

ATHENS^{voice}

**Οι ταραχές στο ΛΑ
πριν 30 χρόνια,
όπως τις έζησα**

Του Περικλή Φ. Κωνσταντινίδη

**9 φορές που
η Eurovision
έγινε πολιτική**

Του Γιάννη Χ. Παπαδόπουλου

Βασίλης Μάρος
Στιγμιότυπα από τη ζωή
του μεγάλου
ντοκιμαντερίστα

Της Πηνελόπης Μασούρη

**Η άγνωστη
«Βαρβάκειος»
της Καλλιθέας**

Της Κατερίνας Καμπόσου

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
MEGARON - THE ATHENS CONCERT HALL
21-22

PHILHARMONIA
ORCHESTRA
SANTTU-MATIAS ROUVALI
SEONG-JIN CHO
7 MAI'22

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

MEGARON
ATHENS

MEGARON.AT

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
SUPPORTED BY THE MINISTRY OF CULTURE & SPORTS

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές	
Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη	Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη
Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ	
Art Director Φώτης Πechλιβανίδης	
Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντοιρμάς	
Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους, Κωνσταντίνα Τσιάγκα	
Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης	
Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργιλέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαβαρέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωναίος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ευ. Μουζακίτη, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Α. Παπαδάκη, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας	
Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα avguide@athensvoice.gr	
Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου	
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος	
Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου Creative Director Στρατής Κανιμάς	
Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη	
Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς	
A.V. Network Advertising Manager Αγγελική Κοκκορόγιαννη	
Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης	
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη	
Διεύθυνση Λογιστηρίου Έιρη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση	
Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»	
Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170	
www.athensvoice.gr Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164	

Live your myth in Greece... Εντάξει, παιδιά, το τερματίσατε το πλάνο.
(Έξω από την Εθνική Βιβλιοθήκη, Τρίτη μεσημέρι.)

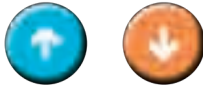
ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο **Μίλτος Γκολέμας**. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967. Έκανε τα πρώτα του μαθήματα ζωγραφικής στο εργαστήριο του Ν. Στέφου και στη συνέχεια σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με δάσκαλο τον Π. Τέστο. Έργα του βρίσκονται στη συλλογή της Εθνικής Πινακοθήκης, στη συλλογή Εμφιεζόγλου και σε άλλες ιδιωτικές συλλογές και μουσεία. Η έκθεση **«Ηλιοτρόπια»** που ξεκινάει 12/5 στην **Γκαλερί Ζουμπουλάκη** είναι η πέμπτη ατομική του.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΑΣ ΕΣΤΕΛΝΕ»

«Οι αδύναμοι άνθρωποι εκδικούνται.
Οι δυνατοί άνθρωποι συγχωρούν.
Οι έξυπνοι άνθρωποι αδιαφορούν».
- Albert Einstein

ΑΝΔΡΙΚΗ ΜΟΔΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2022

Διαφάνειες, θα περάσουμε τέλεια.

ΤΟ TREND ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Παντού δεκάδες αγγελίες για ψήστες, μάγειρες, σερβιτόρους, ρεσεψιονιστές, πωλητές, καμαριέρες για τα νησιά. Απότομα μπήκε το καλοκαίρι.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Δεν ξέρω ποιος είναι αλλά του βγάζω το καπέλο. Διατηρεί μια πανέμορφη πόλη τόσο καθαρή, τόσο πολύχρωμη, με χιλιάδες φυτεμένα παρτέρια σε άψογη κατάσταση, με υπόγειους σκουπιδοφάγους για να μη συναντά το μάτι σου στον δρόμο ούτε οδοντογλυφίδα. Δεν πάτε και οι υπόλοιποι δήμαρχοι να τον συμβουλευτείτε;

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟ MET GALA 2022

Διαβάστε στο σάιτ του LookMag όλα όσα θέλετε να ξέρετε για αυτό το ετήσιο «Super Bowl των διασημοτήτων» και της εξτράβαγκαντ μόδας που έρχεται τη Δευτέρα 2/5 στο Metropolitan Museum της Νέας Υόρκης. Το dress code είναι: φοράμε οτιδήποτε γυαλίζει.

ΤΟ TWEET ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Μπήκε ο Έλον να μας ξεβλαχέψει».

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ★

Στην ουρά του σουπερ μάρκετ, που βρίσκεται δίπλα σε εκκλησία. Πολύ μικρός πσιπορίκος, λέει στη μαμά του: «Μαμά, γιατί φωνάζει αυτός;» «Δεν φωνάζει. Είναι ο παπάς και ψέλνει». «Σέρνει; Τι σέρνει;».

(Δίπλα στους Αγίους Πάντες, Καλλιθέα, Μ. Πέμπτη απόγευμα.)

Παρέα έξω από το T.G.I. Friday's Αρπελοκήπων: «Έπρεπε να το περιμένουμε, ρε σεις. Thank God it's Friday, να είναι ανοιχτό Μεγάλη Παρασκευή;».

(Αρπελόκηποι, Μ. Παρασκευή απόγευμα.)

«Κοίτα, κοίτα πέτρα! Μασίφ! Όλα τα μαστόρια που έφτιαξαν αυτά τα σπίτια ήταν πολύ αρχ**άτοι».

(Ταξιτζής θαυμάζει με τον δικό του τρόπο τα νεοκλασικά των Εξαρχείων. Δευτέρα πρωί.)

Πελάτης:

«Να σας πληρώσω με κάρτα;». Σερβιτόρα: «Ναι, βεβαίως... Αχ, έρχεστε μαζί μου στο ταμείο γιατί δεν θυμάμαι πώς γίνεται;».

(Σε café στα Εξάρχεια, Σάββατο απόγευμα.)

«Καλώς το λοστάρι μου!»

(Κοπέλα υποδέχεται φίλο της που φθάνει στην παρέα καθυστερημένα. Σε καφέ του Περιστερίου, Παρασκευή βράδυ.)

«Μαθήματα από πορτιέρη σεξιστή σε ραντεβού ευκαιριών. Ζυμώνουμε το σ' αγαπώ».

(Τοιχοκολλημένο στην είσοδο της Athens Voice, επί της Χαριλάου Τρικούπη, Τετάρτη πρωί.)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΚΟΙ

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Σε όλες τις παρατάξεις υπάρχουν οπαδοί σαν εκείνους του ποδοσφαιρού, προσωπολάτρες, θερμοκέφαλοι, καιροσκόποι και groupies. Σε μερικές παρατάξεις συνιστούν την πλειοψηφία. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των γαλλικών προεδρικών εκλογών, μέλη και ψηφοφόροι της «Ανυπότακτης Γαλλίας» εξισώνουν τον Εμανουέλ Μακρόν με τη Μαρίν Λεπέν — «πανούκλα και χολέρα» ή «χολέρα και πανούκλα» — ενώ το δεξί χέρι του Μελανσόν, ο Adrien Quatennens (που μοιάζει με ναζιστικό ρομπότ) αναφώνησε «ένας μιστός πρόεδρος, μια κτηνώδης προεδρία!» Όσο για τον ίδιο τον Μελανσόν φαινόταν χθες συντετριμμένος, παρότι έχει καλές προοπτικές για τις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου: δεν είναι απίθανο να διαμορφωθεί ένα σχήμα «συγκατοίκησης» με πρωθυπουργό και υπουργούς από τον ευρύτερο χώρο της αριστεράς.

Ο Εμανουέλ Μακρόν υπέστη αφόρητη πίεση επί πέντε χρόνια. Κατά τη διάρκεια της σύντομης προεκλογικής του περιόδου το μίσος για το οποίο μιλάει ο Adrien Quatennens, εκδηλώθηκε με βρισιές και φτυσίματα — όπως εκδηλώθηκε και εναντίον της Μαρίν Λεπέν η οποία αντιμετωπίζει έτσι κι αλλιώς συμπεριφορά όχλου — πράγμα που έχει λειτουργήσει υπέρ της: όταν η αριστερά εκφράζεται σαν ένας συρφετός από ορμονικά διαταραγμένους εικοσάρηδες, ανάγωγους και υστερικούς, η Λεπέν κερδίζει εύσημα. Μερικοί απ' αυτούς διαμαρτύρονται, έγινε σχεδόν άνθρωπος, άρα δεν μπορούν πλέον να την ενοχοποιούν με την ίδια ευκολία, ούτε να «διασκεδάσουν» στις τηλεμαχίες. Πράγματι, η τηλεμαχία της περασμένης Τετάρτης θεωρήθηκε «βαρετή» — αλλά όποιος αναζητεί cheap thrills, μπορεί να βλέπει θρίλερ στις πλατφόρμες — τα ντιμπέιτ δεν προορίζονται για ψυχαγωγία. Στη Γαλλία, ο πολιτικός πολιτισμός προχωρεί: όλο και σπανιότερα ξεφυτρώνουν νούμερα, γραφικοί, εξτρεμιστές και καραγκιόζηδες. Αν και στο ντιμπέιτ η Λεπέν υπολείπονταν του Μακρόν — όπως έχω ξαναγράψει δεν μπορεί να υπάρξει σύγκριση των δύο προσωπικοτήτων — πρέπει να παραδεχτούμε ότι στο μεταξύ κατάφερε να επηρεάσει την κεντροδεξιά, η οποία έχασε, προς το παρόν, τον κεντρώο χαρακτήρα της: επίσης, κατάφερε να κάνει άκρως αντιπαθητικά τα αντιρατσιστικά κινήματα που την κατηγορούν για ρατσισμό. Όπως γράφει ο σεβαστός σε όλους Jean-François Kahn, παλιό στέλεχος της γαλλικής αριστεράς, «η Λεπέν μάς ευγνώμονει»: σε βιβλίο του που κυκλοφόρησε το 2014 (το οποίο δεν άρεσε καθόλου στους συντρόφους του) και στα άρθρα του στο περιοδικό «Marianne», ο Kahn επιμένει ότι η «κληρονόμος του Εθνικού Μετώπου» έφτασε να προσελκύει έναν στους τέσσερις Γάλλους (και εντέλει το 41,5%) επειδή οι υπόλοιποι «έκαναν αντίσταση». Η αριστερά την αντιμετώπισε σαν να μας απειλούσε με μια καινούργια γερμανική Κατοχή κατά την οποία, αυτή τη φορά, οι Γάλλοι θα έβαζαν τα δυνατά τους να μη συνθηκολογήσουν. Την ίδια εκτίμηση κάνει ο βετεράνος δημοσιογράφος του περιοδικού «Nouvel Observateur» Hervé Algalarrondo, γράφοντας ότι «είτε από ιδιοτελή υπολογισμό, είτε από καθαρή βλακεία, η αριστερά είδε στο πρόσωπο της Λεπέν το φάντασμα του φασισμού: πολιτικοί, μεντιακράτες και διανοούμενοι βρήκαν τη χρυσή ευκαιρία να μας σώσουν από το κτήνος».

Σήμερα, αντιφασιστικά και αντιρατσιστικά κινήματα ζητάνε τον αποκεφαλισμό των βασιλιάδων, των βασιλοφρόνων, των αριστοκρατών και των αστών λες και δεν έχει περάσει ούτε μια μέρα από την εποχή της τρομοκρατίας του Ροβεσπιέρου: πρώτη που παίρνει σειρά για το ικρίωμα είναι η Μαρίν Λεπέν, αλλά ίσως στην κορυφή της λίστας θανάτου να βρίσκεται ο Μακρόν. Διότι υποτίθεται ότι είναι «αλαζονικός» κι ότι «μας δίνει μαθήματα»: εξαιτίας της χριστιανικής μας παράδοσης συγχέουμε την αυτοπεποίθηση με την αλαζονεία.

Πού οφείλεται άραγε το μίσος και ο αλληλοσπαραγμός στη Γαλλία; Στην ιστορία της, στα εθνικά χαρακτηριστικά που έχουν διαμορφωθεί και τα οποία γίνονται αποδεκτά από τους περισσότερους με κάποια δόση εθνικής υπερηφάνειας: Είμαστε Γαλάτες, δεν σκύβουμε το κεφάλι στους Ρωμαίους! Εξάλλου, η παιδεία και τα πρότυπα κοινωνικής αγωγής διαστέλλουν όλο και περισσότερο τα όρια ανοχής

της κοινωνίας μπροστά στην αγένεια, στην έλλειψη νηφαλιότητας και σεβασμού έναντι όσων δεν διαπνέονται από την ίδια ιδεολογία.

Παρότι η γαλλική δημοκρατία έχει μακράιωνα ιστορία και πολλά επιτεύγματα, υπάρχει κάτι βαθιά αυταρχικό στις ιδεολογικές εκδηλώσεις των Γάλλων. Ίσως πρέπει να παραδεχτούμε ότι έχουμε εκ γενετής προδιάθεση να γίνουμε αριστεροί, δεξιοί, κεντρώοι ή απολιτικοί — κι ότι υπάρχει ένα είδος αυταρχικού γονιδίου. Ή ότι, εν πάση περιπτώσει, υπάρχει μια ιδιοσυγκρασία που έχει την τάση να επικρίνει, να εντοπίζει σφάλματα, να προβάλλει τη διαφωνία, να αναδεικνύει το «κακό», να κραδαίνει την απειλή: το κοινό του Ζαν-Λυκ Μελανσόν παρουσιάζει τη Γαλλία σαν μια κόλαση όπου οι άνθρωποι υποφέρουν· το ίδιο κάνουν και οι ακροδεξιοί ή οι πολύ συντηρητικοί από τους οποίους λείπουν τα κοινωνικά δίκτυα· η υποστηρικτική οικογένεια, οι φίλοι και τα λοιπά, όσα δηλαδή μπορούν να μας προσδώσουν τη χαρά της ζωής. Μοναχικά άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση και ασθενικά συναισθήματα έναντι των συνανθρώπων τους τείνουν να συσπειρώνονται στα πολιτικά άκρα: αν παρακολουθήσει κανείς τους νεαρούς που σήμερα δηλώνουν ότι δεν ψήφισαν τον Μακρόν («καλύτερα να μου κοβόταν το χέρι!») διαπιστώνει ότι οι περισσότεροι είναι αγέλαστοι, δύσκαμπτοι, σε κατάσταση ψυχικής δυσφορίας· εξοργισμένοι. Γιατί; Πότε πρόλαβαν να αποφασίσουν ότι η ζωή στη Γαλλία είναι η κοιλάδα των δακρύων; Οι τόνοι τους πάντως παραείναι υψηλοί για να τους ακούσεις. Και παρότι θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι οι αριστεροί είναι πιο ανοικτοί στην εμπειρία και ανέχονται καλύτερα την αβεβαιότητα και την αναταραχή από τους δεξιούς, φαίνονται πανικόβλητοι μπροστά σε οποιαδήποτε πραγματικότητα που δεν ελέγχουν.

Κάθε πέντε χρόνια, στις γαλλικές εκλογές παρατηρούμε την εξέλιξη της συμπεριφοράς των γενεών, καθώς και τις διαφορές και τις ομοιότητες ανάμεσα στα ιδεολογικά ρεύματα. Μερικές διαφορές παραμένουν εντυπωσιακές: αν τοποθετήσουμε έναν ψηφοφόρο της δεξιάς και έναν ψηφοφόρο της αριστεράς σε μια βρόμικη γειτονιά ή σε ένα βανδαλισμένο χώρο, θα διαπιστώσουμε ότι οι αντιδράσεις τους είναι διαφορετικές· το ίδιο και αν τους τοποθετήσουμε μπροστά στους ιδεολογικούς τους αντιπάλους: οι συντηρητικοί δεν πολυενδιαφέρονται για τις πολιτικές αντιλήψεις των άλλων, ενώ οι αριστεροί τούς κρίνουν, τους αποδοκιμάζουν και προσπαθούν να τους προσπλυσίσουν. Συχνά, αναζητούν σκοτεινά συμφέροντα ή ψυχαναλυτικές ερμηνείες στο γιατί οι άλλοι δεν είναι αριστεροί σαν αυτούς.

Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, τα στελέχη των Républicains φάνηκαν να διεκδικούν υπουργικές θέσεις· όσο για τα στελέχη της Ανυπότακτης Γαλλίας, προβάλλοντας τη λογική της χολέρας και της πανούκλας, θεωρούν τις εκλογές — και τη σχετική δική τους αποτυχία — εγγενές πρόβλημα του συστήματος. Αυτό το γνώρισμα της αριστεράς — δεν ευθύνεται ποτέ το άτομο ή η παράταξη, ευθύνεται το φαύλο σύστημα — καθιστά τον Μακρόν αποκρουστικό στα μάτια των αριστερών ψηφοφόρων. Εφόσον για τη γαλλική αριστερά, οποιαδήποτε αλλαγή, προοπτική αλλαγής ή πληροφωρία εκλαμβάνεται ως τάση επιδείνωσης μιας ήδη δυσάρεστης κατάστασης, η ανάδειξη του Μακρόν στην προεδρία ισοδυναμεί με επιδείνωση, αλλά όχι σε βαθμό που να μπορεί να πυροδοτήσει ένα ποιοτικό άλμα. Αντιθέτως, η εκλογή της Λεπέν θα ευνοούσε επαναστατικές συνθήκες: η προεδρία του Μακρόν αναμένεται υπερβολικά «κανονική» — κι όπως ξέρουμε, η κανονικότητα δεν συμφέρει την αριστερά — ίσως μάλιστα να αποδειχθεί «βαρετή» σαν την τηλεμαχία. **A**

ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΟΥ 3ου ΓΥΡΟΥ

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Οι γροθιές της ήταν κάτασπρες από το υπερβολικό σφίξιμο. Τα χαρακτηριστικά της τραβηγμένα. Σε λίγα δευτερόλεπτα θα έπρεπε να ανακοινώσει στους δημοσιογράφους την όγδοη συνεχή ήττα των Λεπέν σε αυτή την κούρσα για την κατάκτηση της γαλλικής προεδρίας.

Η Μαρίν Λεπέν, που «σκότωσε» συμβολικά τον πατέρα της για να του υπαρπάξει το κόμμα, έφθασε πολύ πιο κοντά στον στόχο της από κάθε άλλη φορά. Δεν ήταν ωστόσο αρκετό ούτε αυτό το εγχείρημα. Ο Εμανουέλ Μακρόν σπάζοντας την εικοσαετή κατάρα η οποία πεισματικά δεν επέτρεπε σε κανέναν υποψήφιο πρόεδρο να κερδίσει μία δεύτερη θητεία, επανεξελέγη. Η διαφορά είναι λογικά ικανοποιητική. Με ένα 58,55 είναι ο «Αρχοντας των Ηλυσίων». Οι 17 ποσοστιαίες μονάδες που τον χωρίζουν από τη Λεπέν μοιάζουν αρκετές. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, δεν είναι.

Η γαλλική επαρχία, οι μη προνομιούχοι αγρότες, οι χαμηλόβαθμοι υπάλληλοι του ιδιωτικού τομέα, οι κάτοικοι των εργατικών συνοικιών των αστικών κέντρων, ψήφισαν μαζικά υπέρ της υποψηφίου της Ακροδεξιάς. Οι ανισότητες «γέμισαν» το εκλογικό καλάθι της Μαρίν Λεπέν. Οι ανισότητες εκτρέφουν φασισμούς. Παντός είδους. Πάντα το έκαναν. Θα συνεχίσουν να το κάνουν. Αυτό το προφίλ του ψηφοφόρου έφερε τον Χίτλερ στην εξουσία. Αυτό το προφίλ στήριξε τον Μουσολίνι. Η ιστορία δεν παίζει παιγνίδια εξουσίας. Απλώς τα καταγράφει και, αν έχει κέφια, τα εξηγεί.

Στον αντίποδα ο Εμανουέλ Μακρόν εξασφάλισε στον δεύτερο γύρο την ανοχή της συντριπτικής πλειοψηφίας των γάλλων συνταξιούχων και των ελευθέρων επαγγελματιών. Τον ψήφισαν τα μεσαία και τα ανώτερα στελέχη των επιχειρήσεων και των τραπεζών. Τον επέλεξε η πανεπιστημιακή ελίτ αλλά και η συντριπτική πλειοψηφία των νέων ψηφοφόρων στην ηλικιακή κατηγορία των 18-24.

Αν ο παρατηρητής κοιτάξει τα πράγματα από κοντά και με προσοχή τότε η ακτινογραφία των ψηφοφόρων της Μαρίν Λεπέν είναι σχεδόν αντιγραφο της ακτινογραφίας των ψηφοφόρων του Ντόναλντ Τραμπ. Τους προτιμούν οι ηλικίες 30-50 ετών. Οι ανισότητες δημιουργούν κύματα συλλογικής παράνοιας.

Ο Ταγίν Ερντογάν είχε δώσει σαφή εντολή στο κόμμα του, το ΑΚΡ. Η οδηγία από την Άγκυρα ήταν ξεκάθαρη. Θα πρέπει να στηριχθεί πάση θυσία η Μαρίν Λεπέν από τους τούρκους ψηφοφόρους που διαμένουν στη Γαλλία. Δεν περιορίστηκε όμως μόνον σε αυτή την οδηγία ο θαυμαστής της Λεπέν. Με παρέμβαση σε όλα τα ιερατικά και θεσμικά επίπεδα του Ισλάμ η Τουρκία ζήτησε να στηριχθεί η ακροδεξιά υποψήφιος. Στην οδηγία αυτή υπήρχε και μία επισημάνση. «Η Μαρίν Λεπέν είναι η πολιτικός που θα ανατρέψει τα πράγματα στην Ευρώπη». Ανατριχίλα. Φθηνά τη γλιτώσαμε και ετούτη τη φορά. Έως τότε;

Η Λεπέν και το κόμμα της χρηματοδοτούνται εδώ και πολλά χρόνια από τα σκοτεινά τραπεζικά δίκτυα που ελέγχει ο Βλαδίσλαβ Πούτιν. Η γαλλίδα πολιτικός στέκεται σε στάση προσοχής όταν απευθύνεται στον... «τραπεζίτη της». Το αφεντικό στο Κρεμλίνο έχει επενδύσει πολλά στην ευρωπαϊκή ακροδεξιά. Έχει πεισθεί από τον «καθοδηγητή» και Κυανοπώγωνά του, τον Αλεξάντερ Ντούγκιν, ακροδεξιό μεταπροφήτη του ευρωπαϊκού νεοφασισμού, πως η παρέα των ακροδεξιών πολιτικών της Γηραιάς Ηπείρου θα αποσυνθέσουν τελικά τον πολιτικό ιστό της Ευρώπης και θα γκρεμίσουν το οικοδόμημα της παγκοσμιοποίησης οδηγώντας σε αυτοδιάλυση την ΕΕ.

Αν περάσουμε από το μικροσκόπιο τους ψηφοφόρους του Μακρόν θα αντιληφθούμε ευθύς αμέσως πως το 58,55% δεν είναι δικό του. Πρόκειται για αντιδάνειο. Του έδωσαν ψήφο ανοχής όσοι δεν είχαν καμία όρεξη να δουν τη Μαρίν Λεπέν και το κόμμα των ακροδεξιών στελεχών της να κυβερνούν τη Γαλλία. Με λίγα λόγια, δεν υπάρχει λευκή επιταγή. Άλλωστε σε περίπου 45 ημέρες θα υπάρχει και ο τρίτος γύρος. Οι βουλευτικές εκλογές. Ο κάθε κατεργάρης, δηλαδή, στον πάγκο του. Στις 14 και 19 Ιουνίου οι Γάλλοι θα ψηφίσουν για τη νέα Εθνοσυνέλευση. Η γενική εικόνα έχει ως εξής. Η Γαλλία στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών τριχοτομήθηκε. Ο Μακρόν ήρθε πρώτος με ένα 27%. Ακολούθησε η Μαρίν Λεπέν με ένα 23%. Τρίτος αιφνιδιάζοντας τους πάντες ήταν ο Ζαν Λυκ Μελανσόν, ως υποψήφιος της Αριστεράς, με ένα 22%. Πέρα από αυτή την περίπου τριχοτομημένη

πολιτική άλγεβρα το κυρίαρχο χαρακτηριστικό του πρώτου γύρου ήταν και η φυσική εξαφάνιση από τον πολιτικό χάρτη της γαλλικής Κεντροδεξιάς και του ιστορικού Γκωλισμού από τη μία και η πλήρης καταβράθρωση της παραδοσιακής Αριστεράς, του Σοσιαλιστικού Κόμματος και του Κομμουνιστικού Κόμματος αντίστοιχα. Ξεκινώντας από αυτή την ποιοτική ανατροπή στην πολιτικό χάρτη καταλήγουμε πως στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου προδιαγράφονται νεωτερικού τύπου συσπειρώσεις. Η Ακροδεξιά προσβλέπει με αξιώσεις στην κοινοβουλευτική ενσωμάτωση ενός μεγάλου τμήματος της Γκωλικής Δεξιάς και της άλλοτε Κεντροδεξιάς του Νικολά Σαρκοζί, ενώ ο Μελανσόν πολιορκεί και απαιτεί να συμπαταχθούν με το κόμμα της «Ανυπάκουης Γαλλίας» όλοι οι μικροσχηματισμοί της παραδοσιακής αριστερής πτέρυγας και των Οικολόγων. Μιλάμε για μία γαλλική εκδοχή ενός γαλατικού «ΣΥΡΙΖΑ».

Είναι λοιπόν πολύ πιθανό να δοθεί μία ιστορική μάχη όπου ο Μελανσόν μιας οργισμένης νεο-Αριστεράς θα διεκδικήσει από μία ευνοχισμένη και πτημένη πρόσφατα Ακροδεξιά τη δεύτερη θέση, πολύ κοντά στο κόμμα του Μακρόν. Σε μία τέτοια περίπτωση η νέα γαλλική Αριστερά θα πρέπει να συμβιώσει κυβερνητικά με τον άνθρωπο τον οποίο κατηγορεί ως επικεφαλής των ελίτ. Ο ίδιος ο Μακρόν θα κληθεί να διαχειριστεί μία πολύ δύσκολη κατάσταση με πολιτικό διακύβευμα τη μείωση των ανισοτήτων. Δηλαδή

την αποκατάσταση και την ενίσχυση της αγοραστικής δυνατότητας των μη προνομιούχων Γάλλων. Μα αυτό δεν ήταν και το βασικό σύνθημα ένθεν κακειθεν στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών;

Το δεύτερο σενάριο προβλέπει μία σαφή ενίσχυση στο κοινοβούλιο της άκρας Δεξιάς. Δεν θα μπορούσε ποτέ να διανοηθεί κανείς μία συγκυβέρνηση της προεδρικής πλειοψηφίας του Μακρόν με την άκρα

δεξιά. Αυτό όμως που θα συμβεί σε μία τέτοια περίπτωση θα είναι η de facto αλλαγή της πολιτικής ατζέντας του γάλλου προέδρου επί το ακροδεξιότερον.

Το τρίτο σενάριο είναι το λιγότερο επώδυνο. Προβλέπει κοινοβουλευτική υπεροχή του Εμανουέλ Μακρόν στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου. Μαθηματικά είναι και η πλέον πολύπλοκη εξίσωση. Πολιτικά είναι μία δύσκολη εναλλακτική. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνά κανείς πως και οι βουλευτικές εκλογές στη Γαλλία διεξάγονται σε δύο γύρους με πλειοψηφικό σύστημα και πως σε τέτοιες εκλογές διαδραματίζουν ρόλο οι επικρατούσες τοπικά πολιτικές σχέσεις και συμπάθειες ενώ σε σημαντικό βαθμό επηρεάζει και η κατά τόπους πολιτική παράδοση. **Α**

**ΣΤΙΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ
ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ
ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ**

Η ΕΚΚΩΦΑΝΤΙΚΗ ΣΙΩΠΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΑΙΡΑ

ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Πριν λίγες μέρες πέρασα ένα δεκαήμερο στην Αθήνα. Ήταν η πρώτη διαμονή από τότε που ξεκίνησε ο πόλεμος στην Ουκρανία. Στις λίγες αυτές μέρες έπιασα τον εαυτό μου άθελά του να «ξεχνάει» το θέμα του πολέμου· να μην ασχολείται, να μην ενημερώνεται γι' αυτό. Ήταν η πρώτη φορά που ένοιωσα ότι δεν είχα μια ενστικτώδη αντίληψη του τι ακριβώς συνέβαινε· μια αντίληψη την οποία διαμορφώνω τόσο από όσα διαβάζω καθημερινά, όσο και από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα.

Στην αρχή σκέφτηκα ότι για την αμέλειά μου έφταιγαν τα τρεξίματα· το δεκαήμερο ήταν άλλωστε πηγμένο με δουλειές και γραφειοκρατικά ραντεβού. Μετά όμως σκέφτηκα ότι και στο Λονδίνο τρέχω απ' το πρωί μέχρι το βράδυ με δουλειές, και συνειδητοποίησα ότι η διαδικασία της ενημέρωσης – αυτή η καθημερινή απόκτηση της αντίληψης για τα διεθνή πράγματα, που από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου μου ήταν τόσο φυσική, όσο είναι το νερό για τα ψάρια – σκάλωνε· έβρισκε αδιόρατα εμπόδια. Και κάποια στιγμή, σε έναν απ' τους πολλούς περιπάτους, όπως διέσχιζα την Πατνσίων, ένοιωσα ότι η Αθήνα είναι σε ένα διαφορετικό σύμπαν από το Λονδίνο. Ίσως έφταιγε ο ζεστός καιρός και ο θόρυβος του κόσμου στους δρόμους, τα χιτ της παραλιακής στο ραδιόφωνο των αυτοκινήτων, η ανεμελιά των εκφωνητών και παραγωγών που ζούνε ακόμα στις ένδοξες δεκαετίες του 1990 και του 2000. Ίσως έφταιγε ο θόρυβος στον δημόσιο, οικογενειακό και κοινωνικό χώρο, που σκοτώνει κάθε προσπάθεια σοβαρής εμπλοκής και ψύχραιμης συζήτησης. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στη συζήτηση ως περφόρμανς, ως εικόνα και ορατότητα, και στη συζήτηση με σκοπό την κατανόηση. Η δεύτερη απαιτεί το να μπορείς να ακούς.

Ο πόλεμος ήταν από την πρώτη στιγμή ορατός παντού στη δημόσια σφαίρα της Βρετανίας, και αυτό, με τη σειρά του, αποδείχθηκε καθοριστικό όχι μόνο για την κυβέρνηση Τζόνσον, αλλά και για την πορεία του πολέμου.

Θυμάμαι να περπατάω στο Λονδίνο εκείνα τα πρώτα κρύα βράδια στα τέλη Φεβρουαρίου· ένοιωθε ότι τα πάντα είχαν αλλάξει (έχουν αλλάξει)· ότι ζούσαμε μία συγκλονιστική, παγκόσμια στιγμή (ζούμε μια τέτοια στιγμή)· και ότι η ίδια η χώρα ήταν εμπλεκόμενο μέρος στον πόλεμο (η Βρετανία, όπως και η Ελλάδα, είναι εμπλεκόμενα μέρη και όσοι κλείνουν τα αυτιά και τα μάτια τους για τον άλφα ή βήτα λόγο σε αυτή την πραγματικότητα, σε λίγο καιρό θα τη βρουν μπροστά τους). Η πόλη σχεδόν μύριζε μπαρούτι. Στα μεγάλα τοπίοσημα του Λονδίνου όπως την Πλατεία Τραφάλγκαρ, χιλιάδες άνθρωποι διαδηλώνουν κρατώντας ουκρανικές σημαίες και πλακάτ υποστήριξης. Στο Γουάιτхолл και στη Βουλή έχουν τη βάση τους οι κοινότητες των υπηρεσιών εξωτερικής πολιτικής, άμυνας, ασφαλείας και πληροφοριών. Στα μπαρ και στις παμπ το θέμα της Ουκρανίας κυριαρχεί. Κάθε κοινωνική συζήτηση, κάθε μείλ που θα σταλεί στη δουλειά – σε οποιαδήποτε δουλειά – θα ξεκινάει ή θα τελειώνει – ακόμη και τώρα, δύο μήνες μετά – με μία αναγνώριση των στιγμών των οποίων ζούμε, με μια αυτονόητη δήλωση ταπεινότητας («ελπίζω να είστε καλά παρά τις δύσκολες στιγμές που ζούμε...»), με τον ίδιο τρόπο που όταν έσκασε η πανδημία όλοι αναφέρονταν σε αυτό με κάθε ευκαιρία.

Πόλεμος. Εισβολή. Γενοκτονία. Εγκλήματα πολέμου. Μαζικοί τάφοι. Φασισμός. Πυρηνική απειλή. Στην Ευρώπη μας. Σήμερα. Ξυπνήστε.

Στα stand που διατηρούν στους σταθμούς του μετρό ή έξω από μεγάλα κτίρια ή στα πεζοδρόμια κεντρικών δρόμων, χιλιάδες αντίτυπα των δύο δωρεάν εφημερίδων του Λονδίνου – της Evening Standard και της Metro – έδιναν (και δίνουν)

τον τόνο, με τίτλους και μεγάλες φωτογραφίες που μεταδίδουν το τι ακριβώς συμβαίνει· χωρίς να μεν αλλά, χωρίς αστερίσκους. (Στην Ελλάδα αυτή εδώ η εφημερίδα είναι από τα ελάχιστα μέσα που επιμένουν να καλύπτουν αναλυτικά και καθημερινά τον πόλεμο, όσο άλλοι ασχολούνται με το συνδριό του Σύριζα και το Άγιο Φως· πιο χωριό πεθαίνεις).

Τα δύο μεγάλα 24ωρα ειδησεογραφικά κανάλια – το Sky News και το BBC News – αφιερώνουν, ακόμη και σήμερα, ατέλειωτες ώρες στη δημοσιογραφική κάλυψη του πολέμου, με μεγάλα συνεργεία των κορυφαίων ανταποκριτών που θέτουν τη ζωή τους σε κίνδυνο σε καθημερινή βάση και τους οποίους οι Βρετανοί αντιμετωπίζουν ως εθνικούς θησαυρούς, και με συνεχείς ζωντανές συνδέσεις με το Κίεβο, το Λβιβ, τα ουκρανοπολωνικά σύνορα και άλλα σημεία ενδιαφέροντος. Σήμερα που το γράφω αυτό, το Sky News μόλις μετέδωσε ζωντανά, επί δύο ώρες, χωρίς διάλειμμα ή παρεμβολή στη διερμηνεία, τη μεγάλη συνέντευξη Τύπου του Ζελένσκι. Το Sky News, όπως και τα άλλα σοβαρά ειδησεογραφικά κανάλια, «παίζουν» ασταμάτητα σε όλα τα φουαγιέ υπουργείων, δημοσίων οργανισμών, επιχειρήσεων, ξενοδοχείων και οδοντιατρείων. Η κάλυψη αυτή είναι ορατή στη δημόσια σφαίρα. Δύο ώρες συνεχούς ζωντανού τηλεοπτικού χρόνου για μία συνέντευξη τύπου είναι πολύτιμο «real estate» με διαφημιστικούς όρους· ίσως η τελευταία φορά που ελληνικό κανάλι έκανε κάτι αντίστοιχο να ήταν σε καμιά πρωθυπουργική (πάλαι ποτέ) συνέντευξη τύπου στη Ρέμβη κατά τη διάρκεια της ΔΕΘ ή όταν αναλύαμε τα spread στις απαρχές της κρίσης.

Ειδικά το Sky News εδώ και δύο μήνες κάνει καταπληκτική δημοσιογραφική δουλειά, επιστρατεύοντας κορυφαίους διεθνολόγους όπως ο καθηγητής Michael Clarke, ο οποίος περνάει το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας στο στούντιο εξηγώντας σε χάρτες το τι και γιατί συμβαίνει, και απαντώντας σε ερωτήσεις των θεατών με τρόπο κατανοητό, μεστό, αντικειμενικό, ενημερωμένο. Από την αρχή της κρίσης το κανάλι έχει δημιουργήσει ένα συνεπές γραφιστικό πλαίσιο – με χρήση των χρωμάτων από τις σημαίες των δύο αντιμαχόμενων μερών – που «ντύνουν» κάθε σχετική είδηση, παρέχοντας στον θεατή την αίσθηση της συνέχειας.

Δεν φταίνε όμως μόνο τα ελληνικά ΜΜΕ. Η σιωπή και η απουσία της ελληνικής πολιτικής και πνευματικής ελίτ είναι εκκωφαντική. Και εγκληματική – τόσο ηθικά, όσο και πολιτικά. Πού είναι οι συζητήσεις στη Βουλή για τις γεωπολιτικές, αμυντικές, ενεργειακές, εμπορικές και τουριστικές επιπτώσεις του πολέμου, όταν όλες οι διεθνείς εταιρείες συμβουλευτικής και επενδύσεων σπεύδουν να παράξουν καταπληκτικά briefings; Πού είναι οι δηλώσεις πολιτικών αρχηγών, υπουργών, βουλευτών – δηλώσεις που θα θέσουν ηθικά διλήμματα και κρίσιμα ερωτήματα, και που θα διαμορφώσουν εθνικές, ευρωπαϊκές και κοσμοπολιτικές συνειδήσεις; Ποιος θα μας πείσει ότι η θυσία της ακριβότερης ενέργειας είναι υπαρκτικής σημασίας, όχι για την Ουκρανία, αλλά για την Ελλάδα; Ποιος ασκεί κοινοβουλευτικό έλεγχο στην κυβέρνηση; Ποιος θα σώσει τους καταναλωτές από την αισχροκέρδεια που σίγουρα θα αναπτυχθεί; Ποιος μας ενημερώνει για τις ελλείψεις σε τρόφιμα και αγαθά που έρχονται (στην Αγγλία υπάρχουν ήδη ελλείψεις σε βασικά αγαθά· ε, δεν είναι και εντελώς ανοργάνωτη χώρα) και για το πώς θα πρέπει να προετοιμαστούμε για αυτές;

Γιατί δεν ακούμε περισσότερα πράγματα για την κοινωνία των πολιτών, τις ΜΚΟ, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και τις προσπάθειες υποστήριξης των Ουκρανών; Όχι, το να υιοθετίσεις

ένα παιδάκι ή το να στείλεις δύο κονσέρβες δεν θα σώσει την Ουκρανία· θα δώσει όμως ένα παράδειγμα ελπίδας, δράσης, ευθύνης και ατομικής ισχύος σε μια κουλτούρα (τη δική μας εννοώ) που το χρειάζεται τόσο, μα τόσο, πολύ. Για να σώσουμε τον εαυτό μας πρέπει να το κάνουμε, όχι για να σώσουμε τους Ουκρανούς.

Στη βρετανική δημόσια σφαίρα, τα ρεπορτάζ για το γεωπολιτικό παιχνίδι, και τις στρατιωτικές κινήσεις, και την ανθρωπιστική καταστροφή, συνοδεύονταν πάντα από άλλα ρεπορτάζ που εστίαζαν στην ιστορία ενός ατόμου ή μιας οικογένειας – προσωποποιώντας και εξανθρωπίζοντας αυτόν τον φριχτό πόλεμο· και κυρίως από ρεπορτάζ για τη δράση οργανώσεων και απλών πολιτών, εδώ στη Βρετανία. Μέσα σε λίγα εικοσιτετράωρα εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι γράφτηκαν στο εθελοντικό πρόγραμμα της κυβέρνησης δηλώνοντας ότι θα ήθελαν να φιλοξενήσουν έναν ουκρανό πρόσφυγα ή μια οικογένεια προσφύγων στο σπίτι τους (για το γραφειοκρατικό Βατερλώ που ακολούθησε δεν φταίει ο κόσμος, αλλά η ακροδεξιά υπουργός Εσωτερικών Πρίτι Πατέλ που, απ' ό,τι φαίνεται, μισεί τους μετανάστες και τους πρόσφυγες). Χιλιάδες άλλοι πολίτες πήγαν να κάνουν εθελοντική εργασία στην τοπική τους κοινωνία, μαζεύοντας και πακετάροντας τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης· πολλοί άλλοι ξεκίνησαν από την Αγγλία με τα φορτηγά, τα βαν και τα ταξί (!) τους για να μεταφέρουν εξοπλισμό και τρόφιμα στα ουκρανοπολωνικά σύνορα. Καλά είναι τα πασχαλιάτικα έθιμα – χρειάζονται και αυτά για να κρατήσεις μια κοινωνία ηθικά και πολιτισμικά συντεταγμένη – αλλά το φολκλόρ δεν αρκεί στον 21ο αιώνα. Χρειάζεται και λίγη ευθύνη· μια μικρή προσπάθεια.

Γιατί να ασχολούνται τόσο πολύ, τόσο ενεργά και τόσο υπεύθυνα, οι Βρετανοί με το ουκρανικό ζήτημα; Είναι καλύτεροι άνθρωποι από εμάς; Είναι πιο γενναίοδωροι; Έχουν μεγαλύτερο συμφέρον για το τι θα συμβεί στην Ανατολική Ευρώπη απ' ό,τι εμείς; Έχουν βαρύτερο καθήκον για τους Ουκρανούς απ' ό,τι εμείς, με τους εκατοντάδες χιλιάδες ομογενείς μας και τους αιώνες πολιτισμικής παρουσίας της Ελλάδας στην Ουκρανία; Όχι δα. Ίσως οι Βρετανοί έχουν πιο λειτουργική ηθική πυξίδα· ίσως ο ηθικός τους προσανατολισμός δεν έχει καταστραφεί εντελώς από ιδεοληψίες, ατομισμό και κυνισμό. Αν και δεν είμαι τόσο σίγουρος γι' αυτό. Πέρυσι το καλοκαίρι είδαμε χιλιάδες συμπολίτες μας να τρέχουν να συνδράμουν τις πυρόπληκτες περιοχές, να βοηθήσουν τα ζώα, σε σημείο που τα κτηνιατρεία και οι οργανώσεις που συγκέντρωναν τρόφιμα να διώχνουν τον κόσμο.

Ίσως οι Βρετανοί είναι λίγο πιο οργανωτικοί· δηλαδή αντιλαμβάνονται ότι για να κάνεις το στι-δήποτε που έχει σημασία και αποτέλεσμα, χρει-

άζεται συντονισμός, πειθαρχία και προσωρινή παύση του εγώ. Ή ίσως έχουν απλώς μεγαλύτερη πίστη στη δύναμη των πράξεών τους. Ίσως, δηλαδή, σκέφτονται περισσότερο ως ενεργοί παραγωγοί – περιεχομένου, ιδεών, προϊόντων, υπηρεσιών – παρά ως παθητικοί καταναλωτές του στιδήποτε μας σερβίρουν άλλοι. Ίσως βλέπουν το νόημα του να κάνεις ένα μικρό πράγμα, ακόμη κι αν είναι μια σταγόνα στον ωκεανό, γιατί ξέρουν ότι ο ωκεανός είναι φτιαγμένος από σταγόνες.

Το έχουμε ξαναγράψει εδώ και θα συνεχίσουμε να το γράφουμε. Η επίθεση της Ρωσίας είναι επίθεση κατά της Ευρώπης και των δομών του διεθνούς δικαίου και του διεθνούς συστήματος. Ο πόλεμος της Ουκρανίας μας αφορά, είναι πόλεμος για το μέλλον και την πορεία της Ευρώπης και του κόσμου όλου. **A**

ΠΑΛΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ

Της ΑΝΝΑΣ ΔΑΜΙΑΝΙΔΗ

Τον βασιλιά τον έρριξα με τα χεράκια μου. Και δεν υπερβάλλω καθόλου. Ήμουν τελειόφοιτη της Νομικής στη Θεσσαλονίκη όταν έγινε το δημοψήφισμα. Υπήρχε μια επιτροπή Αντιβασιλικού Αγώνα, είχε ανοίξει γραφεία στην Τσιμισκή, δεχόταν δωρεές και εθελοντές. Δωρεά δεν μπορούσαμε να κάνουμε, πήγαμε εθελόντριες, η Κατερίνα κι εγώ.

Έψαχναν δυο άτομα για την περιοδεία στη Θράκη. Θα ξεκινούσαμε μόνες μας με ένα μεγάλο πούλμαν, 54 θέσεων, για την Κομοτινή, όπου είχε ανοίξει εκείνη τη χρονιά η Νομική Σχολή της, θα το γεμίζαμε εκεί με φοιτητές, και θα κάναμε μια εβδομάδα περιοδεία στη Θράκη. Τελευταία στιγμή ήρθαν μαζί μας και δυο δεκαοχτάρηδες Πασόκοι. Το υλικό από αφίσες, τρικάκια, κι όλα τα συναφή, έπιανε μόνο του άλλα έξι καθίσματα, κι έπρεπε να προσέξουμε να μην πάρουμε παραπάνω φοιτητές...

Καθήσαμε λοιπόν οι τέσσερις μας στις μπροστινές θέσεις και ξεκινήσαμε για την Κομοτινή όλο αισιοδοξία και έξαψη, γιατί πού να φανταστούμε τι μας περίμενε; Μας υποδέχτηκαν εκεί μερικοί θαυμάσιοι μεσήλικες της αντίστοιχης επιτροπής Αντιβασιλικού Αγώνα, αλλά φοιτητές δεν υπήρχαν. Αδεια ή Σχολή, ψυχή δεν κυκλοφορούσε. Δύσκολο να το παραδεχτούμε, αλλά αυτό μας έμενε να κάνουμε, αφού μιλήσαμε και με τα γραφεία Θεσσαλονίκης: να συνεχίσουμε

την καμπάνια μόνοι μας. Τι να κάνουμε; Κολλήσαμε αφίσες σε όλα τα παράθυρα, να μη φαίνεται πως ήταν άδειο το πούλμαν, και ξεκινήσαμε. Μια εβδομάδα που θα μπορούσε να είναι ένα συναρπαστικό ταξίδι. Και πού δεν πήγαμε. Κομοτινή, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, κι ένα σωρό μικρότερες πόλεις και χωριά στο ενδιάμεσο, μέρη που δεν τα ξέραμε και που δεν επρόκειτο να ξαναδούμε, πολλά χαμένα στα βουνά. Γυναίκες με μαύρα ράσα και μαντίλες έκαναν κύκλο στα χωριά και μας γύριζαν την πλάτη για να μην μας ακούσουν, άντρες στα καφενεία έμεναν σιωπηλοί καθώς μπαίναμε να τους μιλήσουμε. Ήταν μια πορεία κάπως παρανοϊκή, πολλοί δεν καταλάβαιναν καν περί τίνος επρόκειτο, ωστόσο εμείς επιμέναμε να μην αφήσουμε απέξω κανένα χωριό της διαδρομής που μας είχαν καθορίσει. Ο οδηγός του πούλμαν γκρίνιαζε ασταμάτητα να πρέπει να υπακούει σε δύο άσχετες νεαρές, οι μικροί πασόκοι ήταν μάλλον εμπόδια, έπαιρναν την ντουντούκα (είχαμε και ντουντούκα) και φώναζαν συνθήματα δικής τους έμπνευσης στα χωριά, ύστερα τσακωνόμασταν, θύμωναν, δεν κόλλαγαν αφίσες. Η Κατερίνα κι εγώ κολλήσαμε τόσο πολλές εκείνες τις μέρες, όσο δεν έχουν κολλήσει οι αναρχικοί των Εξαρχείων σε όλη τη ζωή τους, και το εννοώ. Ακόμα κι ένας να υπάρχει σε κάθε χωριό που σκέφτεται να ρίξει Όχι, λέγαμε, πρέπει να τον ενθαρρύνουμε. Κι από την αγωνία δεν μας έπαιρνε ο ύπνος τη νύχτα, γιατί βλέπαμε παντού ότι ήμασταν μειοψηφία.

Η Άννα Δαμιανίδη στην Εγγνατία

Λέγανε τότε ότι η γραμμή του προξενείου, του τουρκικού, στους μουσουλμάνους, ήταν να ρίξουν Ναι στον βασιλιά. Δεν ξέρω αν έγιναν τα πράγματα τόσο ξεκάθαρα, πάντως οι νομοί της Θράκης είχαν όντως βγάλει πλειοψηφικό Ναι στον βασιλιά, αμέσως μετά τη Λακωνία. Γυρίσαμε αφού είχε λήξει επίσημα η εκστρατεία,

έχοντας σκορπίσει στους δρόμους της Καβάλας τα τελευταία τρικάκια βροχιδόν, γιατί δεν προλαβαίναμε πια κάτι άλλο. Άυπνες, φτάνουμε στο σπίτι, και βλέπουμε απέξω γραμμένο ένα σύνθημα «Όχι στο βασιλικό γουρούνι» κάτι τέτοιο. Κάτι με γουρούνι. Πολύ προβοκατόρικο μας φάνηκε, κι όπως ήμασταν πτώματα, ανεβήκαμε στο σπίτι μας, πέντε ορόφους χωρίς ασανσέρ, πήραμε μπογιά κι σβήσαμε το Όχι, το κάναμε ΝΑΙ. Ναι στο βασιλικό γουρούνι!

Γι' αυτό έχω να λέω ότι έδιωξα τον βασιλιά με τα χεράκια μου, τα νεανικά και δυνατά τότε μου χέρια. Κι έχω δικαίωμα να θυμώνω κάπως με τις βλακείες περί σχεδίου επανόδου του. Αλλά περισσότερο έχω θυμώσει με το χάλι του Τατοΐου τόσα χρόνια, να μη μπορεί ένα κράτος της Ευρώπης, τρομάρα μας, να περιποιηθεί και να αξιοποιήσει ένα μικρό ανάκτορο, δεν είναι δα κι οι Βερσαλλίες. Θα πήγαινα, ειλικρινά, να το βιάσω κι αυτό με τα χεράκια μου αν μου είχε δοθεί η ευκαιρία τόσα χρόνια, θα πήγαινα να βοηθήσω να ξαναστηθεί και να μπορούμε να το επισκεπτόμαστε και να το θαυμάζουμε μέσα κι έξω, να αγοράζαμε σουβενίρ. Είναι η ιστορία μας, δικαιούμαστε να βλέπουμε, να μαθαίνουμε, να απολαμβάνουμε και να αναπνέουμε καθαρό αέρα. Αυτ' αυτού, πυρκαγιά... Να λειτουργούσε και το αγρόκτημα, να καθόμασταν να πιούμε καφέ και να τρώμε τοπικά προϊόντα. Πατί είναι τόσο δύσκολο; Έχει περάσει σχεδόν μισός αιώνας. Κι ο Κωνσταντίνος πρέπει να μπορεί να έρχεται πια, να κυκλοφορεί όπως θέλει, τι φοβόμαστε; Αν ντρεπώμαι για κάτι σε σχέση με την επίσκεψη του Μητσοτάκη στον Κάρολο, είναι που βλέπουν κι οι ξένοι αυτή την ανικανότητα. Ποιοι επενδύουν ακόμα σε αυτό το κομπλεξικό, το κοντόθωρο κόλλημα με το παρελθόν, σε αυτή τη δυσπραγία; **Α**

Πώς να κόψετε τη συνήθεια να είστε ο εαυτός σας

Της ΜΥΡΣΙΝΗΣ ΓΚΑΝΑ

Κάποτε έβλεπα με συγκατάβαση τους ανθρώπους που ξόδευαν άπειρο χρόνο χαζεύοντας βιντεάκια με γάτες ή με πιθήκους που ενοχλούν τίγρεις στο Youtube. Πρόσφατα συνειδητοποίησα ότι, αν και εξακολουθώ να μην κάνω κάτι τέτοιο, περνάω κρίσεις, ίσως μία ή δύο φορές τον χρόνο, όπου παρακολουθώ μανιωδώς για μερικές μέρες διάφορα βίντεο που, με τις οδηγίες του αλγόριθμου, εμφανίζονται μπροστά μου και, φυσικά, με ενδιαφέρουν. Σχετικά πρόσφατα έκοψα το κάπνισμα, οπότε η τελευταία κρίση παρακολούθησης «πληροφοριακών» βίντεο στρεφόταν γύρω από την ευρύτερη θεματική του εθισμού και της συνήθειας.

Βασικό χαρακτηριστικό αυτών των κρίσεων είναι ότι βγαίνω παραζαλισμένη και δεν θυμάμαι σχεδόν τίποτα από όσα έχω ακούσει, εκτός, ίσως, από κάποιες σκόρπιες πληροφορίες που, κατά πάσα πιθανότητα, με εξυπηρετούν. Μπορούμε μάλλον να πούμε ότι μοιάζει με ένα γερό μεθύσι, όπου συνέρχεσαι και αναρωτιέσαι με αγωνία «τι έκανα;», «ποιος ήμουν

αυτές τις ώρες που δεν ήμουν ο εαυτός μου;», «ποιος είναι ο εαυτός μου;» Κάπου εκεί, αναπόφευκτα, αποκαλύπτεται αυτό που κατά βάθος γνωρίζουμε, ότι ο εαυτός είναι ένα εξαιρετικά εύθραυστο οικοδόμημα, ένα συνονθύλευμα από συνήθειες που κανείς δεν ξέρει πώς ξεκίνησαν και τι εξυπηρετούν πια, ο ίδιος ο εαυτός είναι μια συνήθεια. Με τον ίδιο τρόπο που σηκώνομαστε το πρωί από το κρεβάτι και κινούμαστε αυτόματα, ακολουθώντας τις συνήθειές μας, μπαίνουμε στην κουζίνα, φτιάχνουμε καφέ, τσάι, πρωινό ή όχι, καθόμαστε στον καναπέ, στο γραφείο, στο μπαλκόνι με ζέστη ή με κρύο, συνηθίζουμε να κοιμόμαστε νωρίς ή αργά, εκτελούμε συγκεκριμένα τελετουργικά φροντίδας ή παραμέλησης του σώματός μας, έτσι στεκόμαστε και απέναντι στις πιο εσωτερικές μας διεργασίες, νομίζω, αυτές που θέλουμε να πιστεύουμε ότι δεν επηρεάζονται από καμία απόφαση. Αντιδρούμε αυτόματα στα ερεθίσματα που δεχόμαστε, έχουμε αναπτύξει κάποιες συναισθηματικές και ψυχικές

συνήθειες, γιατί τι άλλο είναι τα περιβόητα «μοτίβα», που μας ενθαρρύνουν να εξετάσουμε οι πάσης φύσεως ψυχοθεραπευτές; Προφανώς είναι πολύ πιο δύσκολο να εντοπίσουμε, και ειδικά μόνοι μας, τις βλαβερές ψυχικές μας συνήθειες ώστε να προσπαθήσουμε να τις αλλάξουμε, σπανίως είναι τόσο προφανείς όσο το κάπνισμα, ας πούμε, ή η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ και, ακόμη και όταν τις βλέπουμε, έχουμε την τάση να τις προσπερνάμε με ένα βιαστικό «έτσι είμαι εγώ».

Οι απαντήσεις που δίνει μια βιαστική έρευνα στο διαδίκτυο στο ερώτημα «Πώς να πάψω να είμαι ο εαυτός μου;» προτείνουν κυρίως να δοκιμάσει κανείς διαφορετικά πράγματα από αυτά που συνήθως κάνει, όπως καινούργιες γεύσεις ή κάποιο άλλο είδος ταινιών ή βιβλίων, κοινώς να ξεβολευτεί λίγο. Κάθε αλλαγή απαιτεί κάποιο ξεβόλεμα, αυ-

τός είναι άλλωστε και ο ορισμός της συνήθειας, κάτι που εκτελούμε μηχανικά, χωρίς να χρειάζεται να κουράζουμε τον εγκέφαλό μας με περιττές σκέψεις.

Όταν μιλάμε για την αντιμετώπιση διαφόρων συμπεριφορικών/ψυχικών προβλημάτων (και φυσικά δεν περιλαμβάνονται εδώ σοβαρές ψυχικές παθήσεις ή διαταραχές), συχνά αναφερόμαστε σε ένα «κλικ» που πρέπει να γίνει, όπως ακριβώς και με τους

διάφορους εθισμούς, όπου κάποια στιγμή λέμε «δεν πάει άλλο, θα το κόψω». Η ιδέα του εαυτού ως συνήθεια ίσως να είναι η απαραίτητη αλλαγή οπτικής γωνίας που χρειάζονται κάποιοι για να το πάρουν απόφαση, για να μπορέσουν να βάλουν μπροστά μια διαδικασία ουσιαστικής αλλαγής κατά την οποία θα

πρέπει να απαντήσουν στο θεμελιώδες υπαρξιακό ερώτημα «ποια είναι τα δομικά στοιχεία του εαυτού μου;» και να ξεπεράσουν τον βαθύ φόβο ότι τα τουβλάκια από τα οποία αποτελούνται δεν είναι άλλα από τα προβλήματά τους. Και ότι αν αφαιρεθεί το λάθος τουβλάκι, όπως στο επιτραπέζιο παιχνίδι Τζένγκα, το οικοδόμημα θα καταρρεύσει. **Α**

**Ο ΕΑΥΤΟΣ
ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ
ΣΥΝΟΝΟΥΛΕΥΜΑ
ΑΠΟ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ
ΠΟΥ ΚΑΝΕΙΣ
ΔΕΝ ΞΕΡΕΙ
ΠΩΣ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ**

ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΥΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΑΚΟΥΜΕ

1

ΜΕ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΗΘΕΙΣΤΕ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΜΕΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΓΓΟΝΗ ΜΟΥ ΔΑΦΝΗ

2

ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΠΑΡΙΑΝΟ

ΤΑ ΡΟΔΙΑΝΤΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΥΠΕΡΒΑΛΥΝ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

3

ΜΕ ΤΗ ΝΕΦΕΛΗ ΜΕΓΚ

ΕΝΑ ΡΟΔΙΩΤΗ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΑΠΕΛΑΦΟΡΤΟΤΗΤΑ

4

ΜΕ ΤΟΝ ΘΕΜΗ ΖΑΡΑΠΑΝΤΕΝΑ

ΠΡΟΣΕΙΤΕ ΠΟΥ ΥΠΕΡΒΑΛΟΥΝ ΝΑ ΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΟΥΝ

5

ΜΕ ΤΗ ΜΙΜΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΤΑ PODCAST ΜΑΣ ΣΤΟ Spotify, Apple, Google play κ.λπ.

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

11 δισεκατομμύρια δολάρια θα διαθέσει ο Ίλον Μάσκ για την εξαγορά των μετοχών του Twitter. Ο ίδιος οραματίζεται ένα πιο «ελεύθερο» Twitter ενώ οι επικριτές του μεταφράζουν την πρόθεση για ελευθερία σε ασυδοσία με ανυπολόγιστες προεκτάσεις, δεδομένης της ισχύος των κοινωνικών δικτύων αλλά και της σκοτεινής προϊστορίας με τις καταγγελίες για επιρροή στο εκλογικό σώμα μέσω κυρίως της διάδοσης fake news.

21 δισ. δολάρια θα δαπανήσει ο ίδιος για την εξαγορά, ενώ τα υπόλοιπα θα προέλθουν από τραπεζικό δανεισμό.

1 δισ. δολάρια είναι η ρήτρα που θα πρέπει να πληρώσει ο Μάσκ, αν ναυαγήσει η συμφωνία.

257 δισ. δολάρια εκτιμάται η «καθαρή θέση» δηλαδή το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που έχει στην κατοχή του Μάσκ, γεγονός που τον καθιστά πλουσιότερο άνθρωπο στον κόσμο, σύμφωνα με τον δείκτη Bloomberg Billionaires Index. Κάποιοι λένε ότι είναι ο πραγματικός ηγέτης του πλανήτη.

2/3 της περιουσίας του είναι τοποθετημένα σε μετοχές της Tesla.

12,2% υποχώρησαν οι μετοχές της αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla μετά τη γνωστοποίηση του ιδρυτή της ότι θα εξαγοράσει το Twitter.

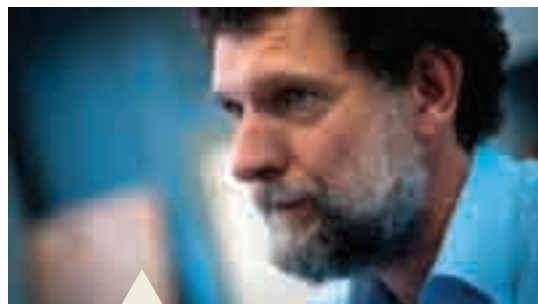
217 εκατομμύρια χρήστες ήταν ενεργοί καθημερινά στο Twitter στο τέλος του 2021, σύμφωνα με ανακοίνωση της εταιρείας.

6 εκατομμύρια καθημερινοί χρήστες προστέθηκαν μόνο στο τελευταίο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

5,08 δισ. δολάρια ήταν ο συνολικός τζίρος της Twitter Inc. πέρυσι, δηλαδή ο Μάσκ πληρώνει περίπου 5 φορές τον ετήσιο τζίρο της εταιρείας για να την αποκτήσει.

608.435 δισ. δολάρια ήταν η συνολική αξία της Facebook (υπολογισμένη με βάση τη χρηματιστηριακή αξία της μητρικής Meta Platforms). Πολλά λεφτά αλλά ασυγκρίτως λιγότερα με το 1 τρις που ήταν η αξία της πέρυσι στα μέσα του έτους.

2.08 τρις δολάρια (να δεν πρόκειται για

64 ετών είναι ο Οσμαν Καβάλα, η νέμεση του Ερντογάν, ο οποίος καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη, χωρίς τη δυνατότητα αποφυλάκισης υπό όρους, σε μια δίκη παρωδία.

4,5 χρόνια προφυλακισμένος βρίσκεται ο Τούρκος φιλόanthρωπος, κατηγορούμενος ότι χρηματοδότησε τις αντικυβερνητικές διαδηλώσεις του «κινήματος του Γκεζί» το 2013 και ότι στήριξε το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016.

λάθος) ήταν η αξία της Apple πέρυσι την άνοιξη. Μέγεθος μεγαλύτερο από τη συνολική οικονομία χωρών όπως η Ιταλία, η Βραζιλία, ο Καναδάς ή η Ρωσία. Είναι μεγαλύτερη η αξία της ακόμη και από τη συνολική κεφαλαιοποίηση του Χρηματιστηρίου της Φρανκφούρτης ή από τη συνολική περιουσία των 18 πλουσιότερων ανθρώπων στη Γη.

58,5% των ψήφων έλαβε ο Εμανουέλ Μακρόν στις γαλλικές προεδρικές εκλογές, σύμφωνα με την επίσημη καταμέτρηση του γαλλικού Υπουργείου Εσωτερικών, και εξελέγη για δεύτερη φορά πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας.

41,45% των ψήφων έλαβε η Μαρίν Λεπέν, ποσοστό που αποτελεί ιστορικό υψηλό για τη γαλλική ακροδεξιά.

72% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων συμμετείχαν στις εκλογές στις οποίες τα δύο παραδοσιακά γαλλικά κόμματα εξουσίας –οι Σοσιαλιστές και οι Ρεπουμπλικάνοι– κατaponτίστηκαν, καταγράφοντας ιστορικά χαμηλά ποσοστά.

24% αύξηση στα 127,5 ευρώ ανά μεγαβάτώρα σημείωσαν το πρωί της Τετάρτης οι τιμές του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου, στον απόηχο της

είδσης ότι η Ρωσία διακόπτει την τροφοδοσία σε Πολωνία και Βουλγαρία, επειδή αρνούνται να την πληρώσουν σε ρούβλια.

4 Ευρωπαίοι αγοραστές πλήρωσαν σε ρούβλια και 10 εταιρείες έχουν ανοίξει λογαριασμούς σε ρωσικό νόμισμα, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg. Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν δηλώνει ωστόσο ότι η Ευρώπη είναι έτοιμη να απαντήσει στις απειλές της Ρωσίας. Μάλλον αυτό θα εννοεί ότι είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε σε ρούβλια.

8% αυξημένη σε σύγκριση με το 2019 ήταν φέτος η έξοδος των Ι.Χ. οχημάτων από την Αθήνα για τις ημέρες του Πάσχα, σύμφωνα με την Τροχαία.

245.000 οχήματα πέρασαν από τα διόδια από τη Μεγάλη Τετάρτη έως και τη Μεγάλη Παρασκευή. Προφανώς δεν περιλαμβάνονται όσοι έφυγαν, και ήταν επίσης αρκετοί, τις προηγούμενες ημέρες.

227.270 οχήματα είχαν φύγει από το «κλεινόν άστυ» κατά το ίδιο διάστημα του 2019.

579% αυξημένη σε σχέση με πέρυσι ήταν η επιβατική κίνηση από το λιμάνι της Ραφήνας.

340% αυξημένη ήταν η κίνηση από το λιμάνι του Λαυρίου.

150% αύξηση παρουσίασε η επιβατική κίνηση από το λιμάνι του Πειραιά.

30-35% αύξηση παρουσίασαν οι κρατήσεις εισιτηρίων στα ΚΤΕΛ Κηφισού και Λιοσίων.

7 στους 10 Έλληνες έχουν μειώσει ή σταματήσει τελείως την κατανάλωση ακόμα και σε είδη που θεωρούνται πρώτης ανάγκης, σύμφωνα με έρευνα της Focus Bari.

99% των ερωτηθέντων απάντησε ότι τα καύσιμα των αυτοκινήτων έχουν

ακριβύνει υπερβολικά.

29% έχει «κόψει» τελείως τα έξοδα για ταξίδια/διακοπές και το 32% έχει μειώσει την κατανάλωση στις υπηρεσίες αυτές.

39% δήλωσε ότι δεν περιορίζει τα έξοδα για διακοπές, είτε ότι δεν επηρεάζεται από την άνοδο των τιμών.

14,7 ευρώ/τετραγωνικό κοστίζουν τα ενοίκια στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας και είναι η ακριβότερη περιοχή της Αττικής, σύμφωνα με έρευνα της spitogatos.

6,3 ευρώ το τετραγωνικό ζητούν κατά μέσο όρο για κάθε τετραγωνικό στο Ίλιον, στη φθηνότερη περιοχή του λεκανοπεδίου.

1 βαθμίδα αναβάθμιση τη Μεγάλη Παρασκευή το αξιόχρεο της Ελλάδας οίκος αξιολόγησης «S&P Global Ratings».

1 βαθμίδα απέχει πλέον για τον συγκεκριμένο οίκο, όπως και για άλλους 2 που είναι επιλέξιμοι από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, από την πολυπόθητη «επενδυτική βαθμίδα». Δύσκολα θα φτάσουμε εκεί πριν τις εκλογές, εκτιμούν πολλοί αναλυτές.

9 κατά σειρά αναβαθμίσεις έχει κάνει η S&P τα τελευταία 2,5 χρόνια.

75 εκατ. ευρώ είναι το κόστος για την ανάπλαση του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου, στο πρότυπο του Dumfries House, της βασιλικής εξοχικής κατοικίας που πρόκειται να αποτελέσει πρότυπο για την αξιοποίηση των πρώην βασιλικών κτημάτων στο Τατόι.

2.000 στρέμματα είναι η έκταση του Dumfries House και για την αναγέννηση της οικίας και του κτήματος η κυβέρνηση της Σκωτίας συνεισέφερε 5 εκατομμύρια στερλίνες.

47.427 στρέμματα ήταν η μέγιστη έκταση του πρώην βασιλικού κτήματος, όταν το 1898 η Βουλή παραχώρησε την έκταση του εθνικού κτήματος Μπάφι. Κάποιοι ίσως παρερμήνευσαν την ορθογραφία του κτήματος, οδηγήθηκαν σε λάθος «μυνοπάτια» και έτσι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η επίσκεψη Μπισσοτάκη στο διάδοχο του βρετανικού θρόνου σηματοδοτεί την αλλαγή του πολιτεύματος και την παλινδρόθηση της μοναρχίας.

VERBA VOLANT

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

«Τα 50 ευρώ να τα δώσει ο Μπισσοτάκης στην παρέα του».

Το σχόλιο του Πάνη για τον κατώτατο μισθό προκαλεί εύλογες απορίες. Είναι μικρή η αύξηση κατά 10% μέσα σε 5 μήνες; Πόσα θα ήταν αρκετά για να επιστρέψουμε στο «λιτό βίο»; Δεν γνωρίζει ότι τα λεφτά δεν τα δίνει «ο Μπισσοτάκης» αλλά οι εργοδότες; Είναι σίγουρα καθηγητής οικονομικής θεωρίας;

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

«Αν ο κ. Ανδρουλάκης πιστεύει ότι η κεντρική συμβολή του Μακρόν στη γαλλική πολιτική είναι ότι προωθεί προοδευτικές κοινωνικές πολιτικές, προφανώς δεν έχει καταλάβει πολλά από όσα συμβαίνουν στη Γαλλία. Η Λεπέν είναι η λαϊκιστική απάντηση στην έλλειψη τέτοιων πολιτικών και σε έναν ηγέτη με άψογα νεοφιλελεύθερα διαπιστευτήρια».

Λάθος, κύριε υπουργέ. Η λαϊκιστική απάντηση είναι αυτή για την οποία εξοργίζεστε –δικαίως– στις εσωκομματικές διαδικασίες. Η Λεπέν είναι μισαλλόδοξη και ακροδεξιά απάντηση. Και αυτό υπερσχίζει του –υπαρκτού– λαϊκισμού της.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Είθε ο Θεός, είθε ο Θεάνθρωπος με την Ανάστασή του, να δώσει και την ανάσταση των Ελλήνων».

Αυτό δήλωσε ο πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης. Όμως, πρόεδρε, δεν αρκούν οι ευχές. Στείλε μια επιστολή με τα ερωτήματα, μήπως πάρουμε απάντηση.

Ο ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΤΣΙΤΣΟΣ ΣΟΥ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΤΟ INSTAGRAM

Ο φαρμακοποιός με τους χιλιάδες ακολούθους στα social media επιστρατεύει το χιούμορ του για να σου μάθει τα πάντα γύρω από τα φάρμακα

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

«Μάζεψε βροχή, βάλε της χρυσόψαρα. Μάζεψε ρυτίδες, βάλε τους ρετινόλη». «Για καλύτερη υγεία δεν χρειάζεται να σου δώσουν συνταγή. Για τα μελομακάρονα χρειάζεται». «Το υγιές είναι σέξι». Αυτές είναι μερικές από τις ατάκες που

φιγουράρουν στον λογαριασμό ενός... τύπου με γυαλιά και χιλιάδες ακόλουθους, που, όπως λέει, σε βοηθάει να μάθεις τα πάντα γύρω από τα φάρμακα, και μάλιστα με πολύ χιούμορ. Ο λόγος για τον φαρμακοποιό **Θεμιστοκλή Τσίτσο**, έναν **#χάπιΗρωα**, όπως περιγράφει κι ο ίδιος στο bio του, που ουσιαστικά μεγάλωσε μέσα στο φαρμακείο της μητέρας του και έπειτα αποφάσισε να σπουδάσει το ίδιο αντικείμενο στο ΕΚΠΑ. Αλλά πώς ξεκίνησαν τα βίντεο στα social media;

«Σκέφτηκα: 1ον, δεν μιλάει κανείς για τα φάρμακα, 2ον, δεν ξέρω πώς να το κάνω και, 3ον, θέλω να συνδυάσω την επιστήμη μου με κάτι δημιουργικό. Γιατί λοιπόν δεν κάνω βίντεο για τα φάρμακα για να ενημερώνω τον κόσμο; Έτσι απλά (που λέει ο λόγος)... Μεταξύ μας, δεν είχα ιδέα τι σημαίνει δημιουργώ βίντεο και πόσο απαιτητικά είναι όλα τα στάδια παραγωγής, μέχρι τελικά να φτάσεις να δεις 5 λεπτά στην οθόνη σου. Ας πούμε ότι μου τρώει κατά μέσο όρο 15 ώρες ένα 5λεπτο βίντεο. Οκ, αλλά δεν είναι εκεί το θέμα. Γιατί για να συνεχίσει κανείς να κάνει κάτι τόσο απαιτητικό παράλληλα με τη full-time εργασία του, κάτι χρειάζεται να τον παρακινή. Σωστά; Και καθώς έτσι γεννήθηκε η ιδέα του **#ΕίμαιΧάπι ΕΣΥ;**» εξηγεί ο Θεμιστοκλής. Στην Ελλάδα οι περισσότεροι έχουν τον προσωπικό φαρμακοποιό τους – που είναι και λίγο ψυχολόγος. Θα νοιαστεί, θα τους ακούσει, θα τους συμβουλέψει, θα τους καθησυχάσει, θα μιλήσουν και για το τι μαγειρέψανε σήμερα. Και ο Θεμιστοκλής τα ίδια κάνει, όπως μας λέει, μόνο που επέλεξε να τα προβάλλει με τον δικό του τρόπο:

«Η καθημερινότητα ενός ανθρώπου σήμερα μέσες-άκρες είναι: Ξυπνάς, πας δουλειά, γυρνάς, τρως, λίγη δουλειά ακόμη, κοιμάσαι, repeat. Είσαι όμως Χάπι; Γιατί “το Χάπι σου” κάθε μέρα το δημιουργείς. Άρα, το **#ΕίμαιΧάπι ΕΣΥ;** δεν είναι δήλωση, είναι παρακίνηση, για να το κάνεις κι εσύ και όλοι μας. Αργότερα ακολούθησε το **#ΕίμαιΧάπιΗρωας**, ένα hashtag για να ενδυναμώσει όλους τους επαγγελματίες υγείας, όλους εκείνους τους μικρούς καθημερινούς ήρωες μέσα και έξω από τα νοσοκομεία.»

Κάποια στιγμή, μας περιγράφει ο φαρμακοποιός, αποφάσισε να μην τα λέει μόνος του και στα βίντεο που γυρίζει καλεί διάφορους experts

στο είδος τους, όπως γιατρούς ή διατροφολόγους, που απαντούν σε 5 ερωτήσεις εντός 10 λεπτών, τις οποίες ορίζει το κοινό ποιες θα είναι και δεν αφορούν αποκλειστικά τα φάρμακα αλλά διάφορα καθημερινά ζητήματα. Θα τα δεις με το hashtag **#Κόλλα5Χάπι**. Πόσο εύκολο είναι όμως να δουλεύεις στα social media και να παράγεις συνεχώς περιεχόμενο ενδιαφέρον για τους υπόλοιπους; Το μυστικό είναι το χιούμορ, σύμφωνα με τον Θεμιστοκλή.

«Για να μπορέσει να δουλέψει κάτι στα social, χρειάζεται να είσαι αληθινός. Μόλις το κατάλαβα, το κατάλαβες κι εσύ. Έβαλα απλά χιούμορ σε ό,τι κάνω, γιατί απλά έτσι είμαι».

Η δημοτικότητα του Θεμιστοκλή στο Instagram ίσως δείχνει ότι υπάρχει ένα κενό πάνω σε αυτό το κομμάτι για το οποίο ο κόσμος ενδιαφέρεται να μάθει όλο και περισσότερα. Το νόημα είναι μέσα στην αχανή πληροφωρία που σου προσφέρει το ίντερνετ να μην μπερδεύεις εξαιτίας μη έγκυρων πηγών, σύμφωνα με τα λεγόμενά του:

«Γενικά έχουμε μια αρνητική στάση απέναντι στα φάρμακα, μια καχυποψία, μια φοβία. Και εδώ δυσκολεύει περισσότερο την κατάσταση η παραπληροφόρηση. Ζούμε σε μια εποχή όπου γνώση υπάρχει παντού. Δεν χρειάζεται να τα ξέρεις όλα, γκουγκλάρεις και βρίσκεις σχεδόν τα πάντα. Εξαιτίας όμως αυτής της υπερπληροφόρησης, είναι πάρα πολύ εύκολη και η παραπληροφόρηση. Αυτό που προτείνω είναι να παίρνουμε τη γνώση από τους ειδικούς – όχι το google. Ένα όνειρό μου είναι να εκπαιδεύουν τα παιδιά στα σχολεία για την πραγματική θέση του φαρμάκου στην κοινωνία. Μέχρι τότε θα συνεχίσω να κάνω βίντεο και να προσπαθώ για αυτό. Και ελπίζω και εύχομαι να ακολουθήσουν κι άλλοι».

Με τον Θεμιστοκλή συμφωνούμε πως υπάρχει μια μερίδα κόσμου που θεωρούν ταμπού το να μαθευτεί ότι παίρνουν φάρμακα για κάποιον λόγο. «Μου στέλνουν συχνά μηνύματα τύπου “ντρέπομαι επειδή παίρνω φάρμακα ή τα παίρνω κρυφά για να μη με δουν”. Μα γιατί το μεγεθύνουμε τόσο; Τα φάρμακα δεν είναι ταμπού. Το ότι παίρνω φάρμακα δεν σημαίνει ότι είμαι αδύναμος και πρέπει να ντρέπομαι για αυτό. Ίσα ίσα. Σημαίνει ότι είμαι δυνατός, έχω τον έλεγχο του εαυτού μου και της υγείας μου και αποφασίζω για το καλύτερο που μπορώ κάθε φορά. Άρα, ναι! Σε προσκαλώ να δείξεις τα φάρμακά σου, μπας και σταματήσει όλο αυτό! **#ΝαΤαΧαπιαΜου**».

Περισσότερα για τον Θεμιστοκλή Τσίτσο και στη σελίδα του themistoklistsitsos.gr

6

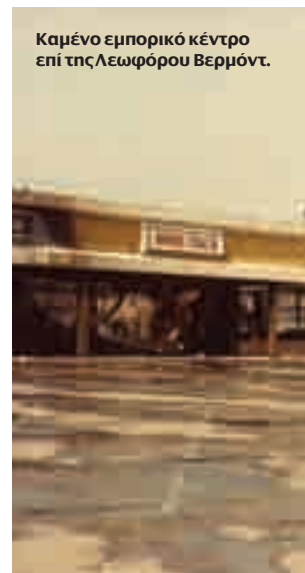
ΘΕΛΩ ΝΑ
ΣΥΝΔΥΑΣΩ
ΤΗΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΜΟΥ
ΜΕ ΚΑΤΙ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙ-
ΚΟ. ΓΙΑΤΙ
ΛΟΙΠΟΝ ΔΕΝ
ΚΑΝΩ
ΒΙΝΤΕΟ ΓΙΑ
ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
ΓΙΑ ΝΑ
ΕΝΗΜΕΡΩΝΩ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ;

7

ΟΙ ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΟ ΛΑ ΠΡΙΝ 30 ΧΡΟΝΙΑ, ΟΠΩΣ ΤΙΣ ΕΖΗΣΕ ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Κείμενο-Φωτό:
ΠΕΡΙΚΛΗΣ Φ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

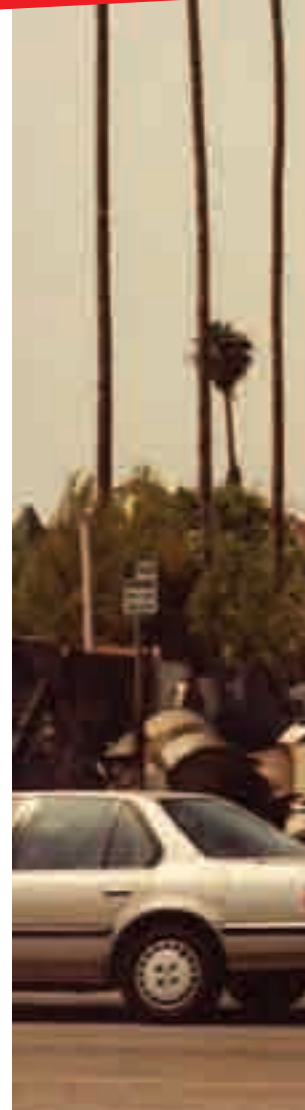
Καμένο εμπορικό κέντρο
επί της Λεωφόρου Βερμόντ.

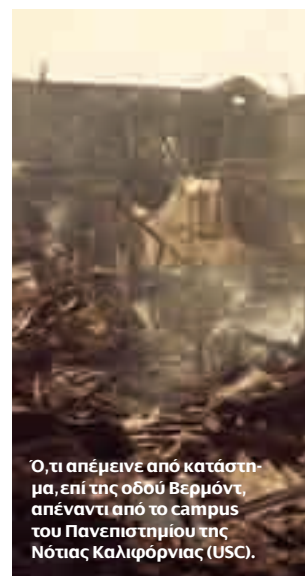
ΠΕΡΑΣΑΝ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΑΡΑΧΕΣ ΠΟΥ ΘΟΛΩΣΑΝ ΤΗ ΘΕΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Περιπολικά του LAPD, κατόπιν εορτής,
μπροστά από βενζινάδικο που έγινε
παρανάλωμα πυρός τις προηγούμενες
μέρες των ταραχών.

Οι αισθάνονταν ότι η εβδομάδα που ξεκινούσε στις 27 Απριλίου 1992 στην Πόλη των Αγγέλων θα ήταν διαφορετική. Περιμέναμε την απόφαση των ενόρκων που δίκάζαν τους 4 αστυνομικούς του LAPD (Αστυνομία του Λος Άντζελες) που είχαν καταγραφεί σε ερασιτεχνική κάμερα στις 3 Μαρτίου 1991 να χτυπούν βάνουσα με τα γκλομπ τους τον πεσμένο στο έδαφος Αφροαμερικανό Ρόντνεϊ Κινγκ. Η δίκη από μόνη της ήταν κάτι ασυνήθιστο: οι Αμερικανοί αστυνομικοί, ομοσπονδιακοί, πολιτειακοί, κομητειακοί ή των πόλεων, σχεδόν ποτέ δεν παραπέμπονται σε δίκη για τους περίπου χίλιους θανάτους υπόπτων και τις χιλιάδες περιπτώσεις τραυματισμών και κακοποίησης πολιτών που προκαλούν κάθε χρόνο. Το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ, με δύο αποφάσεις τη δεκαετία του '80, είχε νομιμοποιήσει την ασυλία των αστυνομικών δυνάμεων, που στηριζόταν σε έναν νομικό ακροβατισμό, που επινόησαν τα δικαστήρια της χώρας εκ του μη όντος, και η οποία είχε αποκτήσει το νομικιστικό χαρακτηρισμό *qualified immunity* ή «ειδική ασυλία». Σύμφωνα με την «αρχή» αυτή, οι δημόσιοι λειτουργοί στις ΗΠΑ δεν διατρέχουν κίνδυνο νομικής δίωξης για τις πράξεις τους στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους. Η πλέον ωφελημένη κατηγορία δημόσιων λειτουργών από την «ειδική ασυλία» είναι η αστυνομία. Μεταξύ αυτών και το LAPD, που έχει τη φήμη ενός ιδιαίτερος βίαιου και ρατσιστικού αστυνομικού σώματος, ακόμη και για τα αμερικανικά δεδομένα. Τα όσα εκτυλίχθηκαν την ημέρα εκείνη και τις επόμενες 5 μέρες στο Λος Άντζελες δεν ήταν ούτε ξαφνικά αλλά ούτε και αναπάντεχα.

Ό,τι απέμεινε από κατάστημα, επί της οδού Βερμόντ, απέναντι από το campus του Πανεπιστημίου της Νότιας Καλιφόρνιας (USC).

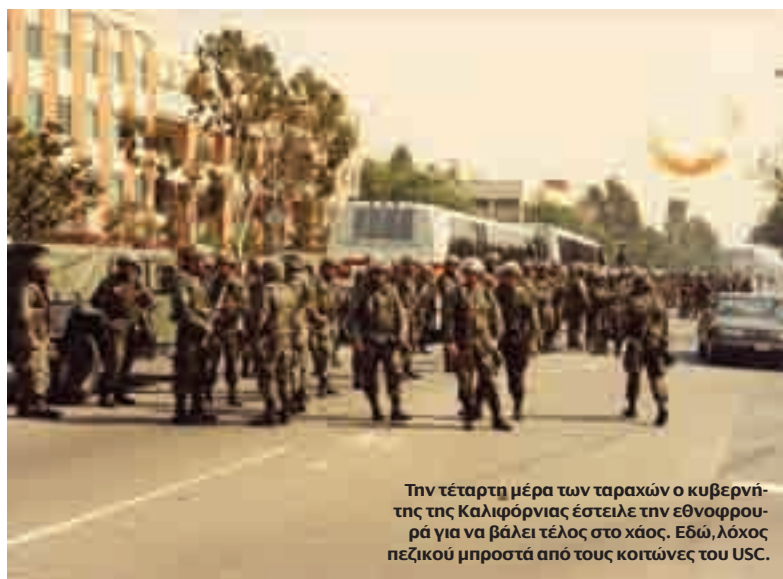

Παιδάκια ψάχνουν στα αποκαΐδια του καμένου εμπορικού κέντρου.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΣΣΔ

Καμένο κατάστημα επί της Λεωφόρου Πίκο, στα όρια του South Central.

Την τέταρτη μέρα των ταραχών ο κυβερνήτης της Καλιφόρνιας έστειλε την εθνοφρουρά για ναβάλει τέλος στο χάος. Εδώ, λόχος πεζικού μπροστά από τους κοιτώνες του USC.

Μετά τη λήξη του Εμφυλίου Πολέμου, το 1865, για τα επόμενα 12 χρόνια, ο νικητής ομοσπονδιακός στρατός επέβαλε κατοχή στις πολιτείες του Νότου και απελευθέρωσε τους πρώην σκλάβους. Η περίοδος αυτή είναι γνωστή ως Ανοικοδόμηση (Reconstruction) στην αμερικανική ιστορία. Εκατοντάδες απελευθερωμένοι σκλάβοι εξελέγησαν στα τοπικά, πολιτειακά και ομοσπονδιακά αξιώματα στις εκλογές του 1866, του 1868, κ.λπ. Στη Βόρεια και τη Νότια Καρολίνα ήλεγχαν τα πολιτειακά κοινοβούλια, αφού αποτελούσαν την πλειονότητα του πληθυσμού. Οι λευκοί πτηνμένοι ήταν εξαγριωμένοι από τη βίαιη ανατροπή της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής καθεστηκυίας τάξης αλλά δεν μπορούσαν να αντιδράσουν λόγω της παρουσίας των στρατιωτών με τις μπλε στολές έξω απ' τα σπίτια τους. Το 1876 κανείς από τους δύο υποψήφιους των μεγάλων κομμάτων για την προεδρία δεν συγκέντρωσε τις 185 εκλεκτορικές ψήφους που απαιτούντο τότε για την εκλογή του Προέδρου. Επικράτησε χάος, παρόμοιο με του 2000 και του 2020. Για να λυθεί το αδιέξοδο, οι Δημοκρατικοί αποφάσισαν να υποστηρίξουν τον Ρεπουμπλικανό υποψήφιο Ράδεφορντ Χέιζ σε αντάλλαγμα για την αποχώρηση του ομοσπονδιακού στρατού από τις πολιτείες του Νότου. Εκείνη τη στιγμή τελείωσε η σύντομη χειραφέτηση των μαύρων Αμερικανών. Με τη χρήση φρικιαστικής βίας τα πράγματα επανήλθαν εντός λίγων εβδομάδων στην προ Εμφυλίου Πολέμου κατάσταση: στη Βόρεια Καρολίνα ο ένοπλος λευκός όχλος εισέβαλε στο πολιτειακό κοινοβούλιο, πέταξε έξω όλους τους εκλεγμένους μαύρους βουλευτές και γερουσιαστές και τους εκτέλεσαν εν ψυχρώ στο προαύλιο. Παρόμοια αίσχη έγιναν σε όλες τις πολιτείες της Συνομοσπονδίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με μια σειρά αποφάσεων, που κορυφώθηκαν με την περίφημη απόφαση Plessy vs. Ferguson (1896), επέβαλε το καθεστώς apartheid, κυρίως στον Νότο, το οποίο, ουσιαστικά, διήρκεσε μέχρι το 1965. Περίπου 3.500 μαύροι Αμερικανοί λιντσαρίστηκαν από το 1882 έως το 1968, δηλαδή κρεμάστηκαν ή πυρπολήθηκαν ζωντανόι από όχλους λευκών, για «εγκλήματα» όπως το άνοιγμα της πόρτας μιας αίθουσας που ήταν γεμάτη λευκές γυναίκες ή η ολιγωρία κάποιου μαύρου να κατέβει στον δρόμο και να αφήσει το πεζοδρόμιο ελεύθερο για κάποιον λευκό πεζό.

Σε πάρα πολλές περιπτώσεις, το επικείμενο λιντσάρισμα κάποιου δυστυχισμένου από αυτούς τους ανθρώπους μετατρεπόταν σε γιορτή: τα σχολεία έκλειναν στις γειτονικές περιοχές για να μπορέσουν οι (λευκοί) μαθητές να παρακολουθήσουν το λιντσάρισμα. Οικογένειες ολόκληρες πήγαιναν στον χώρο της εκτέλεσης, άπλωναν κουβέρτες στο χώμα και έκαναν πικ νικ με θέα το πτώμα του άτυχου μαύρου που κρεμόταν από το κλαδί του δέντρου. Φωτογράφοι έπαιρναν φωτογραφίες τον κρεμασμένο και παρήγαν καρτ ποστάλ, τις οποίες αγόραζαν οι θεατές και τις έστελναν σε συγγενείς τους που ζούσαν μακριά για να μοιραστούν μαζί τους το πόσο διασκέδασαν. Όλα αυτά είναι γεγονότα. Υπάρχουν φωτογραφίες. Υπάρχουν οι καρτ ποστάλ. Υπάρχουν λίστες με ονόματα θυμάτων. Κανείς δεν αρνείται στις ΗΠΑ την αλήθεια αυτή. Απλώς, προτιμούν να μην τη συζητούν γιατί ο πόνος και η ντροπή δεν αντέχονται.

Έξι εκατομμύρια μαύροι Αμερικανοί, για να γλιτώσουν από αυτή την κόλαση, μάζεψαν τα υπάρχοντά τους και μετανάστευσαν στις βιομηχανικές πόλεις του Βορρά (Νέα Υόρκη, Φιλαδέλφεια, Σικάγο, Ντιτρόιτ, Σεν Λούις, Κάνσας Σίτι κ.λπ.) και της Δύσης (κυρίως στο Λος Άντζελες) από το 1915 έως το 1970. Η εσωτερική αυτή μετακίνηση ονομάστηκε «Η Μεγάλη Μετανάστευση» (The Great Migration), και η ελπίδα ήταν ότι στις ταχύτατα αναπτυσσόμενες πόλεις του βιομηχανικού Βορρά οι μαύροι δεν θα ήταν πολίτες δεύτερης κατηγορίας και θα μπορούσαν να αναπτυχθούν, οικονομικά και κοινωνικά.

Φευ, τίποτε από αυτά δεν συνέβη. Οι μαύροι Αμερικανοί περιορίστηκαν από τη λευκή κοινωνία, τους νόμους, και τα όργανά της να ζουν σε υποβαθμισμένα γκέτο, τα οποία σύντομα μετατράπηκαν σε εστίες εγκλήματος, λόγω της ανεργίας και της έλλειψης πραγματικής αστυνόμευσης. Χαρακτηριστική του τρόπου που αντιμετώπισε η λευκή Αμερική τους μαύρους εσωτερικούς μετανάστες από τον Νότο είναι η ατάκα που είπε ο Ντον Ζαλούκι στη συνάντηση των αρχηγών των οικογενειών της Μαφίας στην ταινία «Ο Νονός», σχετικά με το εμπόριο ναρκωτικών: «Θέλω να ελέγχω τα ναρκωτικά σαν κανονική δουλειά. Δεν τα θέλω κοντά στα σχολεία και δεν θέλω να τα αγοράζουν παιδιά. Στην πόλη μου περιορίζουμε την κυκλοφορία στις σκούρες γειτονιές, στους μαύρους. Εξάλλου είναι ζώα, ας χάσουν τις ψυχές τους».

Στο Λος Άντζελες οι μαύροι Αμερικανοί περιορίστηκαν σε μια τεράστια περιοχή, το περίφημο South Central LA, που εκτείνεται από το παραδοσιακό επιχειρηματικό

κέντρο της πόλης (downtown LA) νότια μέχρι το Long Beach. Και το LAPD ανέλαβε το έργο του περιορισμού των μαύρων κατοίκων της πόλης στις γειτονιές τους και της «προστασίας» των λευκών κατοίκων της πόλης από τους μαύρους συμπολίτες τους.

Η αστυνομία του Λος Άντζελες, παραδοσιακά, έχει σημαντικά μικρότερο αριθμό αστυνομικών από ό,τι απαιτείται για μια τόσο μεγάλη σε έκταση και πληθυσμό πόλη. Αυτό συμβαίνει για διάφορους λόγους, εκ των σημαντικότερων από τους οποίους είναι η απροθυμία των κατοίκων της πόλης να πληρώνουν αυξημένους δημοτικούς φόρους για τον σκοπό αυτό. Ελλείπει ικανού αριθμού στελεχών, για να διατηρεί τον «έλεγχο» της πόλης, το LAPD χρησιμοποιεί μεθόδους που το αναδεικνύουν τακτικά ως ένα από τα πιο βίαια ή το πιο βίαιο αστυνομικό σώμα της Αμερικής. Για χρόνια, στα μέσα του 20ού αιώνα, η μαύρη κοινότητα της πόλης διαμαρτυρόταν για την αστυνομική βία και χαρακτήριζε το LAPD «στρατό κατοχής». Για πρώτη φορά, αυτό το ε-κρηκτικό μείγμα εξερράγη στις 11 Αυγούστου 1965, όταν αστυνομικοί σταμάτησαν για αλκοτέστ έναν 21χρονο μαύρο οδηγό, ο οποίος αντιστάθηκε στην απειρά τους να τον συλλάβουν μετά τη διαπίστωση ότι οδηγούσε υπό την επήρεια αλκοόλ, και οι αστυνομικοί τον χτύπησαν στο πρόσωπο με το γκλομπ μπροστά στη μητέρα του, που ήταν συνοδηγός, και μαρτύρων που παρακολουθούσαν τη σκηνή. Η οργή ξεχειλισε όταν μαθεύτηκε, στόμα με στόμα, το, φαινομενικά συνηθισμένο, επεισόδιο: σε 5 μέρες ταραχών, το South Central βρέθηκε στις φλόγες, έγιναν 3.500 συλλήψεις, και οι ανθρώπινες απώλειες ήταν 34 νεκροί και χίλιοι τραυματίες. Οι ταραχές του Watts, όπως ονομάστηκαν, ήταν η πρώτη από δεκάδες εκδηλώσεις οργής και βίας που συγκλόνισαν τις πόλεις του αμερικανικού Βορρά στο δεύτερο μισό της δεκαετίας του '60, για σχεδόν τους ίδιους λόγους: Ντιτρόιτ, Ουάσιγκτον, Νιούαρκ, Σεν Λούις. Αυτό που δεν είχαν όλα εκείνα τα επεισόδια εξεγερσης και βίας ήταν ο αυτόπτης μάρτυς με την κάμερα, για να καταγράψει το επεισόδιο που έδωσε αφορμή για τις ταραχές. Με αποτέλεσμα, η λευκή Αμερική να μην πιστεύει ότι υπάρχει πραγματικό πρόβλημα και ότι η αστυνομία, που συμπεριφέρεται τόσο επαγγελματικά και με σεβασμό στις λευκές γειτονιές, μετατρέπεται σε στρατό κατοχής μόλις μπει στο South Central.

Το 1991, όμως, μια καινούργια φορητή κάμερα (camcorder) στοιχίζει μόνο χίλια δολάρια, και το Λος Άντζελες είναι η πόλη που οι μισοί της κάτοικοι θέλουν να γίνουν ηθοποιοί και οι άλλοι μισοί σκηνοθέτες. Και ένας ένοικος της πολυκατοικίας ακριβώς μπροστά στο σημείο που σταμάτησαν οι αστυνομικοί τον Ρόντνεϊ Κινγκ, ύστερα από καταδίωξη γιατί οδηγούσε μεθυσμένος και με υπερβολική ταχύτητα, είχε κάμερα.

Τα στιγμιότυπα από την κακοποίηση του Κινγκ έκαναν τον γύρο του κόσμου. Δυόμιση χρόνια μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και 7 μήνες μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ, που συμβόλισε την ολοκληρωτική νίκη των ΗΠΑ στον Ψυχρό Πόλεμο και την επικράτηση «της ελευθερίας και της δημοκρατίας», ο βάνουος και αναίτιος ξυλοδαρμός από την αστυνομία ενός άοπλου και αβοήθητου μαύρου Αμερικανού, που για πρώτη φορά καταγράφηκε σε φιλμ, θύμισε, ακόμη και σε αυτούς που προτιμούσαν να μη βλέπουν, ότι κάτι πολύ σάπιο υπάρχει στο βασίλειο της υπερατλαντικής Δανιμαρκίας. Απαγγέλθηκαν κατηγορίες εναντίον των 4 αστυνομικών του LAPD που φαίνονται στην ταινία να χτυπούν τον Κινγκ. Ο εισαγγελέας δέχθηκε η δίκη να μεταφερθεί από την πόλη του Λος Άντζελες στη γειτονική πόλη Σίμι Βάλεϊ (Simi Valley), ύστερα από αίτημα της υπεράσπισης, γιατί η ευρεία δημοσιότητα του συμβάντος έθετε εν αμφιβολή το κατά πόσον θα μπορούσαν να βρεθούν ένοργοι που να μη γνωρίζουν το γεγονός και να είναι απολύτως αντικειμενικοί. Η Σίμι Βάλεϊ, σε αντίθεση με το Λος Άντζελες, είναι συντηρητική πόλη, όπου στις τελευταίες προεδρικές εκλογές πριν από το συμβάν, το 1988, ο Ρεπουμπλικανός Τζορτζ Μπους πήρε 65% των ψήφων και ο Δημοκρατικός υποψήφιος, ομογενής Μάικ Δουκάκης πήρε 30%, ενώ στην πόλη του Λος Άντζελες τα ποσοστά ήταν 45% και 55%, αντίστοιχα. Η περιοχή είναι τόσο συντηρητική, που τη διάλεξε ο Ρόναλντ Ρέικαν ως τόπο ανέγερσης της προεδρικής βιβλιοθήκης του.

Και ενώ ο κόσμος και η πόλη προσπαθούσαν να συνέλθουν από το σοκ, δεκατρείς μέρες μετά τον ξυλοδαρμό του Ρόντνεϊ Κινγκ, η 15χρονη Λατάσα Χάρλινς μπήκε σε

ένα μπακάλικο ιδιοκτησίας μιας οικογένειας μεταναστών από την Κορέα στο South Central για να αγοράσει ένα χυμό. Η νεαρή μαύρη πήρε τον χυμό, τον έβαλε στο σακίδιό της και πήγε στο ταμείο με το αντίτιμο των \$1.79 στο χέρι της για να πληρώσει. Η ιδιοκτήτρια του μαγαζιού, που δεν είδε τα χρήματα στο χέρι της Λατάσα Χάρλινς, άρχισε να τη βρίζει, να την λέει κλέφτρα και της άρπαξε το σακίδιο. Η μικρή έβγαλε το μπουκάλι από το σακίδιό της, το έδωσε στην ιδιοκτήτρια και έκανε μεταβολή για να φύγει. Τότε, η Κορεάτισσα έβγαλε ένα πιστόλι από το συρτάρι και πυροβόλησε την Λατάσα στο πίσω μέρος του κεφαλιού. Η αστυνομία απεφάνθη ότι η Λατάσα Χάρλινς είχε σκοπό να πληρώσει για τον χυμό και ότι δολοφονήθηκε αναίτια και εν ψυχρώ. Οι ένοργοι την καταδίκασαν σε 10 χρόνια κάθειρξη με αναστολή και πρόστιμο \$500. Η δολοφόνος, ουσιαστικά, αφέθηκε ελεύθερη. Το Λος Άντζελες άρχισε να βράζει: «*Η ζωή ενός μαύρου Αμερικανού δεν έχει την ίδια αξία με τη ζωή των υπόλοιπων Αμερικανών*». Το πολιτειακό εφετείο απέρριψε ομόφωνα την έφεση του εισαγγελέα τρεις εβδομάδες πριν από την έκδοση της ετυμηγορίας στη δίκη των αστυνομικών που κακοποίησαν τον Ρόντνεϊ Κινγκ και η ιδιοκτήτρια του μπακαλικού παρέμεινε εκτός φυλακής.

Ήταν Τετάρτη 29 Απριλίου 1992. Τελείωνε το δεύτερο εξάμηνο των σπουδών μου στο διδακτορικό πρόγραμμα Χρηματοοικονομικών στο University of Southern California. Ήμουν κλεισμένος στο μικρό διαμέρισμά μου στην περιοχή του Miracle Mile, 50 μέτρα από τη διασταύρωση των μεγάλων λεωφόρων Wilshire και La Brea, περίπου 400 μέτρα από το Los Angeles County Museum of Art. Από το πρωί, καθισμένος μπροστά στη μονόχρωμη οθόνη ενός IBM AT που είχα στο σπίτι και ενωμένος με το mainframe του πανεπιστημίου με σύνδεση modem, προσπαθούσα να κάνω debug ένα πρόγραμμα λογισμικού που είχα γράψει για μια ερευνητική εργασία. Λόγω της σύνδεσης του modem, το τηλέφωνο μου δεν λειτουργούσε. Όταν, στη διάρκεια ενός διαλείμματος που έκανα γρήγορα το απόγευμα και βγήκα από τη σύνδεση με το mainframe του πανεπιστημίου, με κάλεσε ένας φίλος Έλληνας φοιτητής που έκανε μεταπτυχιακά στο UCLA για να με ρωτήσει εάν βλέπω ειδήσεις, του είπα να σταματήσει να με ενοχλεί με ανοησίες. «Όχι», μου είπε, «δεν καταλαβαίνεις: *γίνονται ταραχές στο South Central, αθωώθηκαν οι αστυνομικοί και οι μαύροι έχουν αρχίσει να τα πάνε*». Τηλεόραση δεν είχα, είχα όμως ένα boom box με ραδιόφωνο και έβαλα να ακούσω KCRW, το δημόσιο ραδιόφωνο της πόλης. Τις επόμενες πέντε μέρες αμφιβάλλω εάν ασχολήθηκα συνολικά 10 ώρες με τις σπουδές μου.

Μπήκα στο αυτοκίνητο και οδήγησα παντού. Έβγαλα φωτογραφίες. Είδα πράγματα. Ήξερα ότι ζρούσα μέσα σε ένα ιστορικό γεγονός. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τις σπήλες πυκνού καπνού που υψώνονταν από δεκάδες σημεία στο South Central και όταν οδηγούσες με ανατολική κατεύθυνση από τη Σάντα Μόνικα νόμιζες ότι βρίσκεσαι στη Βηρυτό το 1982. Τους έρρημους δρόμους σε όλες τις λευκές γειτονιές της πόλης. Τις σειρήνες των περιπολικών που διέσχιζαν με ιλιγγιώδη ταχύτητα τους δρόμους του δυτικού LA. Τα κλειστά καταστήματα, σχολεία, πανεπιστήμια. Και τα αυτοκίνητα γεμάτα με οπλισμένους με αυτόματα και πιστόλια νεαρούς μαύρους που κυκλοφορούσαν στις γειτονιές τους και έκαναν σαν να ήταν σε παρέλαση Mardi Gras στη Νέα Ορλεάνη. Εμένα δεν με απείλησε κανείς, παρότι ήμουν ο μοναδικός λευκός εν μέσω ενός «ωκεανού» ένοπλων και εξαγριωμένων μαύρων νεαρών που έβαζαν φωτιές σε βενζινάδικα και λεηλατούσαν καταστήματα.

Κάτοικοι της γειτονιάς Πίκο και Κρένσο ψάχνουν για ό,τι μπορεί να γλίτωσε από τη φωτιά που έσβησε τα καταστήματα της περιοχής.

Η ΟΡΓΗ ΞΕΧΕΙΛΙΣΕ ΟΤΑΝ ΜΑΘΕΥΤΗΚΕ, ΣΤΟΜΑ ΜΕ ΣΤΟΜΑ, ΤΟ, ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΑ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΟ, ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ: ΣΕ 5 ΜΕΡΕΣ ΤΑΡΑΧΩΝ, ΤΟ SOUTH CENTRAL ΒΡΕΘΗΚΕ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ, ΕΓΙΝΑΝ 3.500 ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ, ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΗΤΑΝ 34 ΝΕΚΡΟΙ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ.

ΟΙ ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΟ LA ΠΡΙΝ 30 ΧΡΟΝΙΑ, ΟΠΩΣ ΤΙΣ ΕΖΗΣΕ ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Η πιο κοντινή στο σπίτι μου φωτιά ήταν σε ένα βενζινάδικο περίπου 4 τετράγωνα μακριά, στο κάτω μέρος της Wilshire Boulevard. Τα διαμερίσματά μας γέμισαν μυρωδιά από καπνό. Κάποιοι μου χτύπησε την πόρτα και μου είπε ότι όλοι οι ένοικοι θα συγκεντρωθούμε στην είσοδο του κτιρίου για να δούμε τι θα κάνουμε. Ο φόβος ήταν μην καεί το κτίριο. Εγώ ανέλαβα, σε περίπτωση ανάγκης, να μεταφέρω μια ηλικιωμένη γειτόνισσα μου που ήταν κατάκοιτη και κινείται με αναπηρικό καροτσάκι... Απίστευτες στιγμές.

Μέσα σε όλο αυτό το χάος, κάθε βράδι καθόμουν μπροστά στο PC μου και έστελνα ένα κατεβατό με τις εντυπώσεις μου από το αστικό πεδίο μάχης που εκτυλισσόταν έξω από το διαμέρισμά μου στη διαδικτυακή κοινότητα HELLAS, που ήταν κάτι σαν το σημερινό Facebook, για περίπου 200 Έλληνες φοιτητές, κυρίως στις ΗΠΑ. Χωρίς γραφικά και φωτογραφίες, μόνο κείμενο και μάλιστα σε Greeklish, η HELLAS ήταν η πρώτη ελληνική διαδικτυακή κοινότητα, τα χρόνια προ του World Wide Web και των browsers, την οποία τραγούδησε ο Διονύσης Σαββόπουλος στο τραγούδι «*Κωλοέλληνες*»:

«*(Α)χ οι Έλληνες! / Αλλά εκεί στην ξένη / στην οθόνη σκυμμένοι / θεικά δεμένοι / με την οικουμένη / στους απέναντι τόπους / φωτοκολλημένοι / απ' τον εδώ ουρανό τους*».

Τις αναρτήσεις μου στη λίστα HELLAS συγκέντρωνε κάποιο μέλος της και τις έστειλε στα «Νέα», τα οποία τις δημοσίευσαν τις επόμενες μέρες σε ένα κεντρικό «σαλόνι» της εφημερίδας, χωρίς να με ρωτήσουν. Παρουσιάστηκε ως «Συγκλονιστική μαρτυρία Έλληνα φοιτητή που έζησε τις ταραχές του Λος Άντζελες».

Την 4η ημέρα των ταραχών, ο κυβερνήτης της Καλιφόρνιας έστειλε την εθνοφυλακή στο Λος Άντζελες, με στολές παραλλαγής, αυτόματα M16 στα χέρια, τεθωρακισμένα μεταφορικά προσωπικού και Humvees, και επιβλήθηκε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και απαγόρευση κυκλοφορίας. Σε δύο μέρες όλα είχαν τελειώσει. Δεν υπάρχει πιο αποτελεσματικός τρόπος να δώσει το κράτος τέλος σε μια ανεξέλεγκτη έκρηξη βίας από του να βγάλει τον στρατό στους δρόμους. Ο απολογισμός: 63 νεκροί, 2.383 τραυματίες, 12 χιλιάδες συλλήψεις. Οι ζημιές σε κτίρια, κ.λπ., ανήλθαν σε δισεκατομμύρια δολάρια. Η πόλη δεν έχει συνέλθει 100% από τότε. Τα όσα ακολούθησαν, βέβαια, δεν βοήθησαν στην επούλωση των πληγών. Τι ακολούθησε; Δύο χρόνια μετά, ο σταρ του Αμερικανικού φούτμπολ O.J. Simpson, που είχε κάνει και μεγάλη καριέρα στον κινηματογράφο, στην τηλεόραση και, γενικά, στη σύγχρονη, και ήταν ένας από τους σπάνιους Αφροαμερικανούς που είχαν κερδίσει καθολική αποδοχή από την λευκή Αμερική μέχρι εκείνη τη στιγμή, σε μια έκρηξη ζήλιας, δολοφονεί με μαχαίρι την εν διαστάσει ΛΕΥΚΗ σύζυγό του και τον επίσης ΛΕΥΚΟ φερόμενο ως εραστή της.

Από εκείνη τη στιγμή, η Αμερική μπαίνει σε μια δίνη από την οποία δεν έχει βγει καλά καλά ακόμη, 28 χρόνια μετά. Δεν είναι υπερβολή να πει κανείς ότι η υπόθεση του O.J. Simpson επηρέασε την αμερικανική κοινωνία όσο λίγα γεγονότα το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Για πολλούς λόγους που δεν είναι της παρούσης. Ήταν μια υπόθεση που παρακολούθησε η Αμερική με τόσο έντονο ενδιαφέρον και πάθος, που δυσκολεύομαι να βρω αντίστοιχη υπόθεση στα καθ' ημάς. Δεν ήταν μόνο μια υπόθεση διπλού φόνου, ήταν μια υπόθεση βαριά σε συμβολισμούς: κοινωνικούς, φυλετικούς, ιστορικούς. Η δίκη του O.J. Simpson έγινε στο Λος Άντζελες και το σώμα των ενόρκων ήταν 10 γυναίκες και 2 άνδρες: 9 μαύροι/-ες, 2 λευκοί/-ές και 1 Λατινοαμερικανός. Την ημέρα που οι ένοργοι ανακοίνωσαν ότι έβγαλαν απόφαση, η ζωή στην Αμερική σταμάτησε. Κυριολεκτικά, σταμάτησε. Όλη η χώρα κράτησε την ανάσα της εν αναμονή της απόφασης και στάθηκε μπροστά στις τηλεοράσεις και τα ραδιόφωνα. Όταν η προϊσταμένη των ενόρκων ανακοίνωσε την αθωότητα του O.J. Simpson, η μαύρη Αμερική ξέσπασε σε πανηγυρισμούς ενώ η λευκή Αμερική έβγαλε μια συλλογική κραυγή φρίκης και έκπληξης και πολλοί άρχισαν να κλαίνε. Χρόνια μετά, η ένορκος Κάρι Μπες δήλωσε ότι δεν πίστευε και δεν πιστεύει ότι ο O.J. Simpson ήταν αθώος αλλά η ετυμηγορία ήταν αποπληρωμή (payback) για τον Ρόντνεϊ Κινγκ και την αθώωση των τεσσάρων αστυνομικών. **A**

Ο Περικλής Φ. Κωνσταντινίδης είναι ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της канаδικής επενδυτικής εταιρείας Syracuse Main, Inc. Έζησε και σπούδασε στο Λος Άντζελες από το 1991 έως το 1996.

Σκέφτεσαι την ανάπτυξη της
επιχείρησής σου αλλά τα χρηματοδοτούμενα
προγράμματα σου φαίνονται πολύπλοκα;

Έλα να σου τα κάνουμε απλά.

Γιατί στην Eurobank έχουμε τη
γνώση και σου αφιερώνουμε
τον χρόνο που χρειάζεσαι
για να σε ενημερώσουμε
για όλα τα επιδοτούμενα και
συγχρηματοδοτούμενα
αναπτυξιακά προγράμματα
και να προχωρήσουμε μαζί,
βήμα-βήμα, σε όλα τα στάδια
της επενδυτικής διαδικασίας.

Σε κάθε μπροστά.

eurobank.gr

Τα *ηλιοτρόπια* του Μίλτου Γκολέμα

“Περίεργο να μην υπάρχει στο αχανές στερέωμα αστερισμός

του Ηλιοτρόπιου” ΖΥΡΑΝΝΑ ΖΑΤΕΛΗ

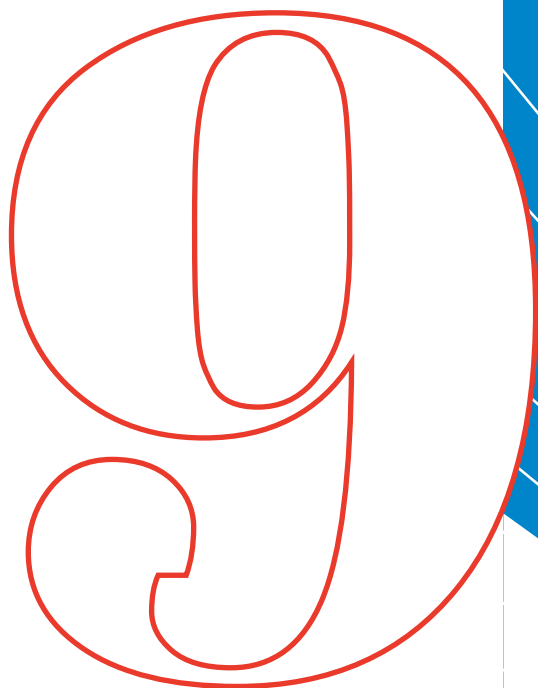
Ηλιοτρόπια που μοιάζουν να μι-
λούν δυνατά, απλωμένα χωρά-
φια, φως ακόμα και μέσα στη
βουβή, βαθιά νύχτα. Ο **Μίλτος**
Γκολέμας στη νέα του έκθεση
επιστρέφει στη φύση. Στα δύο χρόνια της περιό-
δου καραντίνας επιδίωξε και την έφερε μέσα στο
εργαστήριό του. Η ευεργετική, καθολική επίδρα-
σή της στο έργο του γίνεται απολύτως εμφανής.
Τα ηλιοτρόπια αναπνέουν και μέσω αυτών και
ο άνθρωπος. Με τη χαρακτηριστική του τεχνο-
τροπία μετατρέπει τον καμβά σε σκηνικό όπου η
ανθρώπινη παρουσία φανερώνεται μόνο μέσω
του θεατή που παρατηρεί και συμμετέχει μυστα-
γωγικά. Στην πέμπτη του ατομική έκθεση στην
Γκαλερί Ζουμπουλάκη θα παρουσιάσει καμβάδες
μεγάλων κυρίως και ορισμένους πολύ μικρών
διαστάσεων, με λάδια και άμμο.
Η συγγραφέας **Ζυράννα Ζατέλη** γράφει για τους
πίνακες του καλλιτέχνη:

*«Περίεργο να μην υπάρχει στο αχανές στερέ-
ωμα αστερισμός του Ηλιοτρόπιου. Να μην υ-
πάρχει επίσης, εξ όσων γνωρίζουμε, κάποιος
μύθος στις παραδόσεις των λαών για ένα
φυτό τόσο εμβληματικά συνδεδεμένο με την
πορεία του ήλιου: ηλιοστρόφι, ηλιόχορτο, η-
λιόδρομο... Εκτός κι αν είναι τόσο “κρυφός”
ένας τέτοιος μύθος όσο και ο μυχός του ηλιο-
τρόπιου, το φυλλοκάρδι του.*

Στα ηλιοτρόπια του Γκολέμα, από την πρώτη
στιγμή που τα είδα στο εργαστήρι του, μια
παγερή μέρα του Μάρτη, αυτό που διέκρινα
ή συναισθάνθηκα ήταν ακριβώς το παραμέσα
και αθέατο μιας ενόργανης ύλης, που συνή-
θως την παίρνουμε είδηση μόνο κατά την ε-
ποχή της δοξαστικής ανθοφορίας της: εκείνη
η εκθαμβωτική, σχεδόν αβάσταχτη ομορφιά
που μας γονατίζει στη θέα, λόγου χάριν, ενός
απέραντου αγρού με ηλιοτρόπια.
Δοξαστικά είναι κι εδώ, και με το παραπάνω,
“φυτεμένα” σε αυτούς τους πίνακες με μα-
στοριά ανυπολόγιστη, μόνο που εδώ μοιάζει
να τα συνέχει μια μελαγχολική διάθεση πέραν
πάσης εποχής και ώρας, είτε μεσουρανούντος
του ηλίου είτε δύοντος. Το γαρ της τέχνης, θα
λέγαμε, η μετουσίωση του πραγματικού σε
μια απεικόνιση παγιωμένη μεν αλλά βαθιά
αισθαντική, “ζωντανεμένη” αφ’ εαυτής και
ιριδίζουσα.
Πώς γίνεται να ιριδίζει κάτι που διαπνέεται
από μια γαλήνια μοναχικότητα και περιουλ-
λογή, σε τούτο δεν θα μπορούσε, φαντάζομαι,
να απαντήσει ούτε ο ίδιος ο ζωγράφος – αυ-
τός και η ψυχή του, το παραμέσα και αθέατο...
Κι είναι ό, τι ακριβώς μεταγγίζεται σε αυτά τα
ηλιοτρόπια, είτε πλημμυρίζουν τον τόπο –τον
πίνακα– μες στη μεθυστική ημερήσια αίγλη
τους, ως επί γης παρανυφάκια του ηλίου, είτε
σαν κεκλιμένες κεφαλές και κεφαλάκια μες
στο βαρύ σύθαμπο, στα όρια του πένθους, της
ελεγχίας, ή κιόλας μέσα σε μπλάβες γητεμέ-
νες νύχτες – ποτέ ένα μαύρο δεν ήταν τόσο
μπλε, και αντιπρόφως.

*Άλλωστε ο υπαινιγμός μετράει, αυτό που
κρύβεται μέσα στο ίδιο το φανέρωμά του».*

Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Πλ. Κολωνακίου 20,
2103608278. Εγκαίνια Πέμπτη 12/5, 17:00-21:00.
Διάρκεια έκθεσης: 12 Μαΐου - 4 Ιουνίου 2022.
Χορηγός επικοινωνίας είναι η ATHENS VOICE.

ΦΟΡΕΣ

ΠΟΥ Η EUROVISION

ΕΓΙΝΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Του ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η φετινή Eurovision που θα διεξαχθεί στο Τορίνο της Ιταλίας από τις 10 έως τις 15 Μαΐου έχει πολύ ενδιαφέρον για πολλούς λόγους: από τη θριαμβευτική νίκη των Måneskin πέρυσι, τα –ομολογουμένως– πολύ καλά διαγωνιζόμενα τραγούδια, έως την πολιτική. Ο διαγωνισμός, αν και από τη διακήρυξή του μη πολιτικός, με σκοπό να ενώσει τους λαούς της Ευρώπης μέσω της μουσικής, είναι το αγαπημένο τηλεοπτικό προϊόν των οπαδών της γκλαμουριάς, της στραφταλιζέ-ποπ, των σόου και φυσικά του γεωπολιτικού «δράματος».

Φέτος η Ρωσία αποβλήθηκε από τον διαγωνισμό μετά από απόφαση της EBU, της ένωσης δηλαδή ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών της Ευρώπης και διοργανώτριας του διαγωνισμού, λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Συνέβαλε φυσικά στην απόφαση αυτή και η παρότρυνση χωρών-παραγωγών του διαγωνισμού, όπως η Σουηδία. Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που ο «μη πολιτικός» διαγωνισμός τραγουδιού γίνεται απροκάλυπτα πολιτικός. Ανά τα χρόνια, οι χώρες χρησιμοποιούν τη Eurovision για να προωθήσουν την πολιτιστική τους ατζέντα ή και διπλωματία βλέποντας τον διαγωνισμό ως μια πλατφόρμα επίδειξης ήπιας ισχύος. Χώρες ανταλλάσσουν τις περισσότερες φορές μεταξύ τους δωδεκάρια (βλ. Ελλάδα-Κύπρος) εισπράττοντας τα γιουχαΐσματα του κοινού στην αρένα, ενώ, όταν η Σουηδία παίρνει δωδεκάρια από τη Νορβηγία ή οι πρώην γιουγκοσλαβικές χώρες αλληλοϋποστηρίζονται, είναι ξεκάθαρο «καλό γούστο», για παράδειγμα. Σε αυτό το πνεύμα συγκεντρώσαμε 9 φορές όπου ο διαγωνισμός έγινε τρανταχτά πολιτικός.

Ρωσία - Ουκρανία

Η Ρωσία συμμετέχει στον διαγωνισμό από το 1994, ενώ η Ουκρανία από το 2003 με ιδιαίτερα σημαντικές επιδόσεις αμφότερες και συχνά ανταλλαγές υψηλών βαθμολογιών. Το 2007 η drag persona Verka Serdutchka εκπροσώπησε την Ουκρανία με το (πλέον θρυλικό) «Dancing

Lasha Tumbai» τερματίζοντας στη δεύτερη θέση. Οι στίχοι περιείχαν αναφορά στην Πορτοκαλί Επανάσταση της Ουκρανίας ενάντια στον ρωσόφιλο νεοεκλεγέντα τότε πρόεδρο Βίκτορ Γιανουκόβιτς. Πολλοί, της Ρωσίας μη εξαιρουμένης, θεώρησαν επίσης ότι η φράση «*lasha tumbai*» ήταν μια εσκεμμένη ηχητική παρερμηνεία της φράσης «*Russia Goodbye*», πράγμα το οποίο ο τραγουδιστής διέψευσε ισχυριζόμενος ότι η φράση απλά δεν είχε «κάνενα νόημα».

Το 2014 και το 2015 οι ρωσικές συμμετοχές έλαβαν εκτενές γιουχάισμα από το κοινό στην αρένα λόγω της παράνομης προσάρτησης της Κριμαίας το 2014 από τη Ρωσία, ενώ το 2016 την Ουκρανία εκπροσώπησε η τραγουδοποιός και τραγουδίστρια Jamala (η οποία μίλησε πριν λίγο καιρό αποκλειστικά στην ATHENS VOICE) με ένα μοιρολόι για τη γενοκτονία των Τατάρων της Κριμαίας από το καθεστώς του Στάλιν το 1944, σπκώνοντας θύελλα αντιδράσεων στη Ρωσία, καλέσματα για μποϊκοτάζ της ουκρανικής συμμετοχής και κατακτώντας εν τέλει την πρώτη θέση.

Την επόμενη χρονιά, το 2017, και με τον διαγωνισμό να διεξάγεται στο Κίεβο, η Ουκρανία δεν έδωσε βίζα εισόδου στη χώρα στην εκπρόσωπο της Ρωσίας, καθώς είχε επισκεφτεί την Κριμαία μετά τη ρωσική προσάρτηση του 2014, ως αποτέλεσμα η Ρωσία απέσυρε τη συμμετοχή της εκείνη τη χρονιά κατηγορώντας την Ουκρανία για αθέτηση των όρων του διαγωνισμού. Το 2019, η Ουκρανία απέσυρε τη συμμετοχή της από τον διαγωνισμό που διεξήχθη στο Ισραήλ μετά το μίνι σκάνδαλο με την εκπρόσωπο Marina και τους όρους που έθεσε η κρατική τηλεόραση της Ουκρανίας στο συμβόλαιό της (μεταξύ άλλων υποχρέωνε την τραγουδίστρια να ακυρώσει εντός 24ώρου τις προγραμματισμένες εμφανίσεις της στη Ρωσία).

Φέτος στο Τορίνο την Ουκρανία θα εκπροσωπήσει το συγκρότημα Kalush Orchestra με το τραγούδι «*Stefania*», αν και δεν τερμάτισαν πρώτοι στον εθνικό τελικό της χώρας τους. Αυτό συνέβη καθώς η νικήτρια Alina Pash, απειδείχθη ότι, μαντέψτε: επισκέφθηκε την Κριμαία από το 2014 και μετά. Έτσι το συγκρότημα που βγήκε δεύτερο στον εθνικό τελικό, μα πρώτο στο televoting, θα εκπροσωπήσει την εμπόλεμη Ουκρανία.

Το φαινόμενο Dana - Conchita

Συμπληρώνονται φέτος οκτώ χρόνια από τη νίκη της μουσάτης drag queen από την Αυστρία Conchita Wurst και είκοσι τέσσερα από τη χρονιά που κέρδισε τον διαγωνισμό τρανς άτομο, και φυσικά εννοούμε την Dana International από το Ισραήλ. Κάθε χρόνο, ο διαγωνισμός περνά από μια γιορτή μουσικής είναι και μια γιορτή διαφορετικότητας αλλά και μια ευκαιρία για τις χώρες που φιλοξενούν τον διαγωνισμό, να αγκαλιάσουν περισσότερο τα διαφορετικά άτομα. Η νίκη της Conchita Wurst το 2014 με ένα καταπληκτικό τραγούδι που έκανε όλους όσους έχουν βρεθεί στο περιθώριο να νιώσουν δυνατοί και με την εκκεντρική της εμφάνιση, μπήκε στο μάτι πολλών ηγεσιών ανά την ήπειρο με προεξάρχουσας της Ρωσίας, που είχε ξεκινήσει να περνάει νομοσχέδια κατά της ομοφυλοφιλίας αλλά και της Ουγγαρίας. Το τραγούδι ήταν εντούτοις την κατάλληλη στιγμή μια υπενθύμιση των ευρωπαϊκών ιδανικών.

Τα πολιτικά λογοπαίγνια

Η επιλεγμένη γεωργιανή συμμετοχή για τον διαγωνισμό που έλαβε χώρα στη Μόσχα το

2009 επίσης προκάλεσε αντιδράσεις και αντιπαράθεση. Μετά τον ρωσο-γεωργιανό πόλεμο και την παράνομη ρωσική προσάρτηση της Νότιας Οσετίας και της Αμπχαζίας, η Γεωργία αποφάσισε να στείλει στον διαγωνισμό το σχήμα «*Stephane & 3G*» με το τραγούδι «*We Don't Wanna Put In*» (χαχα! είδατε τι έκαναν εδώ;), το οποίο προφανώς και οδήγησε στον πρόωρο αποκλεισμό του από την EBU, μιας και φάνηκε ιδιαίτερα κριτικό απέναντι στον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν και άρα καταπατούσε τον κανονισμό για «μη πολιτικό» στίχο.

Η διοργάνωση του 1969

Όπως γράψαμε και πιο πάνω, η Eurovision αποτελεί εξ αρχής μια άτυπη πλατφόρμα διπλωματίας και επίδειξης ήπιας ισχύος για τα κράτη. Συχνά, έχει υπάρξει και μια πολύ καλή ευκαιρία για απολυταρχικά καθεστώτα να επαναδιαφημίσουν τη χώρα τους. Η πρώτη φορά που συνέβη αυτό ήταν το 1968, όταν, μετά από πολλές προσπάθειες η Ισπανία, υπό τον δικτάτορα Φρανκο, κερδίζει το διαγωνισμό. Η διοργάνωση στη Μαδρίτη το 1969 ήταν μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για τον δικτάτορα να δείξει πως η χώρα του ανήκει στη Δύση. Ο Σαλβαντόρ Νταλί αναλαμβάνει να σχεδιάσει μια σκοτεινή και τρομερά σουρεαλιστική οπτική ταυτότητα για τη διοργάνωση, η Αυστρία μποϊκοτάρει τον διαγωνισμό και γενικά η Ισπανία επιδίδεται σε μια προσπάθεια εντυπωσιασμού. Το καταστροφικό εκείνη την χρονιά ήταν ότι τέσσερις χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ολλανδία και Ισπανία) βρέθηκαν στην κορυφή – και μοιράστηκαν την πρώτη θέση, με τον διαγωνισμό του 1970 να γίνεται κατόπιν κληρώσεως στην Ολλανδία και πολλές χώρες να μποϊκοτάρουν την ολλανδική διοργάνωση για να δείξουν τον εκνευρισμό τους για το αποτέλεσμα της... περσινής ψηφοφορίας.

Ελευθερία από τη «Σοβιετική Αυτοκρατορία»

Η Εσθονία ήταν η πρώτη πρώην σοβιετική χώρα που κέρδισε τον διαγωνισμό. Μετά τον θρίαμβό τους στον διαγωνισμό το 2001 (ξεκίνησαν να συμμετάσχουν το 1994), ο Εσθονός πρωθυπουργός Mart Laar είπε στον λαό του «*Ελευθερωθήκαμε από τη Σοβιετική Αυτοκρατορία μέσω του τραγουδιού, τώρα θα μπορούμε τραγουδώντας στην Ευρώπη*», αναφερόμενος φυσικά στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της χώρας του με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ψήφισες Αρμενία; Συλλαμβάνεσαι!

Νομίζετε πως κάνουμε κάποια πλάκα; Τον Αύγουστο του 2009 κλήθηκαν να καταθέσουν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας του Αζερμπαϊτζάν 43 πολίτες της χώρας που ψήφισαν το τραγούδι της Αρμενίας κατά τη διάρκεια του τελικού εκείνης της χρονιάς. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης χαρακτηρίστηκαν από αξιωματικούς της αστυνομίας «μη πατριώτες». Το περιστατικό δεν έγινε έτσι ξαφνικά. Είναι κάτι αναμενόμενο σε μια χώρα με δικτατορική εξουσία, όπως το Αζερμπαϊτζάν, και έγινε μετά το περιστατικό με την «καρτ ποστάλ» της Αρμενίας από εκείνη τη χρονιά στην οποία απεικονιζόταν ένα μνημείο από το Στεπανακέρτ, την πρωτεύουσα της Δημοκρατίας του Αρτσάχ ή αλλιώς Ναγκόρνο Καραμπάχ, μιας περιοχής η οποία ανήκει de jure στο Αζερμπαϊτζάν αλλά διεκδικεί de facto η Αρμενία. Η καρτ ποστάλ επεξεργάστηκε από την EBU ώστε να μην εμφανιστεί τη βραδιά του τελικού το επίμαχο μνημείο, μα για να δηλώσει τη δυσαρέσκεια της η Αρμενία πρόβαλε το μνημείο σε φωτογραφίες

πίσω από την εκφωνήτρια των αποτελεσμάτων της Αρμενίας ζωντανά. Το περιστατικό των συλλήψεων και ανακρίσεων στο Μπακού δεν άφησε άπραγη την EBU, η οποία επέβαλε πρόστιμο στην αποστολή του Αζερμπαϊτζάν και άλλαξε τον κανονισμό ώστε να καταστήσει υπεύθυνες για τη διαρροή προσωπικών δεδομένων τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών.

Εμπόλεμες χώρες λαμβάνουν μέρος στον διαγωνισμό;

Ναι. Φέτος οι εκπρόσωποι της εμπόλεμης Ουκρανίας πήραν ειδική άδεια από τη χώρα τους για να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, καθώς οι ενήλικοι άντρες δεν επιτρέπεται να βγουν από την χώρα. Αυτό όμως είχε συμβεί και στο παρελθόν: η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έλαβε μέρος πρώτη φορά το 1993 και ενώ βρισκόταν σε πόλεμο από το 1992 λόγω των πολέμων της Γιουγκοσλαβίας. Η βοσνιακή αποστολή απογειώθηκε από το Σαράγεβο με ελικόπτερο που παρείχαν τα Ηνωμένα Έθνη και εν μέσω πυροβολισμών. Αυτό μάλιστα είναι ένα δυνατό επιχείρημα για όσους λένε ότι δεν θα έπρεπε να λάβει μέρος στη φετινή διοργάνωση η Ουκρανία. Το τραγούδι της Βοσνίας εκείνη τη χρονιά μιλούσε για τα δεινά του λαού της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης από τον πόλεμο και καλούσε τη διεθνή κοινότητα να της συμπαρασταθεί.

Μηδέν βαθμοί λόγω Ιράκ

Ναι, συνέβη κι αυτό, το 2003 και αφού το Ηνωμένο Βασίλειο είχε ακολουθήσει το παράδειγμα των ΗΠΑ στον πόλεμο του Ιράκ, το Ηνωμένο Βασίλειο τερμάτισε τελευταίο με μηδέν βαθμούς. Γενικά δεν είναι η αγαπημένη χώρα στον διαγωνισμό, αλλά το αποτέλεσμα εκείνης της χρονιάς είχε πολιτική χροιά.

Η ισραηλινή περίπτωση

Και μόνο η συμμετοχή του Ισραήλ στον διαγωνισμό έχει πολιτικό αντίκτυπο. Λόγω της συμμετοχής του Ισραήλ στην Eurovision πολλές αραβικές χώρες όπως ο Λίβανος, το Μαρόκο, η Τυνησία και η Ιορδανία δεν συμμετέχουν. Το Μαρόκο έλαβε μέρος μία και μοναδική φορά το 1980, αλλά δεν επανήλθε μέχρι σήμερα. Η συμμετοχή του έγινε επειδή εκείνη την χρονιά δεν συμμετείχε το Ισραήλ. Το 1978 η τηλεόραση της Ιορδανίας έκοψε τη ζωντανή μετάδοση όταν βγήκε στη σκηνή το Ισραήλ και πρόβαλε εικόνες λουλουδιών. Εκείνη τη χρονιά νικητής βγήκε το Ισραήλ με το τραγούδι (ύμνο της ντίσκο) «*A BaNiBi*». Η ιορδανική τηλεόραση έκοψε τη μετάδοση και την ώρα που ανακοινώνονταν ο νικητής είπε στο κοινό ότι κέρδισε το Βέλγιο, το οποίο, βέβαια, τερμάτισε δεύτερο.

Το Ισραήλ έχει ιδιαίτερα εντυπωσιακή πορεία στον διαγωνισμό με τέσσερις νίκες και την πρόσφατη να είναι το 2018, όταν η Νeta κέρδισε στα Λισαβόνα με το τραγούδι «*Toy*» λέγοντας κατά τη στιγμή της στέψης της πως «*περιμένει την Ευρώπη την επόμενη χρονιά στην Ιερουσαλήμ*». Το ενδεχόμενο να γινόταν ο διαγωνισμός στη διαφιλονικούμενη Ιερουσαλήμ δημιούργησε μεγάλο διαδικτυακό κάλεσμα για μποϊκοτάζ του διαγωνισμού, ο οποίος εν τέλει έλαβε χώρα στο Τελ Αβίβ με το Ισραήλ να δαπανά το ποσό-ρεκόρ των 30 εκατομμυρίων ευρώ. Η διοργάνωση δεν έμεινε χωρίς πολιτική χροιά με συμμετέχοντες όπως το ισλανδικό συγκρότημα «*Hatari*» ή την καλεσμένη Madonna να κάνουν αιφνιδιακές παραστάσεις συμπαράστασης της Παλαιστίνης κατά τη διάρκεια της ζωντανής μετάδοσης του τελικού. **A**

Με τον Γκρέγκορι Πεκ και τη γυναίκα του
από την ξενάγησή τους στην Ακρόπολη

ΒΑΣΙΛΙΩΗΣ ΜΑΡΟΣ

Η βιογραφία του μεγάλου ντοκιμαντερίστα

Της ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗ

ΠΕΝΗΝΤΑ ΟΛΟΚΛΗΡΑ ΧΡΟΝΙΑ Ο Βασίλης Μάρος με τη φωτογραφική ή κινηματογραφική του μηχανή κατέγραψε ποικίλων ειδών επίκαιρα ως δημιουργικός αναπλάστης της πραγματικότητας. Έκανε ντοκιμαντέρ ό,τι συνταρακτικό συνέβαινε στον πλανήτη, και κυρίως στη χώρα που γεννήθηκε. Οι γονείς του ήρθαν από την Τρίπολη κι εκείνος μεγάλωσε στις γειτονιές του Μεταξουργείου και της συνοικίας του Αγίου Παύλου, όπου χτυπούσε η καρδιά της πόλης στις αρχές του προηγούμενου αιώνα.

Τα αποτυπωμένα στο σελιλόιντ γεγονότα που κατέγραψε αποτελούν για τις επερχόμενες γενιές εξαντλητική πηγή ιστορικών πληροφοριών αλλά και αισθητικής. Άριστος χειριστής της κινηματογραφικής γλώσσας, γνώριζε να συνθέτει έργα που έξω από το πληροφοριακό τους χαρακτήρα λειτουργούν και αυτόνομα ως καλλιτεχνικά. Συντηρητής της φλόγας της ιστορικής μνήμης, είτε ως διευθυντής φωτογραφίας στο Χόλιγουντ και στην Τσινετσιτά είτε ως ανεξάρτητος κινηματογραφιστής, παρέδωσε ένα υλικό σημαντικό για τον πολιτισμό.

ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΟΥ

Μετά τις σπουδές του στη φωτογραφία στο Μόναχο και τη στρατιωτική του θητεία στο Γενικό Επιτελείο Στρατού, με ιταλική υποτροφία μετεκπαιδεύεται στην Incom της Ρώμης, γίνεται οπερατέρ της Φοξ στην υπηρεσία επικαίρων της Μέσης Ανατολής και της Ελλάδας. Οπερατέρ, επίσης, σε ξένες ταινίες που γυρίζονται στην Ελλάδα, όπως το «Παιδί και το Δελφίνι» και το «Συνέβη στην Αθήνα». Δικές του ταινίες το «Κάτω από τους ουρανοξύστες» (1957), γυρισμένη στη Νέα Υόρκη και το «Rock and Roll», γυρισμένο στην Αθήνα. Οι παραγωγές του BBC είναι μόνο η αρχή, το 1964 καταπιάνεται με τη ζωή των σφουγγαράδων στην Κάλυμνο, το 1965 αρχίζει τη συνεργασία του με τη γερμανική τηλεόραση, με τις ταινίες «Ο Ορφέας τραγουδάει» και το «Αθώς», όπου συλλαμβάνει την πνευματική ομορφιά της μοναστηριακής πολιτείας, θησαυρού της βυζαντινής κληρονομιάς. Ακολουθούν τα «Αναστενάγια», το «Σλήμαν», το «Όρος Σινά» και «Ο κόσμος των Εικόνων», ώσπου το 1973 αποδίδει το «Μπουζούκι» στην έρευνά του στον χώρο

Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ Η ΕΜΠΝΕΥΣΗ

«Δέκα χρόνων ξεροσταλιάζα στις βιτρίνες των γνωστών φωτορεπόρτερ, του Μανώλη Μεγαλοοικονόμου, του Γαβριήλ Λόγγου, του Φιλιπποίμονος Φίνου. Λίγο αργότερα βρέθηκα να κουβαλάω τα τριπόδια των μηχανών τους και να παίρνω τα πρώτα μαθήματα φωτογραφίας και κινηματογράφου δίπλα τους. Στη διάρκεια της Κατοχής αναμίχθηκα πολύ νωρίς την Αντίσταση. Γνώρισα τη ναζιστική φυλακή, δραπέτευσα, ξαναπιάστηκα από τους Γερμανούς στη Βουδαπέστη και στάλθηκα σε στρατόπεδα εργασίας και στα εργοστάσια της Αυστρίας και της Γερμανίας. Μετά τη λήξη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου θα παραμείνω στη Γερμανία όπου και σπουδάζω φωτογραφία στο Μόναχο. Από το 1948 έως το 1949 εργάζομαι σε διάφορα ξένα περιοδικά ως φωτορεπόρτερ. Επιστρέφω στην Ελλάδα και υπηρετώ ως οπερατέρ στην κινηματογραφική υπηρεσία του Στρατού. Με την Επανάσταση στην Περσία και την επιστροφή του Σάχη τον Αύγουστο του '53 με στέλνουν στην Τεχεράνη όπου είμαι ο μόνος οπερατέρ που βρίσκεται εκεί, απεσταλμένος της Ιταλικής Εταιρείας για να κινηματογραφήσει τα γεγονότα. Για αυτό το ρεπορτάζ κερδίζω το πρώτο βραβείο επικαίρων της χρονιάς, που ήταν και η αρχή της αναγνώρισης. Γνώστης του συστήματος Σινεμασκόπ εργάζομαι ως διευθυντής φωτογραφίας με το συνεργείο της ταινίας "Το παιδί και το Δελφίνι" με τη Σοφία Λόρεν το 1956. Το 1961, νεαρός ακόμα, έχοντας την ιδέα να κάνω μία ταινία, την "Τραγωδία του Αιγαίου", την ξεχασμένη για πολλούς ιστορία του τόπου μου του αιώνα που έφευγε, γιατί έβλεπα ότι στο εξωτερικό υπήρχε άγνοια για τα γεγονότα που συνέβησαν στο Αιγαίο το 1922 – και ψάχνω ντοκουμέντα από Έλληνες, καταρχήν κινηματογραφιστές που τα κινηματογράφησαν οι ίδιοι σαν οπερατέρ επικαίρων εκείνης της εποχής. Με αυτή την ταινία σωθηκαν μερικές χιλιάδες μέτρα κινηματογραφικού υλικού που θα σάπιζε ξεχασμένο σε πατάρια και υπόγεια και έτσι θα χανόταν ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής ιστορίας αποτυπωμένο στο σελιλόιντ. Πρώτη φορά παρουσιάστηκαν η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Καταστροφή, που ήταν μία ιστορία πολύ πονεμένη και ίσως γι' αυτό ξεχασμένη από επιλογή και για πολλούς λόγους απαγορευμένη για αρκετό καιρό στην Ελλάδα. Στην αρχή της ήταν μία οικονομική καταστροφή για τον παραγωγό, σήμερα, σχεδόν σαράντα χρόνια μετά, όπου προβάλλεται, σε διεθνείς κινηματογραφικές εκδηλώσεις, επαινείται από όλο τον Τύπο και το κοινό. Οι ταινίες ντοκιμαντέρ που παρήχθησαν έχουν διαχρονική αξία γιατί έπαιξαν, παίζουν και θα συνεχίζουν να παίζουν σημαντικό ρόλο για τη διάδοση και τη διάσωση της ελληνικής παράδοσης που αλλοιώνεται. Πρόκειται για μια προσπάθεια να διαφυλάξουν τη μνήμη για τις ερχόμενες γενιές, τα ελληνικά ήθη και έθιμα για τα οποία με την παγκοσμιοποίηση άρχισε η πλήρης ισοπέδωση. Ταινίες με θέματα που για πρώτη φορά δίνονταν στην Ελλάδα και στο εξωτερικό παρείχαν πληροφόρηση διεθνώς για την ελληνική χριστιανική ορθοδοξία και ανέτρεφαν τη γνώμη των περισσότερων τηλεθεατών, που ήταν εναντίον απληροφόρητοι, έχοντας την παρεξηγημένη εντύπωση ότι η ρωσική ορθοδοξία ήταν η μπτέρα της Ορθοδοξίας. Αυτές οι ταινίες πληροφόρησαν τόσο το ελληνικό όσο και το διεθνές κοινό για πρώτη φορά ότι η ελληνική ορθοδοξία προηγείτο της ρωσικής περίπου 1.200 χρόνια».

Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ

Παρ' όλες τις υψηλές του γνωριμίες, ο Μάρος κράτησε στάση ουδέτερη και προτίμησε να ανέβει με σκληρή δουλειά έχοντας πίστη στον εαυτό του. «Να έχεις ανθρώπους στα πράγματα, που λένε στην Ελλάδα, και να μην τους έχεις αξιοποιήσει, που υποτίθεται κατά κανόνα μόνον έτσι προχωράς, ιδίως πολιτικούς, είναι σπάνιο. Καταρχήν η Δέσποινα Παπαδοπούλου, γυναίκα του δικτάτορα, υπήρξε γραμματέας μας στο Επιτελείο, στη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού και το είχε παράπονο ότι δεν πήγα να της ζητήσω ό,τι χρειαζόμουν, κάτι σαν ρουσφέτι. Ο στρατηγός Μπρέλης ήταν αδελφός του κουνιάδου μου, είχαμε πολύ καλές σχέσεις, ήταν διευθυντής της ΕΡΤ για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν δέχτηκε να συνεργαστώ μαζί του, απλά του έδινα συμβουλές στο γραφείο μου περί τηλεοράσεως όταν ανέλαβε διευθυντής. Μου ζήτησαν να γυρίσω ταινία για την Ελλάδα, υπουργός Τύπου τότε ήταν ο Βύρων Σταματοπούλος, γνωστός και φίλος όταν υπηρετούσαμε τη θητεία μας. Δεν θα δεχόμουν, ζητούσα πολλά χρήματα για να το αποφύγω, αλλά μου τα έδωσαν, μου είπαν να την κάνω «εν λευκώ», προχώρησα, αλλά η ταινία τελικά δεν παίχτηκε στην Ελλάδα, παίχτηκε όμως σε φεστιβάλ. Με τη Νέα Δημοκρατία, με τον Καραμανλή τρώγαμε αρκετές φορές μαζί καθώς και με άλλους πολιτικούς, όπως η Μαργαρίτα Παπανδρέου, η Μελίνα Μερκούρη. Η Μαργαρίτα Παπανδρέου με κάλεσε ►

της μουσικής. Με «Το πνεύμα της Κρήτης» ο Μάρος έχει βρει μια αντιστοίχιση ανάμεσα στα ποιήματα των νέων Ελλήνων ποιητών και το κρητικό τοπίο. Με τη βιογραφία του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα φτάνει σε μία κορύφωση της σταδιοδρομίας του ως εκπρόσωπος υποδειγματικής απόδοσης και αποτύπωσης προσωπικοτήτων της σύγχρονης Ελλάδας. Από το 1954 συνεργάστηκε σε ταινίες κινηματογραφώντας την Μπριζίτ Μπαρντό, τον Ντερκ Μπόγκαρντ, την Τζέιν Μάνσφιλντ, τον Γκρέγκορι Πεκ, τον Άντονι Κουίν και άλλους. Οι ταινίες του θα συγκεντρώσουν πληθώρα βραβείων. Στη «Μαγεία του Χορού», το 1985, δουλεύει με τη Μαργκότ Φοντέιν μεταφέροντας μνήμες της Ισιδώρας Ντάνκαν, με σκοπό τη σωτηρία του Παρθενώνα. Η δεκαετία του '90 είναι μια επίσης δημιουργική χρονιά για τον σκηνοθέτη, που κινηματογραφεί τη «Μάχη της Κρήτης», τους Έλληνες μαχητές στο Ελ Αλαμείν και στο Ρίμινι, τη Νανά Μούσχουρη, ώσπου το 1999 θα πιάσει τον «Ελευθέριο Βενιζέλο». Το 2002 το Μουσείο του Λούβρου αγοράζει τρεις ταινίες του: «Ο Κόσμος των Εικόνων», «Αναστενάρια» και «Άγιον Όρος». Είναι και η χρονιά που ο σπουδαίος δημιουργός σε αντίστροφη μέτρηση νικείται από τον καρκίνο του πνεύμονα.

Η ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ / ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Το βιβλίο που ετοιμάζει για να εκδώσει ο γιος του Νίκος, ο Βασίλης Μάρος είχε αρχίσει να το γράφει συγκεντρώνοντας κομμάτια από τη ζωή του, αφηγούμενος τις συναντήσεις του πολύ καρό πριν φύγει από τη ζωή στα 73 του χρόνια. Ο ίδιος έχει αναλάβει και την ταξινόμηση χιλιάδων φωτογραφιών όχι μόνο από ένα σημαντικότατο έργο που περιλαμβάνει την Ελλάδα πέντε δεκαετιών αλλά και από προσωπικές κοσμικές συνεντεύξεις του με πολλούς σταρ της εποχής τους οποίους κινηματογράφησε. Ως προδημοσίευση ο Νίκος Μάρος αναφέρεται στις παρατηρήσεις του πατέρα του: «Σε όλη την επαγγελματική μου ζωή χρησιμοποίησα τον κινηματογράφο σαν προσωπικό τρόπο έκφρασης, χρησιμοποίησα την εικόνα περισσότερο από τα λόγια. Ένιωσα πολύ βαθιά την αποστολή μου ως καλλιτέχνης σε σχέση με το εκφραστικό μου μέσον και μπόρεσα να διακρίνω πως στο βασικό μου υλικό η πρώτη ύλη βρισκόταν σε αφθονία γύρω μου. Στο χέρι μου ήταν να του δώσω τη μορφή εκείνη που θα το έκανε κατανοητό και ελκυστικό. Από το πολύπλοκο όσο και αληθινό δράμα του κόσμου μας, προσπάθησα πάντοτε να δημιουργήσω ταινίες που να αντανakλούν συγκινήσεις, επιχείρησα να προσεγγίσω το θέμα μου ξέροντας πως είμαι Έλληνας και πως έπρεπε να επεξεργαστώ το ελληνικό μου θέμα για το διεθνές κοινό. Κάτω από αυτή τη συνθήκη είχα να αντιμετωπίσω ακόμα περισσότερες δυσκολίες, παραμένοντας πιστός στα επίκαιρα και επίσης προβάλλοντάς τα με ένα τρόπο που να επικοινωνείται άμεσα. Σεβάστηκα όλα τα πρόσωπα, όποιοι και αν ήταν, και αισθάνομαι πως δεν στάθηκα κατώτερος από τις αξιώσεις του τόπου μου, ούτε πως πρόδωσα την τέχνη μου. Πολύ νέος κατάλαβα ότι το τρίτο μάτι, το αδέκαστο μάτι της φωτογραφικής μηχανής, που συλλαμβάνει αυτό που απλώς οι άλλοι μαντεύουν, μου αποκάλυπτε την ικανότητα να διαπιστώσω τη φύση του κόσμου. Μέσω των σπουδών μου συνειδητοποίησα ότι η κινηματογραφική μηχανή μάς επιτρέπει να καταλάβουμε καλύτερα τον λόγο της ανθρωπίνης ύπαρξης. Η μηχανή επινοεί μία ματιά διαφορετική και προσφέρει μία ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με το ασυνείδητο της όρασης, να καταλάβουμε καλύτερα τη μαγεία των χρωμάτων και τη δύναμη των ήχων. Έγινε για μένα αυτό που ξετρυπώνει, ανακαλύπτει, σχεδιάζει πιστά και ακούραστα τα ίχνη της μνήμης μας, ατομικής και συλλογικής. Η κινηματογραφική μηχανή είναι ο μίτος της Αριάδνης που μου επιτρέπει να εξερευνώ ένα λαβύρινθο από εικόνες και φως. Η εικόνα μπορεί να μας ξεγελάσει αν την απλοποιήσουμε περισσότερο από όσο πρέπει, αν οι σκηνές και τα κάδρα καθοδηγούνται από την αισθητική μιας καρτ ποστάλ. Μία εικόνα τέλεια από πλαστική άποψη θα μπορούσε μόνο να μας ξεγελάσει, αν δεν εξωτερικεύει την ψυχή. Η μηχανή μπορεί να μας προτρέπει στην ανακάλυψη της γέννησης του ονείρου και να μας επιτρέπει να το κατανοήσουμε καλύτερα. Ο κινηματογράφος απαιτεί συγκέντρωση, σκέψη, διαλογισμό, διαφέρει από την παλέτα ενός ζωγράφου γιατί έχει μάτι που ακούει. Στο ντοκιμαντέρ προσπάθησα να βρω την ουσία της ύπαρξης, να βγάλω αυτό που είναι εξωτερικευμένο. Εκμεταλλευόμενος το παρελθόν, φωτίζοντας το παρόν, προαναγγέλλοντας το μέλλον, όλα αυτά που τελικά έρχονται να γίνουν ένα, δεν έχω βρει στη ζωή μου ποτέ τίποτα πιο εμπνευστικό, συναισθηματικό, συναρπαστικό, τραγικό όσο την πραγματικότητα μέσα από τη μηχανή μου που μου έδωσε τη δυνατότητα να κατανοήσω, να περιγράψω το άγνωστο και τα μυστικά της ιστορίας».

Σε άλλα σημεία των χειρογράφων ή των δακτυλογραφημένων σελίδων από τη γραμματεία του, που άφησε ο Βασίλης Μάρος, αναφέρει τα εξής: «Ασχολήθηκα με ελληνικά θέματα πολιτιστικού, ιστορικού, κοινωνικού, θρησκευτικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος που συνεισέφεραν ώστε να γίνει η Ελλάδα του τελευταίου αιώνα γνωστή διεθνώς. Βασικός ρόλος των ταινιών μου είναι η παρουσίαση της αληθινής πλευράς ορισμένων θεμάτων, για τα οποία στο εξωτερικό υπάρχουν λανθασμένες εντυπώσεις ή ακόμα και σκόπιμη διαστρέβλωση της ιστορίας, λόγω έλλειψης πληροφόρησης από την ίδια την Ελλάδα».

1. Σε ένα διάλειμμα από τα γυρίσματα της ταινίας το «Παιδί και το Δελφίνι» με τη Σοφία Λόρεν

2. Με τον Ντερκ Μπόγκαρντ

3. Με τον με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή στη Ρόδο

4. Με τη Νάνα Μούσχουρη στην Κέρκυρα

5. Με τη Μελίνα Μερκούρη

6. Με τον Μίκη Θεοδωράκη και τον Αλέξη Μινωτή όταν γύριζε την ταινία για την Κατίνα Παξινού

Η μηχανή επινοεί μία ματιά διαφορετική και προσφέρει μία ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με το ασυνείδητο της όρασης, να καταλάβουμε καλύτερα τη μαγεία των χρωμάτων.

να της κάνω ταινία για τη ζωή της. Καταρχήν δεν δέχτηκε. Γίναμε πολύ καλοί φίλοι στην περιοδεία που διήρκωσε ενάμιση μήνα, στις ΗΠΑ, για το γύρισμα της ταινίας "Η Ζωή και οι πολιτικές σκέψεις της Μαργαρίτας Παπανδρέου". Και αυτή την ταινία δεν ήθελα να την κάνω αλλά μου την έδωσαν εν λευκώ. Ήταν γνωστό ότι δεν είχα καμία σχέση με το κόμμα-κίνημα αλλά ούτε και ανήκα σε κάποιο άλλο. Η ταινία αυτή σταμάτησε στην τελευταία φάση της, στην επεξεργασία, γιατί επενέβη το κόμμα και ζήτησε αλλαγές που δεν δέχτηκε να κάνω, έτσι αποχώρησα. Έμεινε στο αρχείο τους. Είναι ιδιαίτερη περίπτωση στη χώρα μας ένας Έλληνας βασιλιάς να σε καλεί στο παλάτι και να σου καρφιστούνει παράσημο στο πέτο για την ποιότητα της δουλειάς σου χωρίς να είσαι βασιλόφρων, και ύστερα από μερικά χρόνια να κερδίζεις βραβείο και από τη Σοβιετική Ένωση χωρίς να είσαι ούτε αριστερός ούτε κομμουνιστής».

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

Γνωρίζοντάς τον η αδελφή του Ωνάση, Αρτεμης Γαρουφαλίδου, ενθουσιάστηκε, τον εμπιστεύτηκε και μια ιδιαίτερη συμπάθεια που ήταν προφανής έφτασε στα όρια παρεξηγήσεως από κρίσεις τρίτων. «Αισθανόταν τρομερή μοναξιά γιατί είχε χάσει όλους τους γύρω της. Μόνη παρηγοριά είχε την ίδια τη Χριστίνα, για την οποία και ανησυχούσε βλέποντάς τη να βαδίζει ακραία. Η Χριστίνα και ορισμένοι άλλοι συγγενείς έβλεπαν με καλό μάτι αυτή την παρέα και μάλιστα με ευχαριστούσαν και μου έστελναν και μικρά δώρα. Το υπόλοιπο περιβάλλον όμως δεν με έβλεπε θετικά και είχε πανικοβληθεί, δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω τι φοβούνται, ίσως μήπως για ανταμοιβή της παρέας μου στην Άρτεμης να ζητούσα κανένα καράβι; Είχε αρχίσει ένας πόλεμος, παρ' όλα αυτά η ίδια είχε μερικούς φίλους και συγγενείς που την αγαπούσαν και τη λάτρευαν πραγματικά και που τότε υποστήριξαν τη φιλία μας, που ακόμα και μέχρι σήμερα έχουν φιλικά συναισθήματα για μένα. Τότε ήταν που μου ζήτησε εγγράφως να παράγω σε ταινία την αληθινή και τραγική ιστορία της οικογένειάς της, αλλά δυστυχώς στη μέση της ταινίας πολύ γρήγορα και αναπάντεχα χάθηκε και αυτή». «Στη μνήμη της ελπίζω να μου επιτραπεί να την τελειώσω γιατί της το είχα υποσχεθεί», ανέφερε ο ίδιος ο Μάρος, ο οποίος ενώ επισκέφτηκε πολλές φορές τον Σκορπιό παρουσία και της Χριστίνας κάποια καλοκαίρια, μετά την αποχώρησή της δεν ξαναγύρισε κι έτσι η ταινία δεν ολοκληρώθηκε ποτέ.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ

Ο Βασίλης Μάρος στο «Κάτω από τους ουρανοξύστες» το 1957, οριστικά χαμένο σήμερα, ή «Στις φλόγες του Ατλαντικού» το 1994, ασχολήθηκε με θέματα ετερόκλητα έως και αντιφατικά - κάθε ταινία του είναι μία έκκληση, μία ανατροπή της εικόνας της προηγούμενης. Δύσκολα ανακαλύπτει κάποιος μία ενιαία θεματική. Ταινίες που έγιναν με μικρή χρονική διαφορά, όπως το «Rock and Roll» ή η «Κατίνα Παξινού» είναι δύσκολο να αποδεχθείς ότι έγιναν από τον ίδιο δημιουργό. Οι σταθερές που προσδιορίζουν και καθορίζουν μία γόνιμη πορεία σαράντα ετών είναι η μεγάλη του αγάπη για τον φακό. Πρόκειται για έναν εραστή της κάμερας. Ως οπερατέρ ή κάνοντας τη φωτογραφία σε ταινίες, η θητεία του στον κινηματογράφο επικαίρων έχει σταθεί καθοριστική. Αυτόματα και αστραπιαία θα στολλάβει το τυχαίο ή τη φευγαλέα στιγμή, θα εμπλουτίζει το θέμα με έναν τρόπο που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί στο στάδιο της προετοιμασίας, θα αξιοποιήσει το απροσδόκητο του γεγονότος, είτε πρόκειται για μία χειρονομία είτε για μία έκφραση είτε μία διαφορετική φωτοσκίαση του τοπίου. Σε όλες τις ταινίες του σέβεται τα θέματά του χωρίς ναρκισσισμό και επιτήδευση. Οι ταινίες του, πέραν της καλλιτεχνικής τους αξίας, είναι ταυτόχρονα και ντοκουμέντα.

Ο Βαμβακάρης στο «Μπουζούκι», η Νίνου, η Εσκενάζυ, η Συνοδινού, ο Τάσος και οι άλλοι καλλιτεχνικοί συντελεστές στον Λυκαβηττό στο «Ένα θέατρο γεννιέται», η συνέντευξη με την Ελένη Βλάχου, με τον Ανδρέα Παπανδρέου, το «Ελλάς χωρίς κολώνες», το «Σλήμαν» με συνεντεύξεις του εγγονού του Σλήμαν, η Παξινού στην ομώνυμη ταινία, οι αφηγήσεις των επιζώντων ναυαγών και των γερμανικών πλοίαρχων στις φλόγες του Ατλαντικού, η εξονυχιστική έρευνα, η εκμετάλλευση παλαιών ντοκουμέντων, η στωικότητα απέναντι στα γεγονότα, το ξέφρενο μοντάζ του «Rock and Roll», ο οργιαστικός ρυθμός της ελεύθερης φόρμας, προδίδουν την εκρηκτική προσωπικότητά του. Ο δημιουργός εξαφανίζεται μπροστά στην Παξινού που κινηματογραφεί δύο χρόνια αργότερα, η αεικίνητη κάμερά του με τις εντυπωσιακές γωνίες λήψης της μεγάλης ηθοποιού ή αργότερα η ενσυναίσθηση με την οποία προσεγγίζει τον ζωγράφο Χατζηκυριάκο Γκίκα είναι χαρακτηριστικές όψεις της τεχνικής του. Τίποτα δεν κραυγάζει, όλα τελούνται χαμηλόφωνα. Ο Γκίκας μπροστά, ο Μάρος πίσω. Εκεί που όλα φαίνονται απλά, πιθανώς και εύκολα, η κατάκτηση της καθαρής φόρμας που δίνει στο θέμα τον χρόνο να αναπτυχθεί είναι αποτέλεσμα μιας μακράς πορείας συνειδητοποίησης που φανερώνει το ήθος του δημιουργού. Προτεραιότητα έχει το θέμα, η έκφραση του δημιουργού έρχεται στα μετόπισθεν. Μέσα από αυτό καθορίζεται το κινηματογραφικό ήθος του Μάρου και αυτό χαρακτηρίζει όλες του τις ταινίες. Για λογαριασμό ξένων τηλεοπτικών δικτύων, ολοκληρωμένες και συχνά αφαιρετικές κινηματογραφικές φόρμες αναδίδουν το δικό τους στοιχείο συνάμα με τις ραδιοφωνικές ενημερώσεις, με σεβασμό στη δυναμική και την ιδιαιτερότητα του θέματος και απέναντι στον άνθρωπο υπό το πρίσμα μιας οπτικής ομαρνιαστικής. Δεν είναι μόνο μία σειρά πλάνων αλλά κάτι πιο σύνθετο που ξεπερνάει το φιλμ και το μοντάζ και γίνεται ιδεολογία, μιας και ο δημιουργός πάντα βρίσκει τρόπους να ανακαλύπτει πίσω από τα ιστορικά λαογραφικά και θρησκευτικά θέματα την ανθρώπινη αξία.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ

Η οπτική του κάνει το «Μπουζούκι» νεότερο από την ιστορία ενός μουσικού οργάνου ή ακόμα και από την ιστορία ενός μουσικού είδους. Η μουσική συνδέεται με τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα, τη Μικρασιατική Καταστροφή, την Κατοχή, τη Ζωή των καθημερινών ανθρώπων στα λαϊκά κέντρα, ο χορός του παλιού μάγκα σε μία μεγάλη διάρκεια που του δίνει ένα δραματικό μεγαλείο, κάποιοι που παζαρεύουν στην υπαίθρια αγορά, τα πρόσωπα, οι χειρονομίες,

οι εκφράσεις σε ένταση ρυθμού κινηματογραφικού είναι ο αγαπημένος τρόπος του να προσεγγίσει τη ζωή.

Στον «Κόσμο των Εικόνων» η εικόνα ως μέσω λατρείας και αντικείμενο τέχνης αποκτά αξία ανταλλακτική. Μια σχέση λυτρωτική και επώδυνη του ατόμου με το εικόνημα, το εσωτερικό δράμα, η χαμηλόφωνη επίκληση, η διάρκεια ενός μονοπλάνου που καθιστά το γεγονός μοναδική εμπειρία και για τον θεατή συνιστούν μεγάλης αξίας κινηματογράφο. Τα αναστενάρια, οι πυροβόλα σε έκσταση, η λαϊκή ορθοδοξία που αφομοιώνει τις πανάρχαιες τελετές, ταινίες που αποτελούν δοκίμια για το κάθε θέμα και ταυτόχρονα υπερβαίνουν κάθε όριο, με την ποίηση και τη ζεστή ανθρωποκεντρική τους οπτική.

Στην «Κάλυμνο», παίρνοντας αφορμή από τη ζωή των σφουγγαράδων, θα ενδιαφερθεί για τον αγώνα τους που καθορίζει και τον ρυθμό της ζωής τους, ειδικά τον φόβο του θανάτου, τη διαρκή αναμέτρηση μαζί του, τον επώδυνο αγώνα για την επιβίωση. Παράλυτοι σφουγγαράδες που γυρνάνε στα καφενεία και κάποιοι που δεν επιστρέφουν ποτέ κι ο απολογισμός του κέρδους 2,5 εκατομμύρια δολάρια. Οκτώ παράλυτοι, πέντε νεκροί. Χωρίς φόβο η ποίηση του Μάρου είναι φτιαγμένη με γήινα υλικά, με τις αγωνίες του, τη δουλειά του, με το τρυφερό χάδι της καθημερινότητας που γίνονται σύμβολα μεταφυσικής κάτω από το ελληνικό φως.

Η «Ελλάς χωρίς κολώνες», η πιο φιλόδοξη δουλειά του, ένα σύνθετο πολιτικο-κοινωνικό ντοκιμαντέρ, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο δοκίμιο για την Ελλάδα της δεκαετίας του '60, όπου στέκεται ειρωνικά απέναντι στο πτώμα μιας χώρας που βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο και ταυτόχρονα στην περιπέτεια του ανθρώπου ανάμεσα στις συμπληγάδες της ιστορίας. Εκείνο που υφίσταται, οι συνέπειες των επιλογών της εξουσίας, οι αλυσίδες που ανεβάζουν τα καντήλια στα Μετέωρα, ο άνεμος που πνέει στο Σινά, οι χαμηλοί ήχοι και η κλειστοφοβική ατμόσφαιρα του υποβρυχίου του Ατλαντικού είναι απλώς ενδεικτικά της δημιουργικής χρήσης του ήχου στον κινηματογράφο. Η διάσωση πολύτιμων κινηματογραφικών ντοκουμέντων που, πέραν της καλλιτεχνικής τους αξίας, αποτελούν μοναδικές στιγμές της ελληνικής ιστορίας, όπως είναι η περίπτωση της «Τραγωδίας του Αιγαίου», η ανακάλυψη και η διάσωση των κινηματογραφικών ζουρνάλ λίγο πριν καταλήξουν πρώτη ύλη για τσατσάρες γίνονται στα χέρια του εικόνες μιας εποχής και θα αποτελέσουν μοναδικές και πολύτιμες ψηφίδες της συλλογικής μνήμης.

Ο Χατζηκυριάκος Γκίκας είπε για αυτόν όταν συναντήθηκαν στην ταινία «Χατζηκυριάκος-Γκίκας»: «Ο Μάρος έχει μία προσωπική ιδιοφυΐα, στις ταινίες του διαλέγει τα θέματά του προσωπικά ο ίδιος επειδή τα αγαπάει. Σαν κι εμένα, αγαπάει την Ελλάδα, το μάτι του είναι οξύ και δεν του ξεφεύγει η παραμικρή λεπτομέρεια, είναι προσεκτικός, ελέγχει τα πάντα. Βασανίζεται, άοκνος και νευρικός, βρίσκεται σε μία συνεχή υπερένταση. Φέρεται απαράλλακτα σαν τον ζωγράφο μπροστά στο μουςαμά του και σαν τον ζωγράφο πάλι μένει κατά βάθος ανικανοποίητος».

Η Ακαδημία Αθηνών κατά τη διάρκεια της βράβειυσής του αναφέρθηκε στο έργο του ως εξής: «Τα θέματα του Μάρου απασχολούν τους ερευνητές του λαϊκού μας πολιτισμού, τα σπουδαία λαϊκά δρώμενα που τα πλησιάζει με σεβασμό και οι καταγραφές του θα βοηθήσουν σε μελλοντικές επιστημονικές έρευνες».

Ο Χρήστος Λαμπράκης κάποτε δήλωσε ότι «ο Βασίλης Μάρος, με τον οποίο μου δόθηκε η ευκαιρία να συνεργαστώ το μεγαλύτερο διάστημα της δικής του σταδιοδρομίας του αλλά και της δικής μου, είναι αυτό το εκλεκτό και σπάνιο είδος των κινηματογραφιστών που καταφέρνουν να συνδυάσουν με επιτυχία την τέχνη τους με τις απαιτητικές προϋποθέσεις της έγκυρης ιστορικής μαρτυρίας».

Τη βιογραφία του που είχε αρχίσει να γραφεί συστηματικά πλέον το 2000 στο αγαπημένο του νησί, την Ύδρα, συνεχίζει ο γιος του Νίκος Μάρος, που σήμερα βρίσκεται στη φάση της ολοκλήρωσής της, ενώ ο ίδιος επιμελείται και το αρχείο του πατέρα του και τα τελευταία χρόνια εντείνει τις προσπάθειές του για τη δημιουργία ενός ιδρύματος με το όνομά του. Ο Νίκος Μάρος, γνωστός εικαστικός, ενώ ετοιμάζεται για τη μεγάλη του έκθεση στο Λουξεμβούργο, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αναφέρεται στη φιλία του πατέρα του με τον Αλέκο Αλεξανδράκη που εκτιμούσε ως ηθοποιό, ως άνθρωπο και ως σκηνόθετη. Μεγαλώνοντας στο Κολωνάκι, τον θυμάται να συχνάζει στην Πλατεία Κολωναίου στο Remezzo, διατηρώντας φιλίες με τον ιδιοκτήτη του, Μάκη Ζουγανέλη. Στενός του φίλος ήταν και ο Ντέμης Ρούσσος. Στα έργα της εικαστικής τέχνης του Νίκου διαβάξεις την ιστορία που πίσω από αυτήν πάντα κρύβεται ένας μονομανής δημιουργός και ένας ανήσυχος καλλιτέχνης, που αντιμετωπίζει τις νέες κρίσεις και συρράξεις του σύγχρονου πολιτισμού με αντικορφορμιστικές φόρμες. Κληρονομώντας το DNA του πατέρα του, είναι ένας πολίτης του κόσμου. Ο Νίκος Μάρος υπήρξε φωτογράφος μόδας σε διεθνή έντυπα. Φωτογράφιζε διάσημα μοντέλα όπως η Λίντα Εβαγγελίστα, μέχρι να στραφεί αποκλειστικά στο χώρο των εικαστικών. Χρησιμοποιεί το φως και τη σκιά όχι κινηματογραφικά, όπως ο πατέρας του, αλλά με εικαστική μορφή. Αυτή την εποχή εργάζεται συστηματικά δημιουργώντας έργα με τεχνολογία νέον για τη νέα του έκθεση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στο Λουξεμβούργο, συνεπής στην εικαστική του πορεία.

Στην έκθεσή του στο Μουσείο της Ύδρας, που τόσο αγαπούσε ο πατέρας του, τον Μάιο του 2019 η Νανά Μούσχουρη έγραψε ένα κείμενο αφιερωμένο σε αυτόν: «Αγαπητέ Νίκο... Πριν από χρόνια, νεαρή τραγουδίστρια τότε, είχα την τύχη να γνωρίσω τον πατέρα σου. Τον αγαπούσα και τον θαύμαζα πάντοτε πολύ, μέχρι που κάποια μέρα μετά από χρόνια βρεθήκαμε ξανά και συνεργαστήκαμε με ενθουσιασμό σε ένα show για το BBC της Αγγλίας, έτσι γνώρισα και εσένα και άρχισα να σε θαυμάζω και να αγαπώ και το δικό σου έργο, ένα έργο τελείως διαφορετικό, μοναδικό και αξιοθαύμαστο. Σου εύχομαι καλή επιτυχία στο ταλέντο που κατοικεί μέσα σου και σε εμπνέει να κάνεις αυτό που τόσο πολύ αγαπάς...» **Α**

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΡΟΣ

1. Με την πριγκίπισσα Σοφία στον «Λέοντα της Σπάρτης»

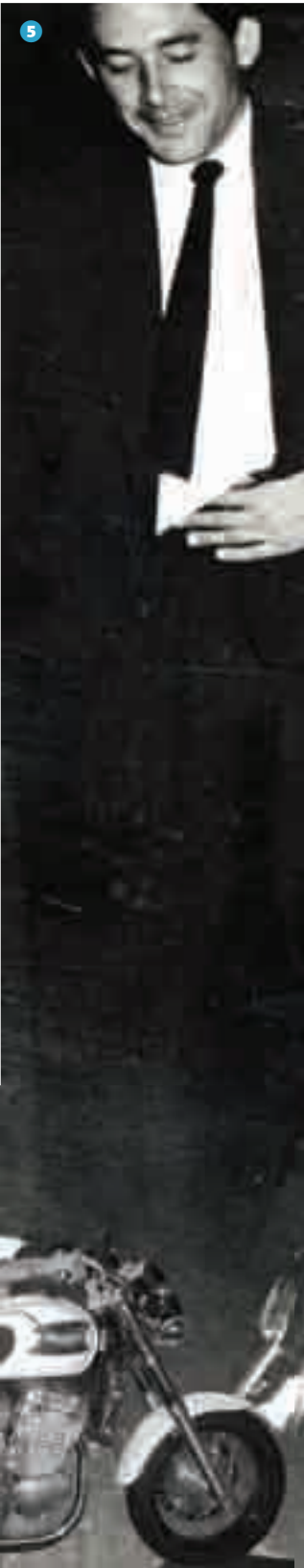
2. Με την Τζέιν Μάνσφιλντ διαβάζοντας μαζί της το σενάριο της ταινίας «Συνέβη στην Αθήνα» σε παραλία της Γλυφάδας

3. Το 1972 με τον Τσιτσάνη όταν γυρίζει την ταινία «Το Μπουζούκι»

4. Με την Μαργκότ Φοντέιν στον Παρθενώνα

5. Σε σκηνικό κειφιού ενώ γιορτάζει τα γενέθλια της Σοφία Λόρεν στη «Μεγάλη Βρεταννία»

6. Σήμερα ο Νίκος Μάρος επιμελείται το έργο του πατέρα του. Ονειρό του είναι η δημιουργία ενός ιδρύματος για τη διαφύλαξη και τη διάσωση του πολιτιστικού έργου του πατέρα του.

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

YOUNG CARPO: Λαμπερό δέρμα με άρωμα ελληνικής φύσης

▶ Η περιποίηση της επιδερμίδας ξεκινάει πλέον από τη μικρή ηλικία χάρη στη **Young Carpo** και τα προϊόντα με αγνά φυτά και βότανα της ελληνικής και μεσογειακής φύσης. Κύριο συστατικό όλων των προϊόντων συνθέσεων είναι το εκχύλισμα φύλλου ελιάς από την Κολοβή ποικιλία ελιάς της Λέσβου, ενώ συναντά κανείς

και άλλα φυτικά συστατικά, όπως τσάι του βουνού από την Κρήτη, σταφυλοκουκουτσέλαιο από τη Σάμο και μαστίχα από τη Χίο. Η Young Carpo δημιούργησε αυτές τις κορυφαίες συνθέσεις φυτικών συστατικών ώστε κάθε προϊόν να αποδίδει το μέγιστο όφελος στο νεανικό δέρμα και να το βοηθά να λάμπει από υγεία.

5 ελληνικά brands

ΜΕ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ
ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Της ΕΛΕΝΗ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ

COOCOOTALES

Η Σοφία Παυλίδη ζωγραφίζει υπέροχα σχέδια στα ρούχα, ενώ δημιουργεί και μια ιστοριούλα που τα συνοδεύει και μπορεί να χρωματίσει κάθε παιδί με τις κηρομπογιές που επίσης περιέχονται στο πακέτο! Παιχνιδιάρικες ρίγες, αξιολάτρευτα ζωάκια και έντονα χρώματα είναι οι πρωταγωνιστές κάθε σειράς που ταξιδεύει μέσα από τους «μικρούς εξερευνητές» που τη φορούν. Τα υφάσματα είναι από 100% οργανικό βαμβάκι, σέβονται την ευαίσθητη επιδερμίδα των παιδιών και κατασκευάζονται στην Ελλάδα με την πολύτιμη βοήθεια μικρών επιχειρήσεων. Τα σχέδια τυπώνονται ψηφιακά με eco-friendly μελάνια, ώστε κάθε βήμα της κατασκευής να σέβεται το περιβάλλον. [Σπευσίππου 29, Κολωνάκι, 6980040143, coocootales.com, IG: coocootales](#)

RENE DESIGNS

Η Ρενέ παρακολουθούσε την κόρη της να μεγαλώνει και να ανακαλύπτει το δωμάτιό της και τον κόσμο ολόκληρο. Ξεκινώντας να φτιάξει ένα ξεχωριστό παιδικό δωμάτιο, συνειδητοποίησε ότι ο σχεδιασμός παιδικών επίπλων και παιχνιδιών τη γέμιζε χαρά και αποφάσισε να μοιραστεί τις δημιουργίες της μέσα από το brand Rene Designs. Χρησιμοποιώντας οικολογικά ξύλα και βερνίκια βαφής, φτιάχνει κούνιες, τσουλήθρες, τραπέζια, καροτσάκια και κουζίνες που είναι ασφαλή για τα παιδιά και αντέχουν για πολλά χρόνια. Τα καρεκλάκια με αυτιά λαγού θα τα έβαζα ακόμα και στο δικό μου δωμάτιο πάντως! [Τσιμισκή 21, Θεσσαλονίκη, 6949141668, renedesigns.gr, IG: renedesigns_](#)

AGATHA AND FRIENDS

Κουκλάκια πλεγμένα στο χέρι, με φαντασία και αγάπη για να γίνουν οι καλύτεροι φίλοι κάθε παιδιού. Αυτή είναι η φιλοσοφία των αδελφών Δήμητρα και Ειρήνη Σπηλιωτοπούλου. Όλες οι δημιουργίες αποτελούνται από 100% υποαλλεργικά νήματα, είναι χειροποίητες και προσεγμένες ώστε τα παιδιά να απολαμβάνουν το παιχνίδι τους με απόλυτη ασφάλεια. Κάθε κουκλάκι είναι διαδραστικό και τα παιδιά μπορούν να το χτενίσουν, να το κουρέψουν και να του αλλάξουν ρούχα. Επίσης, μπορείς να παραγγείλεις και το δικό σου ξεχωριστό κουκλάκι αν θέλεις. [agathaandfriends.gr, 6974509769, IG: agatha_and_friends](#)

SMALLS

Όνομα και πράμα, αφού οι δημιουργίες αυτού του brand προορίζονται για νεογέννητα και βρέφη. Μίνιμαλ αισθητική, gender neutral φιλοσοφία, πιστοποιημένα οργανικά υφάσματα, άνετα και πρακτικά σχέδια. Φορμάκια, αξεσουάρ, πετσετάκια μπάνιου, χρωματιστές «σαλιάρες», αλλαξιέρες και καλάθια από rattan, ξύλινα παιχνίδια... εδώ θα βρεις όλα όσα θα βοηθήσουν στην ομαλότερη προσαρμογή του μωρού και των γονιών σε μια νέα καθημερινότητα. Αγαπημένο φορμάκι ολοχρονίς το «τσουρέκι» αλλά και το «μαμάκιας». [Smallsbabyshop.com, IG: smallsbabyshop](#)

OH MY HUG

Η Έλενα Πασσά ξεκίνησε να δημιουργεί μοναδικά, χειροποίητα παπούτσια αγκαλιάς για τα μωρά των φίλων της, και η ανταπόκριση ήταν τέτοια που τελικά γεννήθηκε το brand «Oh My Hug». Επιλέγει γνήσιο δέρμα ποιότητας για τα παπουτσάκια που μπαίνουν εύκολα στο ποδαράκι του παιδιού (αλλά βγαίνουν δύσκολα) και είναι τόσο ελαφριά και μαλακά, που του δίνουν την αίσθηση ότι είναι ξυπόλυτο. Ζωηρόχρωμα sneakers με λουλουδάκια και γούνες, γλυκούλικά μπουτάκια με φιόγκους και κρόσσια, κάθε ζευγάρι είναι χειροποίητο και κατασκευάζεται αποκλειστικά κατόπιν παραγγελίας. [ohmyhug.gr, IG: ohmyhug](#)

*Το καλύτερο
χρώμα στον
κόσμο είναι
το χρώμα που
σου πάει.*

-Coco Chanel

DELUX

Γυαλιά ηλίου Balenciaga

CONVERSE

Υφασμάτινα μπουτάκια

GUCCI

Γυναικείο άρωμα
Gucci Bloom

DESIGUAL

Στορ ζακετάκι με λουλούδια

MAC

Κραγιόν από τη σειρά
Wild Cherry €27,50

CALZEDONIA

Γυναικείες κάλτσες €6/Ζευγ.

BENETTON

Πλεκτό τοπ, από τη συλλογή
JCCxUCB €40

SWATCH

Πολύ Star Mom €95

YAMAMAY

Σουτιέν με ενίσχυση €19,95

YOUTH LAB.

Αναπλαστικός ορός ματιών
Retinol Reboot €37,50

L'ÓREAL PARIS

Ορός ματιών Revitalift Filler
με υαλουρονικό οξύ

MODIVO

Ορειβατικά παπούτσια
Steve Madden €112

ECOALF

Γυναικείο μπουφάν

Γιατί μας αρέσουν ΟΙ ΣΕΙΡΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΕΠΟΧΗΣ;

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Απόδραση
στην απέραντη
πράσινη αγγλική
εξοχή υπό
το βλέμμα
της Μάγκι Σμιθ

Πάνω στον γαλαζοαίματο καμβά απλώνεται το πράσινο της αγγλικής εξοχής και πινελιές με βολικούς μπαμπάδες, γκρινιάρες μαμάδες, ξιπασμένους συγγενείς, προβλήματα που δεν είναι και τόσο προβλήματα, μπουκλές, περίτεχνα χτενίσματα, ταφταδένια φορέματα, rouging rain, τζάκια που τριζοβολούν, χειροφιλήματα, υποκλίσεις, χοροί, τραγούδια, εκπληκτικά στρωμένα τραπέζια για τριάντα άτομα, έρωτες, πολύ savoir vivre και πελώριες επαύλεις με προσωπικό που καθαρίζει, ντύνει, μαγειρεύει, συγυρίζει, ξεσκονίζει, φροντίζει και σερβίρει το τσάι στην ώρα του, μαζί με ένα βουνό από βουτήματα και σάντουιτς αγγουριού στους λαμπερούς ασημένιους δίσκους.

Γιατί μας αρέσουν τόσο πολύ οι σειρές και οι ταινίες εποχής; Τις λατρεύουμε, και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι «σκίζουν». Λίαν συντόμως βγαίνει στις κινηματογραφικές αίθουσες το «*Downton Abbey: A New Era*», το σίκουελ της πασίγνωστης σειράς, ενώ ετοιμάζεται για λογαριασμό του Netflix μια ακόμα μεταφορά του «*Persuasion*» της Τζέιν Οστεν, αυτή τη φορά με την Ντακότα Τζόνσον στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

Το παραμυθένιο «*Bridgerton*» επέστρεψε για δεύτερη φορά πιο σέξι παρά ποτέ και καταναλώθηκε ήδη σαν ζεστό παντεσπάνι, το περίφημο «*Crown*» λατρεύτηκε και έχει δημιουργήσει φανατικούς θεατές. Το «*Anne with an E*» επίσης, για να αναφέρω δυο-τρεις σειρές. Πόσες φορές θα ξαναδούμε το «*Pride and Prejudice*», το «*Atonement*», την ταινία «*The Favourite*» του Γιώργου Λάνθιμου ή τη «*Marie Antoinette*» της

Σοφίας Κόπολα. Φανατικούς έχει και το «*The Darkest Hour*» του Τζο Ράιτ, ο οποίος σκηνοθέτησε και την «*Άννα Καρένινα*» με την Κίρα Νάιτλι, μια ταινία που ερωτεύτηκε. Υπέροχη η Νάιτλι, εξαιρετικός ο Τζουντ Λο, αγγελικός ο Άαρντ Τέιλορ Τζόνσον ως κόμης Βρόνσκι, δεν βρίσκω λόγια για τη μουσική του Ντάριο Μαριανέλι.

Απόδραση, χαλάρωση, πολυπρόσωπο καστ

Και δεν βαριέσαι, και ξεφεύγεις. Το δράμα εποχής προσφέρει μια παρηγορητική αίσθηση χαλάρωσης και ξεγνοιασιάς. Ξαλαφρώνεις. Το λέμε και απόδραση καθώς νοερώς μπορούμε να περπατήσουμε στο πλακόστρωτο μιας εποχής στην οποία δεν ζούμε, αλλά μεταφερόμαστε εκεί. Μπορεί να είναι και η αισθητική, τόσο διαφορετική από τη σημερινή. Ή και η διαπίστωση ότι και οι αριστοκράτες έχουν τα ζόρια τους. Οι λόγοι που παθιαζόμαστε με τις σειρές εποχής είναι πολλοί. Θέαμα, πολυτέλεια, γενναιοδωρία στα φρου-φρου, στα αρώματα και στα χρώματα. Και συνήθως είναι πολυπρόσωπες οι σειρές, ατέλειωτο το καστ. Τέτοιο που δεν βλέπουμε καθημερινά. Όλα αυτά μαζί και με καλές ερμηνείες –συνήθως– αποτελούν εγγύηση για ατέλειωτες ώρες ονειροπόλησης και για ένα ταξιδάκι διαφυγής από τη ρουτίνα και τις έγνοιες. Υπέροχα κοστούμια, καπέλα, άμαξες, σκηνικά σαν ζαχαρωτό με πολύτιμα πετράδια. Ας ξαναδώ το «*Bridgerton*», όπου εκτός από τους υπερωραίους, η Βασίλισσα Σάρλοτ και η Πενέλοπι κλέβουν την παράσταση μαζί με τη Λαίδη Ντάνμπερι. Αρσενικό και παλιά δαντέλα ή τσάι και (όχι απαραίτητα) συμπάθεια. Και στα καπάκια «*Downton Abbey*». **A**

CITY GUIDE

Bruno Beltrão / Grupo de Rua
για πρώτη φορά στη Στέγη

Το να μένεις σε κίνηση είναι συνειδητή πολιτική πράξη. Αυτό υποστηρίζει ο Βραζιλιάνος Bruno Beltrão θεωρώντας τον χορό όχι απλά τέχνη αλλά και κίνημα αντίστασης. Στις χορογραφίες του αφουγκράζεται τους έντονους κραδασμούς στην πολιτική ζωή της πατρίδας του και τους μεταφράζει σ' ένα ακραίο σωματικό παλμό, σαν μια αντίδραση στις ακροδεξιές πρακτικές και στη βαρβαρότητα της κυβέρνησης Μπολσονάρο. Για πρώτη φορά ο βραβευμένος χορογράφος έρχεται από τις γειτονιές του Ρίο ντε Τζανέιρο στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση με την παράσταση «New Creation» που θα δούμε στις 29 και 30 Απριλίου. Ο Beltrão ίδρυσε την ομάδα του Grupo de Rua το 1996 ενώ ήταν μόλις 16 ετών. Σήμερα θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους ανανεωτές της σκηνής του hip hop, με παγκόσμια αναγνώριση για τα έργα υψηλής έντασης και χορευτικής δεξιότητας που δημιουργεί. Εμπλουτίζοντας την urban dance με τις αρχές του σύγχρονου χορού, ο 42χρονος σήμερα χορογράφος πέτυχε να «βάλει» το hip hop στις μεγάλες σκηνές χορού του πλανήτη.

INFO: Διεθνής Συμπαράγωγή - Κεντρική Σκηνή της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, Συγγρού 107. Στις 29 & 30.04.2022, 20:30.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

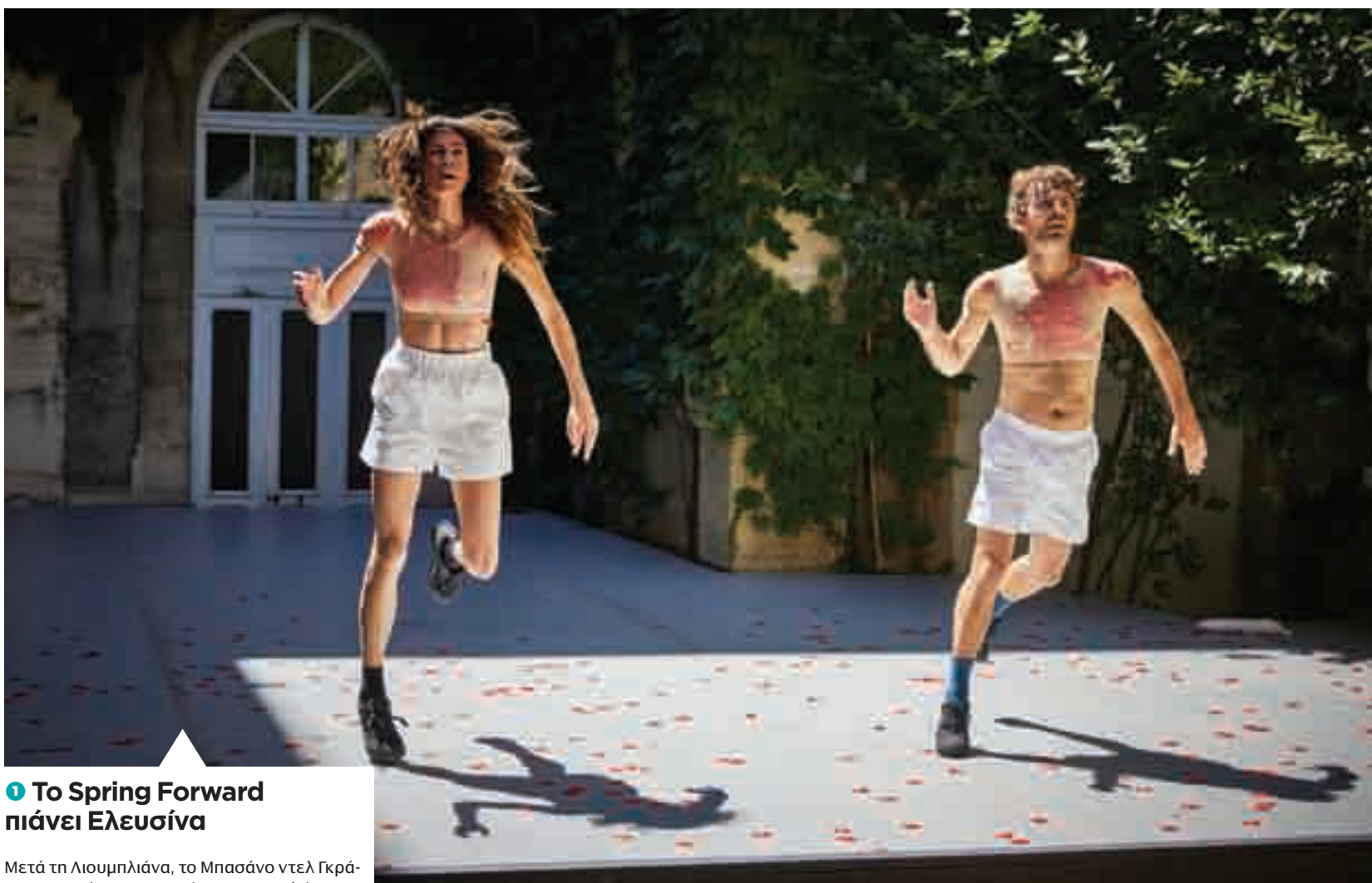
Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

Athens Re-loaded

Χορός, θέατρο, εικαστικά, συναυλίες, παιδικά εργαστήρια. Η πόλη επιστρέφει σε γνωρίσιμους ρυθμούς με γεμάτη την πολιτιστική ατζέντα

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

ΑΙΜΑΛΕΓΡΕ FANDANGO ©CHRISTOPHE RAYNAUD DE LACE

1 Το Spring Forward πιάνει Ελευσίνα

Μετά τη Λιουμπλιάνα, το Μπασάνο ντελ Γκράπα, τη Ζυρίχη, την Ουμέα, τη Βαρκελώνη, το Πίλζεν, το Βιτρύ-συρ-Σεν και τη Σόφια, είναι η σειρά της Ελευσίνας να φιλοξενήσει το Spring Forward που υπογράφει το Aerowaves, το μεγάλο ευρωπαϊκό δίκτυο για τον σύγχρονο χορό. Από τις 28/4 έως την Πρωτομαγιά περισσότεροι από 250 επαγγελματίες του χορού από 16 χώρες μάς προτείνουν 25 παραστάσεις σε πέντε χώρους. Στο Παλαιό Ελαιουργείο, την Ελαιουργική, το 2ο & 4ο Γυμνάσιο Ελευσίνας και στο Γήπεδο Δασκαλάκη αναμένουμε μεταξύ άλλων το «Vanishing Point» των Δάφνης Αντωνιάδου, Αλέξανδρου Βαρδαξόγλου και Κωνσταντίνου Σκουρλή, το «Soirée d'études» του Cassiel Gaube, το «Comme un symbole (σύντομη εκδοχή)» των Cie Al-Fa/Alexandre Fandard, το «HOLE IN SPACE» των Diego Tortelli & Miria Wurm, αλλά και ομάδες από την Ιαπωνία, την Ταϊβάν και την Κορέα, την Αρμενία. Η αυλαία λήξης θα πέσει με το «Gran Bolero» του Jesus Rubio Gamo, μια χορογραφία που εξερευνά τα σύνορα μεταξύ ελαφρότητας και βαρύτητας και τη λεπτή γραμμή που χωρίζει την ευχαρίστηση από την εξάντληση.

Είσοδος ελεύθερη, απαραίτητη η προκράτηση θέσεων

2 Θραύσματα της performance RAGADA

Σε συνέχεια της επιτυχημένης παρουσίασης των «Θραυσμάτων της performance RAGADA» τον Μάρτιο, στο πλαίσιο της έκθεσης σύγχρονης τέχνης «PERFORMANCE ROOMS 2022» από την Αίθουσα Τέχνης Καππάτος, ο Mario Banushi επανέρχεται με μια νέα εκδοχή του έργου σε έναν απρόβλεπτο χώρο στην Ηλιούπολη. Με τη «RAGADA», έργο αφιερωμένο στη μητρότητα και τη δημιουργία, ο Mario Banushi, με τις performers Χρυσή Βιδαλάκη, Ξένια Ντάνια και Aulona Lupa, ανασυστήνει προσωπικές σκηνές από την παιδική του ηλικία στην Αλβανία και γεννά τη μορφή της μητέρας του σε μια παράσταση που δημιουργείται μέσα από θραυσματικές εικόνες που ζωντανεύουν μπροστά μας σαν ένα τρυφερό pop-up παραμύθι.

Θέατρο στη Σάλα (Κολοκοτρώνη 7, Ηλιούπολη) 4 - 8 Μαΐου & 11 - 15 Μαΐου 2022 για 10 μοναδικές παραστάσεις με περιορισμένο αριθμό θέσεων

so many choices only one voice

4 Ο Μάριος Φραγκούλης σε τζαζ ρυθμούς

Μεγάλωσε με τη μουσική των Φρανκ Σινάτρα, Έλα Φιτζέραλντ, Ντίν Μάρτιν, Νατ Κινγκ Κόουλ, Λάιζα Μινέλι και στις 28 Απριλίου (στις 20:30) έρχεται στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών ανοίγοντας τις παρτιτούρες του σε αγαπημένα τραγούδια όπως τα «Strangers In The Night», «Unforgettable», «When I Fall In Love», «Autumn Leaves», «My Baby Just Cares For Me», αλλά και νέες συνθέσεις. Μετά τη sold out συναυλία στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού και την κυκλοφορία του ομότιτλου άλμπουμ, ο Μάριος Φραγκούλης συναντά ξανά το αθηναϊκό κοινό συμπράττοντας με την Big Band, που διευθύνει ο Λουκάς Καρτινός. Μαζί με τον συνάδελφο και φίλο του από τον Καναδά, Marc Devigne, ο οποίος εμφανίζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, θα ερμηνεύσουν μελωδικά ντουέτα αλλά και τραγούδια από το διεθνές ρεπερτόριό τους.

Η συναυλία οργανώνει ο Σύλλογος Θυάτειρα, και μέρος των εσόδων θα διατεθεί για την αναβάθμιση του ιατρικού εξοπλισμού του Ιπποκράτειου Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών

3 Νέα ελληνικά έργα στο «Πορεία»

Ένα θρίλερ για μια βίαιη γέννα και ένα σπίτι που σαν μαύρη τρύπα ρουφάει το παιδί είναι το «Labor», το νέο έργο της Ανθής Τσιρούκη που προέκυψε από τη Σχολή Πυροδότησης Θεατρικής Γραφής του Θεάτρου Πορεία. Ανεβαίνει από τις 3 Μαΐου σε σκηνοθεσία της Έμιλυ Λουίζου με τους Στέλιο Μάινα, Ιωάννα Παππά και Ορέστη Χαλκιά στη διανομή. Σημειωτέον ότι από τις 6 Μαΐου στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Νέο Αίμα» έρχεται στο «Πορεία» και το «Νυχιάνγκ» της Ευαγγελίας Γατσωτή.

© MARIO BANUSHI

5 Cattelan, Armleder και Tiravanija στον Πειραιά

Αφιερωμένη εξαιρετικά στο εικαστικό βιβλίο η νέα πρόσκληση από το The Intermission. Από την Παρασκευή 29 Απριλίου (εγκαίνια από τις 7 μ.μ.) υποδέχεται την Three Star Books με μια έκθεση σχεδιασμένη από τον γαλλικό εκδοτικό οίκο αποκλειστικά για τον χώρο στον Πειραιά (Πολυδεύκους 37Α). Μέρος της σκηνογραφίας, μάλιστα, αποτελεί και η γραμματοσειρά που σχεδίασε η Elvire Bonduelle και θα κοσμεί τους τοίχους. Κι από υλικό: Εκδόσεις με την υπογραφή διάσημων καλλιτεχνών, όπως οι Maurizio Cattelan, John Armleder (Left), Seth Price (Model for a one page book), Rirkrit Tiravanija (Once upon a time), AA Bronson (After general idea), αλλά και δημιουργίες των Elvire Bonduelle (So far so good), Liz Deschenes (Registration) και Cheryl Donegan / Kenneth Goldsmith (Peels).

6 Εξομολογήσεις σε ένα σπίτι στην Κυψέλη

Σ' αυτή την επιθυμία της εποχής μας να αποκαλύπτουμε την «αλήθεια» βασίζεται το «Confess/Εξομολογηθείτε», η νέα περιφόρμανς της ομάδας Νοπή Γραμμή με αφετηρία κείμενα των Σάκη Σερέφρα, Ανδρέα Φλουράκη, Μαρίας Γουλή και άλλα που προέκυψαν από την τεχνική του devised theatre. Στα δωμάτια ενός σπιτιού στην Κυψέλη πέντε ηθοποιοί (Καλλιρόη Μυριαγκού, Σοφία Λιάκου, Όλγα Ποζέλη, Κωσταντής Μιζάρας, Βασίλης Καζής) έρχονται να μας συναντήσουν κατά μόνας ή δυο, τρεις θεατές το πολύ κάθε φορά, έχοντας ακατάσχετη διάθεση για εξομολογήσεις.

Μια ιδιωτική θεατρική εμπειρία, όπως αρμόζει σε μια εξομολόγηση, από τις 30 Απριλίου στο 1927 art space (Κυψέλης 35)

ΜΗΝ ΤΟ ΣΑΣΕΙΣ

8 Πρωτομαγιάτικη γιορτή στο ΚΠΙΣΝ

Τα πιτσιρίκια θα φτιάξουν πηλίνα μαγιάτικα στεφάνια και έντομα από χαρτί, θα ανακαλύψουν το παραδοσιακό έθιμο του μαγιόξλου παίζοντας με κορδέλες και λουλούδια και θα μάθουν για την ανοιξιάτικη φύση.

Τα μεγαλύτερα παιδιά (από 8 ετών και άνω) θα τραβήξουν κουπί κάνοντας καγιάκ στο κανάλι. Κι όλοι μαζί θα έχουμε την ευκαιρία να υποδεχτούμε τον Μάη σε φρόντο πράσινο με μουσική, χορό και συναντήσεις. Αυτή την Κυριακή στο ανθισμένο πάρκο του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος η βόλτα έχει και μπόνους δωρεάν δράσεις. Το μεσημέρι, από τις 12:30 οι Wedding Singers έρχονται στο Ξέφωτο για μια συναυλία με ατμόσφαιρα 90's, ενώ το απόγευμα (από τις 18:00) στο Canal Café οι Rudy Roots δίνουν τον ρυθμό με swinging beats και ξεσηκωτικές μελωδίες. Παράλληλα, στον Μεσογειακό Κήπο ο Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης θα ανταλλάξει απόψεις με το κοινό με αφορμή το βιβλίο του «Φυσικές Ιστορίες», ενώ δυο από τα Σινιάλα, τα εμβληματικά γλυπτά του Takis θα δεσπόζουν στη Μικρή Αγορά.

Η είσοδος είναι ελεύθερη, με απαραίτητη την προεγγραφή για τα εργαστήρια στο snfcc.org/ / MayDaysSNFCC

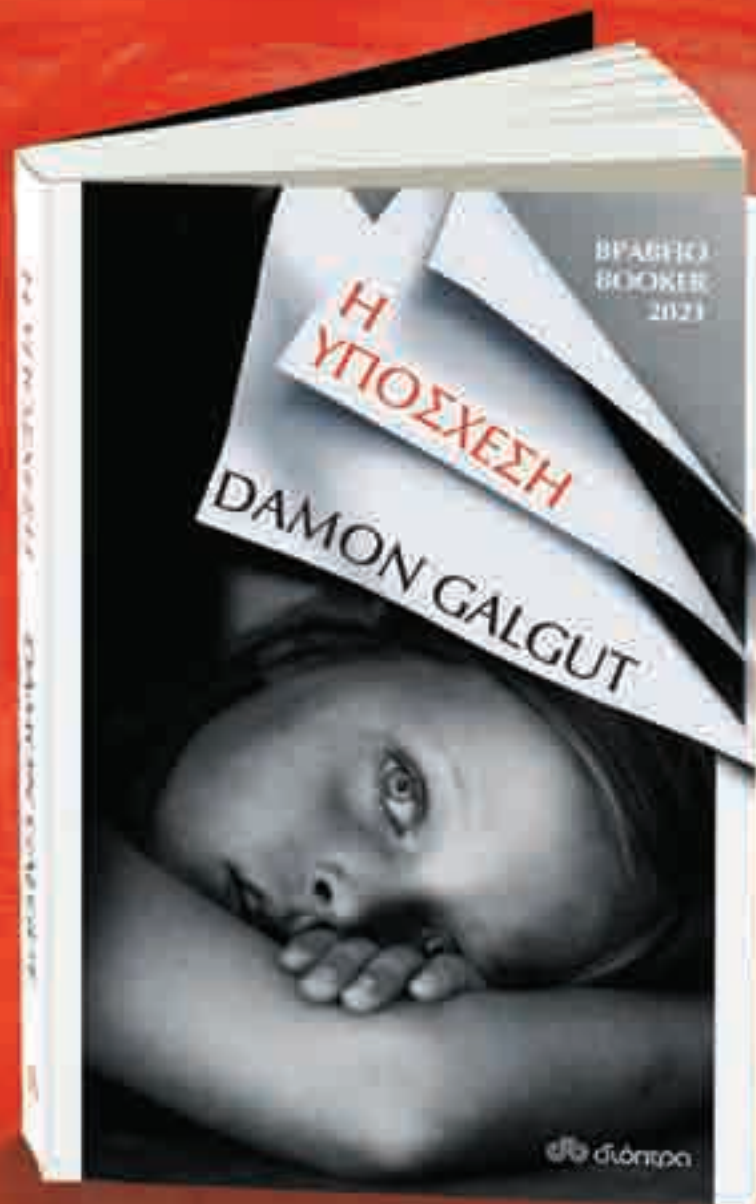
7 Μια Κινέζα στα Δύο Χωριά

Μέσα από τη ζωγραφική και τη φωτογραφία εξερευνά τις παιδικές φαντασιώσεις, τα φετίχ και την ταυτότητα, με αφετηρία την ιστορία και τον μυστικισμό. Η πρακτική της καθοδηγείται από την επιθυμία να «αναβιώσει» τις ευαισθησίες του Ροκοκό, ζωγραφίζοντας πληθωρικές γυναικείες φιγούρες. Η ποπ κουλτούρα του Instagram και τα στερεότυπα γυναικείας ομορφιάς (τα στήθη από σιλικόνη, τα πλούσια φορέματα, τα ενθέματα γλουτών, τα φετίχ κομπινέζόν) πρωταγωνιστούν στους καμβάδες της Xu Yang. Στην πρώτη της ατομική στην Ελλάδα με τίτλο «Therefore I am» (Άρα υπάρχω), η 26χρονη Κινέζα, η οποία ζει και εργάζεται στο Λονδίνο, παρουσιάζει μια σειρά από ελαιογραφίες με στοιχεία που παραπέμπουν στο drag, το κουίρ, την τροποποίηση σώματος με χειρουργική επέμβαση, το μείκ απ, τη μόδα, τα θηλυκά αφηγήματα.

Η έκθεση έρχεται ως επιστέγασμα της καλλιτεχνικής διαμονής της στα Δύο Χωριά και θα εγκαινιαστεί στις 4 Μαΐου με περιφόρμανς της Xu ειδικά για τον χώρο στη Νέα Φιλοθέη (Μαντζουράκη 16)

ΒΡΑΒΕΙΟ BOOKER 2021

Από το σκοτεινό παρελθόν των φυλετικών διακρίσεων σε ένα -υποτίθεται- πιο δίκαιο παρόν...

Είναι η νέα γενιά διατεθειμένη να ξεπεράσει τις προσδοκίες της προηγούμενης;

Η μήπως θα συμβιβαστεί με την παράδοση με την οποία ανατράφηκε;

Μια πανανθρώπινη ιστορία για τις κληρονομίες που μας βαρύνουν, τις οικογένειες που μισιούνται και αγαπιούνται με το ίδιο πάθος και τη γη, που γίνεται μήλον της έριδος...

Διόπτρα
www.dioptra.gr

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΑ

f t i g a j
Ακολουθήστε μας!

ΓΕΥΣΗ

Η ΑΓΝΩΣΤΗ «ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ» της Καλλιθέας

Ότι λαχταρήσεις θα το βρεις
στην κρυφή, **σκεπαστή Αγορά
των Ποντίων** της Καλλιθέας

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

«10 χρόνια ταξιτζής στην Αθήνα, δεν γνωρίζω την αγορά που λες», μου λέει ο οδηγός του ταξί όταν του ζητάω να με πάει στη σκεπαστή αγορά της Καλλιθέας. Αυτό από μόνο του είναι ιντριγκαδόρικο, και βασικά επιβεβαιώνει ότι η «Αγορά των Ποντίων», όπως αλλιώς τη λένε, είναι ακόμα άγνωστη στους πολλούς. Και πώς να μην είναι δηλαδή, όταν στον πολύβουο δρόμο της Γρυπάρη, όπου βρίσκεται η μπροστινή της είσοδος, τα φορτωτικά σταματούν συνεχώς μπροστά και την κρύβουν από το μάτι των περαστικών. Κάποιοι από αυτούς μόνο πονηρεύουν όταν βλέπουν να προβάλλει πίσω από τα διπλοπαρκαρισμένα φορτηγάκια μια γιαγιά με τσάντες γεμάτες χόρτα ή κάποιος γνωστός σεφ με σακούλες ψάρια στα χέρια. Αφού πλησιάσουν, αποκαλύπτεται μπροστά τους μια μικρογραφία της Βαρβακείου.

«Τρία ευρώ ο κολιός να χαίρεσαι να τρως». Αυτή η ατάκα ήταν η πρώτη που άκουσα μπαίνοντας στην αγορά, αρκετή για να με κάνει να την αγαπήσω πριν ακόμα τη διασχίσω ολόκληρη. Ένας βετεράνος «φλανέρ» των αθηναϊκών παζαριών αμέσως θα παρατηρούσε τις διαφορές της σε σχέση με τις υπόλοιπες. Πιο «σφιχτή» και οικγενειακή, anti-mainstream, πολύχρωμη χωρίς μωρωδιές στην ατμόσφαιρα, κλειστή από πάνω με ελενίτ αλλά πολύ φωτεινή ταυτόχρονα. Τι μπορείς να βρεις στους πάγκους της; Οστρακοειδή και ψάρια, «χορταράδικα», κρεατικά, αρμένικα αλλαντικά και τουρσιά κάθε είδους, ακόμα και σιροπιαστά.

Από τους πιο διάσημους της αγοράς είναι αυτός με την επωνυμία **Petropoulos Mare** (2109566970), όλοι όμως τον ξέρουν ως «ο πάγκος του Λάμπρου με τα όστρακα». Μύδια (4 ευρώ το κιλό), κυδώνια, γυαλιστερές, στρείδια, αχιβάδες, ψίχα αχινού και πίσω τους εδώ και 17 χρόνια ο Λάμπρος Αδάμος. Με ένα μαχαίράκι τα ανοίγει, με ένα συρματάκι τα γυαλίζει λίγο εξωτερικά αν χρειάζονται, σου δίνει και συμβουλές, ποια από αυτά γίνονται κα-

Ο Θανάσης Βασιλαίνης με τον σεφ του Μάνο Γαρνέλη και τον Σωκράτη Σκλάβο, τον ιχθυοπώλη της Αγοράς

Η πρόεδρος της Αγοράς Χρυσούλα Καπίρη

Για παστοურμάδες και παστά στο ντελικατέσεν του Μπατανιάν

Ποικιλία τουρσιών στον Μπατανιάν

Το κρασί σου θα το πάρεις από το «Βαρέλι»

Ο Λάμπρος Αδάμος στον πάγκο με τα φρέσκα όστρακα

Ο Κώστας Χατζηκίδης στο μανάβικό του «Λίτσα», διάσημο για τα χορταρικά του

Πα εκλεκτά τυριά στο «Τυροκομείο Παραμυθιάς»

Φημισμένα σιροπιαστά στον «Φούρνο της Αγοράς»

λύτερα ακνιστά ή σαγανάκι, σε ποια τους πάει η μουστάρδα και πώς το μυδοπύλαφο θα γίνει καλύτερο με τα μυρωδικά της Λίτσας στη γωνία πιο πάνω. Οι έμποροι βοηθούν ο ένας τον άλλον, αρκετοί από αυτούς είναι Πόντιοι 3ης γενιάς που μεγάλωσαν μέσα στην αγορά και κληρονόμησαν τα μαγαζάκια που έστησαν οι δικοί τους το 1953, όταν έφτασαν στην Καλλιθέα. Ο Κώστας Χατζηκίδης είναι ένας από αυτούς. Στο μανάβικό του **Λίτσα** (2130430027) έχει τοποθετήσει τεχνηέντως όλα μαζί τα λαχανικά που συνθέτουν το μπιρίμ – για να μη χρειαστεί να παιδεύεις για να θυμηθείς τα υλικά για να το φτιάξεις. Η «Λίτσα» όμως είναι περισσότερο διάσημη για τα χορταρικά της: πικροράδικα Παρνασσού, «ιταλικά» Μεγάρων, αντίδια, παντζάρια, άγρια σπαράγγια, σέλερι Χαλκίδας, βρούβα «εκλεκτή», φρέσκα μαρουλάκια, βουνίσιοι ζοχοί, σταμναγκάθι Κρήτης κ.ά.

«Του τουρισμού» γίνεται ακριβώς απέναντι, στον **Μπατανιάν** (2109562265). Ο Αρμένης που ήρθε πρόσφυγας το '20 στην Καλλιθέα από την Καισαρεία άνοιξε παστουρματζίδικο, και η οικογένειά του ακόμα και σήμερα συνεχίζει την παραγωγή και πουλάει ανατολίτικα αλλαντικά και τουρσιά στη σκεπαστή αγορά της Καλλιθέας. Τσιροσαλάτα ξιδάτη, τονολακέρδα λαδιού, παστουρμά θαλάσσης – δηλαδή βακαλάο καπνιστό όπως τον λένε, ρέγγα παστή ή βακαλάο υγρόλατο, 16 διαφορετικές εκδοχές της ελιάς, πίκλες, κουνουπίδια, κάρπαρη και βολβία τουρσί – αν είσαι μερακλής, όλα θα τα βρεις εκεί.

Στου **Σωκράτη** (2109569852) θα πας για ψάρια, ή όπως λέει και ο ίδιος για «ελληνικά αλιεύματα ποιότητας». Εκεί έχεις να διαλέξεις ανάμεσα σε περισσότερα από 50 είδη ψαριών και θαλασσινών, αλλά θα σε εντυπωσιάσει το σαλάχι που θα σου πει κι ο ίδιος πώς φτιάχνεται βραστό, τηγαντό ή ψητό. Κάνει και διανομή σε σπίτια όπως και η διπλανή επιχείρηση **Τυροκομείο Παραμυθιάς**, με τυριά και όσπρια (2160709839) όπου θα βρεις μεταξύ άλλων χύμα κόκκινη φράκη που «χτυπάει» στο μάτι, ρύζι μπασμάτι, πλιγούρι και φράβα ελληνική. Το κρασί σου θα το πάρεις από το **Βαρέλι** (211411788 8), το οινοπωλείο της αγοράς. Τυρνάβου, Νάουσας, Σαντορίνης, Κρήτης, Νεμέας, Λήμνου αλλά και από τη Ζίτσα των Ιωαννίνων.

Μέχρι και ζουμερούς μπαμπάδες έχει η αγορά στον **Φούρνο της Αγοράς** (2130448727). Καρυδόπιτα, σοκολατόπιτα, σαραγλί, κανταΐφκια, μπακλαβά, και όλα τα είδη παξιμαδιού, σφακιανά, από χαρούπι, κριθαρένια, λαδιού, καλαμποκιού, σικάλεως, εφτάζυμο και ένα σωρό ακόμα παρελαύνουν στα ράφια. Αυτή που φροντίζει για όλα τους, εδώ και 25 χρόνια είναι η Χρυσούλα Καπίρη, πρόεδρος της αγοράς. Φουρνίζει για όσους επισκέπτονται την αγορά με την ίδια αγάπη που φουρνίζει για τους αγαπημένους της στο σπίτι, μου λέει. «Η Αγορά είναι το δεύτερο σπίτι μου. Η στιγμή που την αγάπησα όμως πιο πολύ ήταν όταν άρχισα να φέρνω εδώ τα παιδιά μου, να τα βλέπω να μεγαλώνουν και να κρύβονται ανάμεσα στα ζαρζαβατικά παρέα με τα παιδάκια των άλλων εμπόρων, να απλώνουν το χέρι αυθόρμητα και να τσιμπάνε φρούλους από τα κεσεδάκια στους πάγκους. Ο ένας από τους δυο, ο Παναγιώτης έφυγε στη Φινλανδία, ο δεύτερος, ο Σπύρος, παρέμεινε στην αγορά, φτιάχνει τα γλυκά του φούρνου μας και στέλνει ταφιά και στον μεγάλο στο εξωτερικό. Συνολικά στην αγορά βρίσκονται 60 μαγαζιά, μικρά σε τετραγωνικά αλλά μεγάλα σε ιστορία. Για να επιβιώσουν, οι νέοι που τα διαδέχθηκαν έχουν βάλει υπηρεσίες ντελίβερι, προσπαθούν να τονώσουν την εξωστρέφεια της αγοράς μας, να ικανοποιήσουν κι αυτόν που δεν είναι σταθερός πελάτης από την περιοχή, ώστε να τον κερδίσουν για πάντα. Όποιον βλέπω να φεύγει φορτωμένος με τσάντες τον κερνάω κι ένα κουλουράκι».

Ανοικτή αγορά Καλλιθέας, Γρουπάρη 134

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Kerr ****

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ταϊφούν Πιρσελίμογλου ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ερντέμ Σεντοσάκ,
Τζέιλ Αρικάν, Ρίζα Ακίν

Ο Καν ειδοποιείται για τον θάνατο του γέρου πατέρα του κι επιστρέφει στο χωριό του. Εκεί θα γίνει ο μοναδικός μάρτυρας ενός φόνου και θα υποχρεωθεί από τις αστυνομικές αρχές να μείνει στο χωριό μέχρι να ολοκληρώσει τη χρήσιμη κατάθεσή του. Την ίδια ώρα οι κάτοικοι του χωριού τον αντιμετωπίζουν με εμφανή καχυποψία και προσπαθούν να καταλήξουν σε ασφαλές συμπέρασμα για το αν μοιάζει ή όχι με τον πατέρα του!

Ένα ευρηματικό σεναριακά και πανέμορφο οπτικά (η συνδρομή του διευθυντή φωτογραφίας Ανδρέα Σινάνου είναι καθοριστική) θρίλερ είναι το «Kerr» του πολυσχιδή τούρκου καλλιτέχνη Ταϊφούν Πιρσελίμογλου, που εκτός από σκηνοθέτης είναι επίσης συγγραφέας και ζωγράφος. Πρόκειται για μια τουρκογαλλοελληνική συμπαραγωγή καθώς εκτός του μόνιμου σχεδόν παραγωγού στα φιλμ του Πιρσελίμογλου, του Νίκου Μουστάκα, στους συντελεστές της ταινίας συναντάμε ακόμη τον συνθέτη Νικο Κυπουργό ο οποίος κέρδισε μάλιστα το βραβείο μουσικής στο φεστιβάλ της Αττάλειας για το τζαζ αποχρώσεων υπέροχο θέμα του. Το «Kerr» είναι ένας καφκικός εφιάλτης (ο παγιδευμένος ήρωας δεν μπορεί να φύγει από το χωριό του το οποίο «πολιορκείται» από μια αγέλη αιμοβόρων αδέσποτων σκυλιών) που μέσω της σκοτεινής εμμονής του ήρωα σχολιάζεται η σύγχρονη τουρκική πραγματικότητα. Όπως και σε ένα παλιότερο φιλμ του («Sideway» του 2017) ο Πιρσελίμογλου τοποθετεί ξανά τους κατοίκους ενός χωριού στη μέση του κάδρου για να θίξει μερικά καίρια ερωτήματα. Τότε ήταν το «τέλος του κόσμου» που ανέπτυξε τη συλλογιστική της αναγκαιότητας ενός Μεσσία που θα έφερνε την Αποκάλυψη στους τρομοκρατημένους πολίτες. Εδώ τα πράγματα δείχνουν ακόμη πιο σοβαρά και απαισιόδοξα καθώς η ελπίδα δεν μοιάζει να έρχεται από πουθενά για τη σημερινή Τουρκία του Ερντογάν. Ξεκάθαρη παραβολή με προφητικό χαρακτήρα (σημάδια πανδημίας απλώνονται σε όλο το χωριό) και ήρωα έναν απλό ανθρωπάκο που έρχεται αντιμέτωπος με μια νοσηρή κατάσταση η οποία δεν μοιάζει να έχει ούτε λογική εξήγηση αλλά, το σημαντικότερο, ούτε διαφυγή σωτηρίας. Καθώς οι μέρες προχωρούν οι ντόπιοι συμπεριφέρονται όλο και πιο περίεργα («τι πιστεύεις για την κατάσταση της χώρας;» είναι η ερώτηση που ακούει συχνά-πυκνά ο Καν) ενώ μια αδιόρατη εκθρόνιση εναντίον του ήρωα αρχίζει να αποκτά σχήμα και μορφή όσο πλησιάζουμε προς τη λύση (;) του μυστηρίου. Κοινωνικό θρίλερ λιντσεϊκών αποχρώσεων αλλά και με ένα λυρικό υπόστρωμα πολιτικής αλληγορίας, το έξοχο «Kerr» διαθέτει ατμόσφαιρα μυστηρίου, ανεξήγητα φαινόμενα και μια διαρκή —όσο και αδιόρατη— απειλή θανάτου που φέρνει τον ήρωα σε συνθήκες πραγματικής ασφυξίας.

JUST THE FACTS

Kerr ****½

Ελληνοτουρκική φιλία

Η μνήμη του

δολοφόνου **
Ο Μάρτιν Κάμπελ
σκηνοθετεί Λίαμ Νίσον

Τα πάντα όλα ***½

Η δύναμη της
καθημερινότητας
κόντρα στο χάος
του σύμπαντος

Ο κήπος των Φίντζι
Κοντίνι ****½

Το πιο ώριμο έργο
του Βιτόριο ντε Σίκα

Αίνμπο, πριγκίπισσα
του Αμαζονίου -
Στα βάθη του Αμαζονίου

>>> Επανεκδοση της κλασικής ταινίας του Βιτόριο ντε Σίκα «Ο κήπος των Φίντζι Κοντίνι» (Il Giardino dei Finzi Contini) (****½) με πρωταγωνιστές τους Λίνο Καπολίτσιο, Ντομινίκ Σαντά, Χέλμουτ Μπέργκερ και Φάμπιο Τέστι, η οποία απέσπασε το Όσκαρ καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας το 1970 και περιγράφει τις περιπέτειες μιας εβραϊκής οικογένειας στη Φεράρα του 1938 λίγο πριν ο αντισσημιτισμός κορυφωθεί.

>>> Το animation «Αίνμπο, πριγκίπισσα του Αμαζονίου» αφηγείται την ιστορία της 13χρονης Αίνμπο που ζει με τη φυλή της στα δάση του Αμαζονίου. Όταν το μικρό κορίτσι ανακαλύπτει ότι όχι μόνο η φυλή του αλλά ολόκληρη η ζούγκλα απειλείται από άπληστους ανθρώπους, μαζί με τους δύο πνευματικούς συνοδοιπόρους Ντίλο και Βάκα θα κάνει ό,τι μπορεί για να αποτρέψει την καταστροφή.

ΑΔΙΑΦΟΡΗ *
ΜΕΤΡΙΑ **
ΚΑΛΗ ***
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ****
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ *****

«Monday» και «Αγία Έμυ»
για τα βραβεία Iris

Η μνήμη του δολοφόνου (MEMORY) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μάρτιν Κάμπελ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λίαμ Νίσον, Γκάι Πιρς, Μόνικα Μπελούτσι

Ο Άλεξ Λιούις, πληρωμένος εκτελεστής που πραγματοποιεί τα συμβόλαια που του αναθέτουν με ακρίβεια και διακριτικότητα, αντιδρά στην τελευταία υπόθεση καθώς αντιτίθεται στον προσωπικό κώδικα τιμής του.

Ο νεοζηλανδός Μάρτιν Κάμπελ, σκηνοθέτης του κορυφαίου φιλμ του Τζέιμς Μποντ στον 21ο αι. («Casino Royal»), διευθύνει τον Λίαμ Νίσον σε γνώριμο για εκείνον γήπεδο. Ο Άγγλος σtar στις αστυνομικές περιπέτειες πλέον βρίσκεται σε φάση αυτόματου πιλότου. Λιγότερες οι εκπλήξεις, περισσότερη προσπάθεια εξανθρωπισμού του ήρωα και η έμφαση στη δημιουργία μιας υποτυπώδους δράσης που, τουλάχιστον, δεν προσβάλει τη νοημοσύνη του θεατή. Σύμφωνα με αυτά τα κριτήρια το φιλμ βλέπεται αρκετά ευχάριστα.

Τα πάντα όλα (EVERYTHING EVERYWHERE ALL AT ONCE) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ντάνιελ Κουάν, Ντάνιελ Σάινερτ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μισέλ Γέο, Τζέιμι Λι Κέρτις, Στέφανι Χσου, Κε Χε Κουάν

Η Έβελιν πασχίζει να βάλει τάξη στο χάος της καθημερινότητάς της που εντείνεται από τα πρόστιμα της εφορίας, τη συμπεριφορά της εφηβου κόρη της και τον χαμένο στον κόσμο του σύζυγό της. Όσπου μια μέρα ο τελευταίος αλλάζει συμπεριφορά και την ενημερώνει ότι κινδυνεύει η ζωή της και πρέπει να... κατουρνηθεί πάνω της για να μεταφερθεί σε άλλο σύμπαν και να σωθεί!

Ένα φιλμ που αφήνει στην άκρη τη σοβαρόφάνεια των κομμιξάδικων μπλοκμπάστερ για να αφηγηθεί μια πιο χιουμοριστική εκδοχή του διασυμπαντικού... χάους! Με πρωταγωνίστρια μια αμερικανοκινέζα μεσήλικη ιδιοκτήτρια καθαριστήριου που βρίσκεται στη θέση της υπερηρωίδας χωρίς να το θέλει. Κεφάτη αλλά χωρίς πολύ ψαχνό γραφή που φέρνει στο νου τα δυστοπικά οράματα του «Matrix» (αλλά και τις ανορθογραφίες του «Cloud Atlas», των αδελφών Γουατσόφσκι. Δύσκολα μπορεί να στηρίξει μια τόσο βαριά και υπερφιλόδοξη κινηματογραφική κατασκευή.

«Κάθε απόρριψη ή απογοήτευση σε οδήγησε σε αυτήν ακριβώς τη στιγμή» (Τα πάντα όλα)

Εν αρχή ην ο ήχος. Ακόμη και τα εξώφυλλα των δίσκων στις δεκαετίες του 1920 και του 1930 ήταν πανομοιότυπα. Έγραφαν απλώς το όνομα της δισκογραφικής εταιρείας. Μόνο στην ετικέτα του δίσκου γραφόταν το όνομα του καλλιτέχνη, κι έπρεπε να σκύψεις για να το δεις. Ύστερα ήρθαν τα εξώφυλλα με τις φωτογραφίες, και στο πέρασμα του χρόνου το εξώφυλλο ενός δίσκου προσπαθούσε να γίνει όσο πιο θελκτικό είχε τη δυνατότητα να το κάνει ο σχεδιαστής του. Στη δεκαετία του 1980 ήρθε το video clip, και η εικόνα νίκησε κατά κράτος τον ήχο. Οι μουσικοί και τα συγκροτήματα έδιναν και δίνουν μέχρι σήμερα πολύ μεγάλη σημασία στον τρόπο που παρουσιάζονται. Ολόκληρη η επικράτεια της pop μουσικής είναι ο κατεχόμενη τόπος της κυριαρχίας της εικόνας. Στον κόσμο του rock όμως, όπου οι παραδοσιακές αξίες εξακολουθούν να έχουν ισχύ, η εικόνα δεν θα μπορούσε να υποκαταστήσει ποτέ τον ήχο. Παρά την εμμονή όμως στην ουσία των πραγμάτων, υπάρχει ένα κομβικό σημείο όπου και το rock συναντά την pop, όπου η εικόνα έρχεται να υποστηρίξει τον ήχο, μετατρέποντας τον δίσκο σ' ένα συνολικό έργο τέχνης. Όσο κι αν μουσικοί όπως ο David Bowie έδωσαν από πολύ νωρίς μεγάλη σημασία στην εικόνα, όσο κι αν συγκροτήματα όπως οι Pink Floyd δημιούργησαν εξώφυλλα που θα μείνουν στην ιστορία της μουσικής ως ολοκληρωτικά μνημεία υψηλής αισθητικής, ο Jack White ο Τρίτος πήγε τα πράγματα πολύ μπροστά. Ας τα δούμε με αφορμή την κυκλοφορία του νέου του άλμπουμ «*Fear Of The Dawn*».

Στους White Stripes υπήρχε μόνο το κόκκινο, το μαύρο και το λευκό. Κάθε άλλο χρώμα απουσίαζε από παντού: από τα εξώφυλλα, από τα ρούχα τους, από τη σκηνή στην οποία έβγαιναν να παίξουν. Το

κόκκινο είναι το χρώμα του αίματος, της ταχύτητας, του θυμού, του κινδύνου, της επιθυμίας, του έρωτα. Επισημειώνεται λένε ότι όταν βλέπουμε κόκκινο χρώμα, απελευθερώνεται επινεφρίνη στο αίμα, αναπνέουμε πιο γρήγορα, ανεβαίνουν οι σφυγμοί και η πίεση. Είναι ένα χρώμα που σαγηνεύει, συναρπάζει και προκαλεί. Ο συνδυασμός του κόκκινου με το μαύρο και το λευκό θεωρείται ο πιο ισχυρός στον κόσμο των χρωμάτων. Αιχμαλωτίζει αναπόδραστα το μάτι και οι εικόνες που βασίζονται σ' αυτόν τον συνδυασμό μένουν καρφωμένες στο μυαλό. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι αυτός ήταν ο συνδυασμός των χρωμάτων που χρησιμοποίησε για την προπαγάνδα της η ναζιστική Γερμανία. Στην περίπτωση των White Stripes, ακόμη και όσοι μουσικόφιλοι ξεχνούν τίτλους τραγουδιών και ονόματα, δεν θα μπορούσαν να ξεχάσουν το συγκρότημα που στην παρουσία του κυριαρχεί το κόκκινο, το μαύρο και το λευκό.

Η Third Man Records από την άλλη πλευρά, όπως και οι Dead Weather του Jack White, υιοθέτησαν το κίτρινο και το μαύρο. Το κίτρινο είναι ζωντανό και χαρούμενο, φέρνει στον νου λιακάδα, ανοιξιάτικα λουλούδια και συναισθήματα ζωτικότητας και χα-

ράς. Κάνει εξαιρετική αντίθεση με το μαύρο και ο συνδυασμός των δύο χρωμάτων έχει χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο για τη σήμανση του κινδύνου ή των εμποδίων. Χαρακτηριστικός είναι ο τρόπος που χρησιμοποιείται τα χρώματα αυτά η Τροχαία. Στη

Third Man Records, ο Jack White χρησιμοποιεί σχεδόν ισότιμα το κίτρινο και το μαύρο, ίσως με μια ελαφρά πρωτοκαθεδρία του κίτρινου, δίνοντας στη σύνθεση έναν αισιόδοξο χαρακτήρα. Αντίθετα, στους Dead Weather, το μαύρο είναι κυρίαρχο με το τελικό αποτέλεσμα να είναι πιο σκοτεινό και το γενικό συναίσθημα αρκετά πιο απαισιόδοξο.

Η προσωπική καριέρα του Jack White κυριαρχείται από το μπλε. Πρόκειται για το χρώμα που παραπέμπει στα μυστήρια και τη δύναμη του φυσικού κόσμου, έτσι όπως το μπλε είναι το χρώμα της θάλασσας και του ουρανού. Φέρνει στον νου αναζωογονητικούς συσχετισμούς κι έχει μια απόλυτα καταπραϋντική και χαλαρωτική επίδραση. Πρόκειται για το χρώμα του εξαγνισμού και της ηρεμίας, που όταν μάλιστα είναι ανοιχτό δημιουργεί την αίσθηση μιας γαλήνιας και σοφής νεότητας.

Θα μπορούσαμε να βγάλουμε δεκάδες συμπεράσματα για τον τρόπο με τον οποίο σκέφτηκε ο Jack White για να δημιουργήσει τους χρωματικούς συνδυασμούς που ακολουθούν την καριέρα του από την αρχή της μέχρι σήμερα. Καθώς μια αναλυτική, αυτογνωσιακή, ή ψυχοθεραπευτική διαδικασία δεν είναι στις προθέσεις μας –άσε που το υπό εξέταση υποκείμενο βρίσκεται χιλιάδες μίλια μακριά– το μόνο που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι αυτός ο σπουδαίος μουσικός θέλησε να δημιουργήσει συνολικά concept για καθένα από τα συγκροτήματα που συμμετείχε –εκτός από τους Raconteurs– αλλά και για τη δισκογραφική του εταιρεία. Είναι από τους λίγους μουσικούς που πέρα από μια παγιωμένη άποψη για τον τρόπο που ήθελε να ακούγεται ο ήχος των συγκροτημάτων του, είχε –και εξακολουθεί να έχει– συγκεκριμένη αντίληψη για την εικόνα του συνολικού υλικού του. Είναι κι αυτό ένα από τα πολύ σοβαρά στοιχεία, που τον καθιστούν μία από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες στην ιστορία της μουσικής από το 2000 και μετά. ●

Οι χρωματικές περιπέτειες του

Jack White

Ένα ταξίδι στον τρόπο που ο Jack White χρησιμοποίησε και εξακολουθεί να χρησιμοποιεί τα χρώματα με τους White Stripes, τους Dead Weather, τη δισκογραφική του εταιρεία Third Man Records, αλλά και στην προσωπική του καριέρα. Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ**

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Μια συζήτηση
με τον συγγραφέα
ενός βιβλίου που
θα μπορούσε να
έχει για τίτλο και
το κλασικό «ποτέ
δεν είναι αργά».

**Διαβάσαμε
το μυθιστόρημα
«Τελική
τεθλασμένη» του**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΜΑΡΑ**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ
ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Κάποτε ήταν μέσα στα πράγματα: αξιοσέβαστος οικονομικός συντάκτης και τραπεζικό στέλεχος, κυβερνητικός σύμβουλος και εξέχον μέλος μιας αθηναϊκής ελίτ που οι γόννοι της ανατράφηκαν, οπούδασαν και γαλουχήθηκαν με ιδέες ανωτερότητας. Κατάφερε αρκετά, όχι όμως όλα όσα ήθελε. Σήμερα μονάζει και προσπαθεί να επιβιώσει με την πετσοκομμένη του σύνταξη. Υπάρχουν όμως περισσότερα πράγματα που τον βασανίζουν και του δημιουργούν πικρία και μια συνεχή αίσθηση αποσυνάγωγου της νέας εποχής. Το οπισθόφυλλο του βιβλίου «*Τελική τεθλασμένη*» μάς μυεί στον χαρακτήρα του: «*Εβδομηντάρης αστός παλαιάς κοπής· σήμερα νεόπτωχος ευγενής. Ένας άριστος με ματαιωμένο πεπρωμένο, πτηνμένος από "μάγκες" αχρείους και μέτριους με κονέ, προδομένος από τον δύστροπο χαρακτήρα και την έπαρσή του. Χήρος (και σιωπηλά ενοχικός για το πώς της φέρθηκε μέχρι και το τέλος), με σχέση οδυνηρά ανύπαρκτη με τον γιο του και μόνη νλιαχτίδα του τη μοναχοκόρη του. Θα ζήσει την τραγωδία και, αναπάντεχα, θα αναζητήσει τη ζωή, δημιουργώντας μια νέα αρχή. Γιατί και στο βαθύτερο σκοτάδι υπάρχει φως, γιατί και την τελευταία στιγμή υπάρχει χρόνος*». Ένας εσωτερικός μονόλογος, μια ανασκόπηση κομβικών στιγμών της ζωής του, και ορίστε ο ήρωας Αλκιβιάδης Παύλου. Ο συγγραφέας Κωνσταντίνος Καμάρας μας μυεί στα ενδότερα μιας αφήγησης που, παρότι «μαύρη» και μελαγχολική, στο τέλος της αφήνει την αγάπη και τη στοργή να ξεχειλίσουν, αφού βρουν τον δρόμο τους μέσα από τη χαραμάδα.

Η «*Τελική τεθλασμένη*» κυκλοφορεί από την Athens Voice Books. Το βιβλίο θα παρουσιαστεί την Πέμπτη 5 Μαΐου στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Πλατεία Φιλικής Εταιρείας (Πλ. Κολωνακίου) 20, στις 16:30. Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι δημοσιογράφοι Παύλος Τσίμας και Σοφία Παπαϊωάννου, ο πθοποιός και σκηνοθέτης Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης και ο σκηνοθέτης Ηλίας Γιαννακάκης.

Ματαιώση, απώλεια, λύτρωση, και από το ξεκίνημα του βιβλίου σας τον καταρρακώνετε. Αναρωτιέμαι, τι ήταν αυτό που εμπόδιζε τον Αλκιβιάδη Παύλου να συνδεθεί ουσιαστικά με την οικογένειά του; Σχεδόν όλα τα καλά, τα χρυσά χρόνια της ζωής του, ήταν σαν να μην ήταν εκεί. Ακόμα και όταν δühlωνε παρών, στην ουσία ήταν ψυχικά απών... Ένας διαχεόμενος, πολλές φορές σιωπηλός, ναρκισσισμός – κάτι που αποτελεί πολύ μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης συνθήκης από ό,τι συνήθως υποθέτουμε. Η ρίζα του είναι προφανώς δαιδαλώδης, αλλά το αποτέλεσμα σταθερά προκύπτει απαρύλακτο: η ενασχόληση με τον εαυτό μας, η αίσθηση ότι ο κόσμος γυρνάει γύρω μας και η στρέβλωση της πραγματικότητας για να έρθει αυτή στα μέτρα μας (άλλωστε ο ναρκισσισμός, ακόμα κι ο επιθετικός, ενίοτε συνιστά άμυνα), η αδιαφορία για τις ανάγκες και επιθυμίες των άλλων – όλη την ώρα ή σχεδόν. Αλλά η μέρα έχει μόνο 24 ώρες, αυτό δεν αλλάζει κι ας προσπαθεί, συχνά αλλά πάντα μάταια, ο άνθρωπος να τη διαστειλεί.

Ο Αλκιβιάδης αναστοχάζεται το παρελθόν του και, εξαιτίας ενός κομβικά θλιβερού συμβάντος (δεν κάνω σπόιλερ), συνταξιούχος και εβδομηντακονταετής, έστω και άτσαλα, προσπαθεί να κάνει μια νέα αρχή. Ας πω ότι τον μαλακώνετε, τον προσγειώνετε από την αλαζονεία και τον σνομπισμό και στην πορεία τον μετατρέπετε σε έναν άλλο άνθρωπο, με ενσυναίσθηση και τρυφεράδα. Συμβαίνει λέτε και στην αληθινή ζωή τέτοια μεταστροφή στους ανθρώπους; Ο Αλκιβιάδης είναι ένας μυθιοστορηματικός ήρωας, που τα πριν και μετά χαρακτηριστικά του τα δανειστήκατε από κάποια κοντινά σας παραδείγματα;

Το «δεν αλλάζει ο άνθρωπος» είναι μία αποστροφή που με βρίσκει εν (πάρα) πολλούς σύμφωνα – το *leitmotiv* της ύπαρξής μας χαράσσεται υπερβολικά νωρίς. Οι εξαιρέσεις προκύπτουν μόνο μέσω ακραίων καταστάσεων, λ.χ., ο αλκοολικός που ανέννησε όταν έπιασε πραγματικά πάτο, αλλά... εγώ κι αν δεν θέλω να κάνω σπόιλερ! Σε ό,τι αφορά το λάξευμα του «πριν» Αλκιβιάδη Παύλου, μιλάμε για μωσαϊκό: στοιχεία από διαφορετικούς ανθρώπους που έχω γνωρίσει (κάποιοι όχι πλέον παρόντες), και αυτό προφανώς καταλήγει σε μία σύνθεση – το πόσο επιτυχής ή ενδιαφέρουσα, θα το κρίνουν οι αναγνώστες. Ο «μετά» χαρακτήρας δεν υπάρχει – θα αποτελούσε ούτως ή άλλως σπανιότατη περίπτωση. Περισσότερο νιώθω ότι ενσαρκώνει την ελπίδα – και την επιθυμία μας να υπάρχει πάντα ελπίδα...

Η Ελλάδα της οικονομικής κρίσης και τα απόνερα από την ξέσσαλη εφαρμογή του «σοσιαλμπατανία αλά Γκρεκ» δεν κλονίζουν μόνο τη ζωή των ευάλωτων τάξεων, αλλά και τη μέχρι πρότινος μεγαλοαστική ζωή του ήρωα. Και πάλι θα επικαλεστώ το πρώτο μέρος του βιβλίου σας. Ο Παύλου κατατράχεται από ποικιλίες βουβής οργής, όλοι και όλα τον εκνευρίζουν, μέχρι, στο δεύτερο μέρος του βιβλίου, να συμφιλωθεί με την πραγματικότητα και να προσπαθήσει να τη μεταστρέψει για τους οικείους του. Θα αντιδρούσε συναισθηματικά και πρακτικά έτσι, αν δεν υπήρχε η κρίση;

Το «ημεδαπό» δράμα της δεκαετίας 2010-20 (γιατί έκτοτε τα δράματα είναι πλέον παγκόσμια...) είναι δυσανάγνωστο – και εν προκειμένω το βασικό ερώτημα είναι εάν υπήρξε θρυαλλίδα ή απλός επιταχυντής καταστάσεων και εξελίξεων. Το καλό είναι ότι κοιταχτήκαμε στον καθρέφτη, το κακό είναι ότι είδαμε διαφορετικά πράγματα. Πάντως η υλική ανέχεια του Παύλου είναι μόνο μία πρώτη ανάγνωση – η πραγματική φτώχεια, αυτή που θα υπήρχε και χωρίς κρίση, είναι μες στην ψυχή του. Και εδώ δεν υπάρχει (έστω με τη μορφή μνημονίου) έτοιμη συνταγή...

Η γραμμή του αίματος και ο άλλος, το εγγόνι του και η μετανάστρια οικιακή βοηθός: η πλήρης μεταστροφή του ήρωα συμβαίνει εξαιτίας τους. Αλλά και η Φολέγανδρος, μακριά από την Αθήνα. Ο Παύλου σαν να έρχεται στα συγκαλά του, η νέα αρχή γίνεται από εκεί. Μήπως η ιστορία μας έχει να κάνει με τις στρεβλώσεις, τις αυταπάτες και τον ρυθμό που επιβάλλει ο κάθε τόπος;

Όντως, σε πολύ μεγάλο βαθμό – όσο κι αν θέλουμε να πιστεύουμε στην αυτόνομή μας συγκρότηση και συνείδηση, η ανθρώπινη συνθήκη εξαρτάται απόλυτα από το περιβάλλον της και συχνά αυτό δρα καταλυτικά ακόμα κι αν ο αντίκτυπος δεν είναι πάντα εμφανέστατος. Σκεφθείτε το αλλιώς: πόσοι από εμάς αισθάνονται ακριβώς το ίδιο όταν κάθονται κάτω από ένα πλατάνι στο χωριό το Πάσχα και όταν είναι ακίνητοι πίσω από μια νταλικά στον Κηφισό ένα πρωινό καθημερινής; Και εδώ η διαφορά δεν είναι μόνο οι εικόνες,

τα χρώματα και τα αρώματα – είναι κυρίως αυτή η απροσδιόριστη αίσθηση βραδύτητας, η ψευδαίσθηση ότι η ζωή επιμηκύνεται...

Θα το πω λαϊκά: Μέχρι να συνταξιοδοτηθεί ο Αλκιβιάδης Παύλου, πίστευε πως κρατάει τον παπά από τα αρχί. Δεν ήταν ανήθικος, κάθε άλλο, ούτε άμυαλος: απλώς η μέθη της όποιας επιτυχίας του δεν τον άφηνε να δει τη ζωή έξω από τα συγκεκριμένα παιχνίδια. Έχετε συναντήσει τέτοιους τύπους; Και αν ναι, πώς θα διαβάσουν και τι θα καταλάβουν (ή όχι) από το βιβλίο σας;

Η διαδρομή του (κάθε) Αλκιβιάδη είναι εκ των πραγμάτων μοναδική αλλά δεν είναι ασυνήθιστη: από την προσπάθεια για απόλυτη επιτυχία (όπου το νήμα πάει πάντα λίγο παραπέρα και η κούρσα δεν τελειώνει ποτέ), τη στρέβλωση των προτεραιοτήτων, την άρνηση στην πραγματικότητα, τη ροπή να εκλαμβάνονται άνθρωποι (και συνθήκες) ως δεδομένοι, στο ενδεχόμενο γεγονός που αλλάζει τα πάντα και η μέχρι πρότινος ζωή φαντάζει πλάνη. Ναι, τα γεγονότα, ειδικά τα τυχαία, αυτά που δεν ελέγχονται, εκείνα που τρέμουμε και μας κάνουν να νιώθουμε μικροί, βάζοντάς μας στη θέση μας – ενίοτε, δε, μπορεί να λειτουργήσουν εξίσου δραστικά όσο μία πολυετής ψυχανάλυση. Το τι θα καταλάβει από το βιβλίο ένας «Αλκιβιάδης» αναγνώστης εξαρτάται από το εάν έχει εκτεθεί σε γεγονός τέτοιου βεληνεκούς – ή, τουλάχιστον, εάν ζει με την επίγνωση (ή και τον φόβο) ότι αυτό μπορεί να συμβεί.

Πού ζείτε; Σε ποια περιοχή; Πόσο κοντά ή μακριά από τη μεθόριο του βιβλίου σας; Και πώς βλέπετε την Αθήνα και τη χώρα μετά από τόσα χρόνια κρίσης και απανωτών χτυπημάτων; Τι λέτε εσείς, αλλά και πώς θα απαντούσε ο Αλκιβιάδης Παύλου;

Περπατώ τους ίδιους δρόμους με τον Αλκιβιάδη Παύλου, άρα εδώ η μυθοπλαστική προσπάθεια ήταν ιδιαίτερα βατή – και, ως έναν βαθμό, πιθανόν να υπάρχει κάποια μορφή σύμπληυση στη θεώρηση της μετα-κρίσης χώρας: δηλαδή μία χώρα που συνεχίζει να ταλανίζεται από τον διχασμό ανάμεσα στην ευρωπαϊκή και ανατολική μας πλευρά – αυτή η διαπάλη βαστάει δύο αιώνες τώρα και αφορά σχεδόν τα πάντα. Ιδανικά θα προέκυπτε κάποτε μία διαλεκτική, γόνιμη σύνθεση αλλά η αλήθεια είναι πως, προς το παρόν, μόνο βασανίζομαστε. Έχω την αίσθηση ότι συχνότερα κερδίζει η Ανατολή, απλά οι νίκες της Δύσης είναι πιο καθοριστικές. Και θα φανεί στα επόμενα χρόνια πόσο τα μνημόνια αλλά και η πανδημία (τα γεγονότα, δηλαδή) μας άλλαξαν – όχι προσωρινά αλλά οριστικά.

Από τις ευχαριστίες της έκδοσης καταλαβαίνω πως κάνατε διάφορες έρευνες: παιδοψυχολογία, πολεμικές τέχνες, ιστορία και τοπιογραφία. Πόσο καιρό σας πήρε να γράψετε το βιβλίο και ποιο ήταν το χρονικό διάστημα που το ξεκινήσατε;

Η βασική ιδέα γυρνούσε στο μυαλό μου για καιρό, αλλά επέμενα να τη βάζω στο περιθώριο. Μέχρι που, τα Χριστούγεννα του 2017, συγκεκριμένες δυσκολες καταστάσεις μου δημιούργησαν την ανάγκη να μιλήσω, να γράψω δηλαδή. Έστω μόνο κάποιες νύχτες, έστω σε αργή κίνηση – γιατί δεν λες γρήγορη μία (σχεδόν) τριετία μέχρι το πρώτο draft. Υπήρχαν στιγμές που αντηκούσε στο μυαλό μου η αποστροφή ενός φίλου, και κορυφαίου Έλληνα συγγραφέα, «λογοτεχνία σημαίνει δυστυχία», σαν η δημιουργία να χρειάζεται ή να προϋποθέτει μία υφέρπουσα μελαγχολία. Δεν ξέρω εάν συμφωνώ απόλυτα: πάντως το μόνο βέβαιο είναι ότι η ολοκλήρωση ενός έργου φέρνει μία αχνή υποψία ευτυχίας. Έστω παροδικής, όπως όλα άλλωστε... **A**

Το «ημεδαπό» δράμα της δεκαετίας 2010-20 είναι δυσανάγνωστο – και εν προκειμένω το βασικό ερώτημα είναι εάν υπήρξε θρυαλλίδα ή απλός επιταχυντής καταστάσεων και εξελίξεων.

Θέλεις να ζήσεις για πάντα;

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Ήμουν οκτώ χρονών όταν πέθανε ο Γουόλτ Ντίσνεϊ. Ήταν μια εποχή μεγάλων προσδοκιών, η ανθρωπότητα ετοιμαζόταν να πατήσει στο φεγγάρι –και συνακόλουθα να εποικίσει το διάστημα–, πιστεύαμε ότι σε λίγο καιρό θα τρεφόμασταν όλοι με εμπλουτισμένα χάπια –κι επομένως θα λυνόταν το επισιτιστικό πρόβλημα–, ήμασταν σίγουροι ότι θα πηγαίναμε στις δουλειές μας με προωθητικές μηχανές πετώντας στον αέρα –θέτοντας έτσι τέρμα στο κυκλοφοριακό. Μέσα σ’ όλα αυτά, η είδηση ότι ο Γουόλτ Ντίσνεϊ θα έμπαινε στην κατάψυξη για να επανέλθει στη ζωή κάποτε στο μακρινό μέλλον –όταν οι ασθένειες θα είχαν καταπολεμηθεί κι η γήρανση θα είχε παραπεμφθεί στις καλένδες–, η είδηση αυτή, που εμπεριείχε τη λέξη κρυογονική, δεν έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. Η επιστήμη προέβλεπε ότι όλοι θα καταψυχόμασταν κάποτε για να ξυπνήσουμε πάλι στην αρχή του κόσμου, στον μακαριστό Κήπο της Εδέμ. Δυστυχώς, τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν ακριβώς έτσι. Καταφέραμε βέβαια να πατήσουμε στο φεγγάρι, όμως ο εποικισμός του σύμπαντος πήρε αποκαρδιωτική παράταση. Τα χάπια που καταπίνουμε δεν είναι παρά συμπληρώματα διατροφής. Κι όσο για το κυκλοφοριακό στους δρόμους, γίνεται κάθε μέρα και χειρότερο. Μήπως τουλάχιστον ο Ντίσνεϊ εξακολουθεί να βρίσκεται στον κρυογονικό κλωβό του περιμένοντας ανάσταση νεκρών; Ούτε καν αυτό. Αστικός μύθος.

Στο βιβλίο του «Zero K», ο Ντον Ντελίλλο, ο συγγραφέας του «Λευκού θορύβου», πραγματεύεται την κατάψυξη ανθρωπινων που προσδοκούν ένα καλύτερο μέλλον. Τι είναι όμως το Zero K; Είναι το απόλυτο μηδέν, που αντιστοιχεί σε μείον διακόσιους εβδομήντα τρεις βαθμούς Κελσίου. Πρόκειται για τη θερμοκρασία εκείνη (θερμοκρασία;) που απαιτείται στις αποθήκες κρυοσυντήρησης ώστε να διατηρηθεί το σώμα έτοιμο για μελλοντικές εξορμήσεις.

Υπάρχει άραγε τέτοια δυνατότητα σήμερα; Κι αν υπάρχει είναι μόνο για τους μεγιστάνες του πλούτου κι όχι για την χύδην πλέμπα – στην οποία δυστυχώς ανήκω κι εγώ. Θα ήθελα, το ομολογώ, να έχω τη δυνατότητα μιας τέτοιας αναστολής θανάτου κι ας μην ήταν παρά μια ριζιά στη ρουλέτα

του Χάρου, ένα άλμα στο κενό με τη βοήθεια της πίστης, ένα στρίψιμο της βίδας.

Στο βιβλίο του Ντελίλλο, αυτή η δυνατότητα υπάρχει. Γεγονός που θέτει τους ήρωές του ενώπιον διαφόρων ηθικών διλημάτων περί ζωής και θανάτου. Θίγονται σημαντικά ζητήματα που κάποτε η κοινωνία μας οφείλει να σταθεί απέναντί τους χωρίς φόβο και πάθος. Να τα συζητήσει δίχως απέναντί τους χωρίς φόβο και πάθος. Να τα συζητήσει δίχως συμβατικές αναστολές, δίχως αιδώ. Ο Ντελίλλο ωθεί τον αναγνώστη να σκεφτεί, έστω κατά μόνος, θέματα ουσίας που δεν αφορούν μόνο τον ίδιο αλλά και την ανθρωπότητα γενικότερα.

Είναι ένα μυθιστόρημα που θέτει επίσης το ζήτημα πατέρα-γιου. Ενός πλούσιου πατέρα

κι ενός γιου που θέλει να αποτινάξει την πατρική εξουσία. Σχέση Κρόνου-Δία, τρόπον τινά. Ως γνωστόν, κάθε γιος επιθυμεί να καταλάβει τη θέση του πατέρα. Τι γίνεται όμως όταν ο πατέρας φεύγει από μόνος του αποστερώντας από το βλαστάρι του τη λυτρωτική εμπειρία του φόνου; Δεν θα πω άλλα, πάρεξ ότι δηλώνω εθελοντής σε κάθε κρυογονικό πείραμα. Αν κάποιος με ακούει εκεί έξω, ας με έχει υπόψη του. Θέλω να γίνω Γουόλτ στη θέση του Γουόλτ! Στο μεταξύ, διαβάζω «Zero X» στην πολύ καλή μετάφραση της Λαμπρινής Κουζέλη.

Η Χώρα των Τεράτων

Για πολλούς το καλύτερο βιβλίο για παιδιά προσχολικής ηλικίας που εκδόθηκε ποτέ – διαβάζεται ακόμη με ξεχωριστή απόλαυση

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Πολλοί λένε –και όχι μόνο αναγνώστες, αλλά κριτικοί λογοτεχνίας, ιστορικοί, και εξειδικευμένοι οργανισμοί– πως αυτό είναι το καλύτερο παιδικό βιβλίο που γράφτηκε ποτέ. Αν μη τι άλλο, φιγουράρει διαρκώς στις πρώτες θέσεις κάθε λίστας με τα καλύτερα βιβλία για παιδιά που συντάσσεται τα τελευταία σχεδόν εξήντα χρόνια.

Υπάρχουν όμως και άλλοι δύο τρόποι για να διαπιστώσεις την ποιότητά του. Ο ένας είναι πόσο ελκύει τα παιδιά, και κυρίως πόσες φορές θα σου ζητήσουν να τους το ξαναδιαβάσεις – δηλαδή, να το διαβάσετε μαζί. (Η συνήθης απάντηση εδώ είναι: «Άπειρες».) Ο δεύτερος έχει να κάνει με τους ενήλικες: κάθε καλό παιδικό βιβλίο ΟΦΕΙΛΕΙ να είναι ένα ψυχωφελές, διασκεδαστικό, ευχάριστο ή και απολαυστικό βιβλίο ΚΑΙ για έναν πεπειραμένο ενήλικα αναγνώστη. Αλλιώς ΔΕΝ είναι καλό. (Δεν σημαίνει ότι δεν θα αρέσει στα παιδιά ένα βιβλίο που

Δεν υπάρχουν πολλά τέτοια βιβλία στην παγκόσμια παιδική λογοτεχνία. Εδώ έχουμε να κάνουμε με το απόλυτο, το αρχετυπικό picture book. Για όλους αυτούς τους λόγους προξενεί εντύπωση το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν είχε εκδοθεί στη γλώσσα μας. Η πολυτελής έκδοση που κυκλοφόρησαν οι Εκδόσεις Παπαδόπουλος (σε μετάφραση Πάννη Παλαβού) είναι, παραδόξως, η πρώτη στα ελληνικά. Και, μολονότι κατανοούμε πως ένα βιβλίο σαν κι αυτό – ένα βιβλίο στο οποίο πρωταγωνιστεί ένα «κακό» παιδί – ένα κακό παιδί και... τέρατα– όντως δεν είχε θέση σε μία βαθιά συντηρητική κοινωνία όπως η ελληνική του τέλους της δεκαετίας τού '60 και τού '70, ή, ακόμη χειρότερα, στην υπερπολιτικοποιημένη δεκαετία τού '80, και πάλι δεν μπορεί παρά να μας κάνει μεγάλη εντύπωση αυτή η βιβλιογραφική έλλειψη.

Τα σχέδια του Σέντακ είναι μαγικά, αστεία, γαργαντουικά, παιχνιδιάρικα, βαριά σαν σύννεφα και ανάλαφρα σαν όνειρα μαζί –όλο το βιβλίο άλλωστε είναι ένα όνειρο–, γεμάτα χρώμα, αναφορές και «ήρεμους» συμβολισμούς – ή, αν θέλετε, και κανέναν. Ο μικρός Μαξ, ο πρωταγωνιστής μας, μπορεί να είναι ο μυθικός Οδυσσέας, αλλά μπορεί να είναι και οποιοδήποτε παιδί θέλει απλώς να κάνει μια σκανταλιά – ή και περισσότερες. Η «Χώρα των Τεράτων» είναι ένα ανατρεπτικό, «αναρχικό» βιβλίο-ύμνος στη δύναμη της φαντασίας, ένα ραπ τραγούδι για την υπόσχεση της αγάπης, για την ανάγκη της ελευθερίας, και για το παιχνίδι με το ακατόρθωτο. Και βέβαια για τα τέρατα. Και για μια πάντα ζεστή σούπα.

Το βιβλίο έχει πουλήσει πάνω από 25.000.000 αντίτυπα παγκοσμίως, έχει μεταφραστεί σε πάνω από 30 γλώσσες, έχει αγαπηθεί από παιδιά, από παιδιά που έγιναν γονείς, και από γονείς που έγιναν παππούδες, και εξακολουθεί να διαβάζεται και να αγαπιέται από τις νέες γενιές όπου γης. Χαιρόμαστε πολύ που έχει πλέον αποκτήσει και στα ελληνικά μία τόσο όμορφη, τόσο καλά επιμελημένη έκδοση. **Α**

Maurice Sendak

«Χώρα των Τεράτων»

εκδ. Παπαδόπουλος

ο εν λόγω πεπειραμένος ενήλικας αναγνώστης θα βρει κακό, βαρετό, ασήμαντο κ.ο.κ. Σημαίνει όμως ότι δεν είναι καλό βιβλίο.)

Η «Χώρα των Τεράτων» πληροί όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις και με το παραπάνω. Για την ακρίβεια, είναι πολύ περιεργό να μην αρέσει σε κάποιον, και ακόμη πιο περιεργό να μην τον εντυπωσιάσει. Και εδώ μιλάμε για τους ενήλικες. Τα παιδιά – ακόμη και εκείνα που στην αρχή απλώς θα τα ξαφνιάσει– απλώς θα μαγευτούν. Και θα το διαβάσουν (παρέα με τον ενήλικα που τα φροντίζει) ξανά και ξανά και ξανά. Μέχρι να χαλάσει το βιβλίο, να ξεκολλήσει το εξώφυλλο και να πρέπει να αγοραστεί καινούργιο αντίτυπο.

Sault: Από τον ηλεκτρονικό ήχο στη μεταμινιμαλιστική μουσική

⇨ Το καλύτερο πράγμα που έχει να κάνει ένας μουσικός είναι να αλλάζει. Να διαφοροποιείται συνεχώς, να μη μένει στατικός ούτε στιγμή. Φυσικά κάτι τέτοιο δεν είναι καθόλου εύκολο, ειδικά όταν τα συγκροτήματα και οι μουσικοί γνωρίζουν επιτυχία σ' ένα συγκεκριμένο ιδίωμα. Οι **Sault** έχουν αποδείξει ότι τολμούν. Το έκαναν για παράδειγμα κυκλοφορώντας το προηγούμενο album τους, το «*Nine*», για 99 μόνο μέρες ως ηλεκτρονικό αλλά και ως φυσικό προϊόν και στη συνέχεια αποσύροντάς το από παντού. Όμως στον δίσκο αυτό δεν τόλμησαν όσα τολμούν στο ολοκαίνουργιο «*Air*». Εδώ έχουμε να κάνουμε με τον δίσκο ενός σχήματος που έχουμε καταχωρίσει στην electronica, μόνο που αυτός ο δίσκος δεν έχει ούτε ένα ρυθμικό στοιχείο. Έναν δίσκο που με τα χορωδιακά φωνητικά του αναφέρεται σε μεγάλο βαθμό στην ομώνυμη εφαρμογή για iPhone του **Brian Eno**. Έναν δίσκο που παραπέμπει ως ατμόσφαιρα στους **Dead Can Dance** του «*Within The Realm Of A Dying Sun*» και στους **This Mortal Coil** του «*Filigree And Shadow*». Έναν δίσκο που ξεκινάει από τις πιο κλασικό-τροπες μουσικές για ταινίες του **Ennio Morricone** και καταλήγει στο ύφος του **Max Richter**. Προφανώς, ο παραγωγός Dean Josiah Cover, που μόλις πρόσφατα μάθαμε ότι βρίσκεται πίσω από τους Sault δεν είναι ένας μουσικός του ύψους ενός Richter, ενός Morricone, ενός Eno, ενός Nyman, αλλά μοιάζει να βρίσκεται αρκετά κοντά στον τρόπο που οι Dead Can Dance αντιλαμβάνονταν τον εαυτό τους μέσα στον κόσμο στα πρώτα-πρώτα albums τους. Μερικά synths, αρκετά όργανα ορχήστρας –ή έστω απόλυτα πειστικά samples οργάνων ορχήστρας–

χορωδιακά φωνητικά και ήχοι που τοποθετούν το album αυτό στον κόσμο της μεταμινιμαλιστικής μουσικής. Ένας από τους καλύτερους δίσκους της χρονιάς από ένα συγκρότημα που είναι βέβαιο ότι σκοπεύει να μας απασχολεί για καιρό.

⇨ Ένας τρομπετίστας της jazz που ξέρουμε καλά ότι μπορεί με τη φωνή –και όχι μόνο με την τρομπέτα του– να μιλήσει σε ευρύτερα ακροατήρια, είναι σίγουρα ο **Louis Armstrong**. Όμως αν ακούσουμε προσεκτικά τον **Chet Baker** να τραγουδάει στο «*Chet Baker Sings*», θα ανακαλύψουμε έναν απόλυτα τρυφερό, έναν απόλυτα λυρικό

τραγουδιστή που βγάζει ένα υπέροχο συναίσθημα σε μερικά από τα standards της jazz. Ο δίσκος αυτός κυκλοφόρησε για πρώτη φορά από την Pacific Jazz το 1954 σε 10ιντσο και στη συνέχεια έκανε δεκάδες επανεκδόσεις, μερικές από τις οποίες περιλαμβάνουν τα περισσότερα από τα τραγούδια που είπε ποτέ αυτός ο σπουδαίος μουσικός. Τώρα επανακυκλοφορεί από την εταιρεία Jazz Images σε μια μορφή που η εταιρεία ονομάζει «απόλυτη συλλεκτική έκδοση». Στις 13 Μαΐου έρχεται λοιπόν η επανέκδοση αυτή που περιλαμβάνει το βινύλιο, το cd και ένα βιβλίο 80 σελίδων με ακυκλοφόρητες φωτογραφίες από τα sessions και κείμενα που φωτίζουν την εποχή και τον ίδιο τον Baker σ' εκείνη τη σπουδαία χρονική στιγμή.

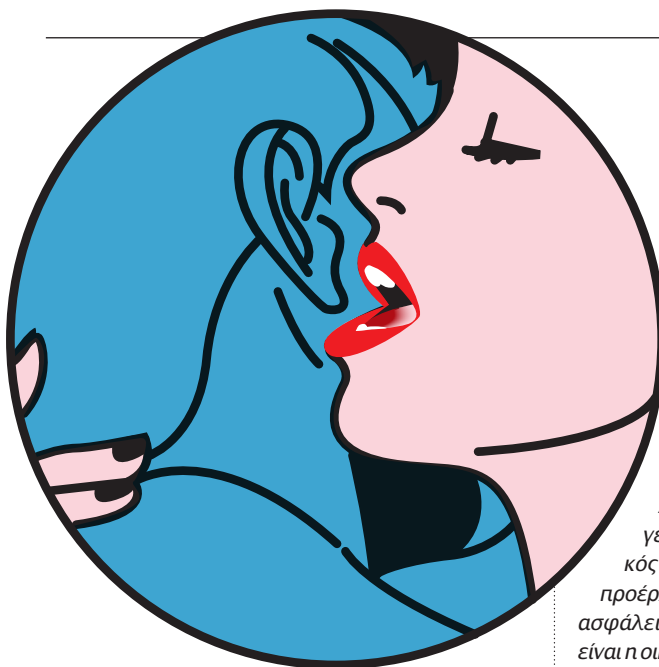
⇨ Έπαιζε με τον James Brown ως το σαξόφωνο από τα JB horns ενώ συμμετείχε αργότερα στους Parliament και τους Funkadelic. Ο **Maceo Parker** έκανε μερικούς σπουδαίους solo δίσκους κι επέστρεψε με το «*Soul Food - Cookin' With Maceo*» πριν από δύο χρόνια. Το album ήταν εξαιρετικό και κυκλοφορεί τον Ιούνιο για πρώτη φορά σε βινύλιο.

⇨ Η μουσική της Ανατολίας, η μουσική που ακούγαμε από τον Baris Manco ή τον Erkin Koray, όλο αυτό το ψυχεδελικό ακρόαμα που έρχεται από την Τουρκία, είναι ένα ιδίωμα που ξεχάσαμε για αρκετά χρόνια για να ξαναθυμηθούμε με την εξαιρετική δουλειά των **Monsieur Doumani** από την Κύπρο αλλά και σχημάτων όπως οι **Altin Gun**, που πηγαίνουν τα πράγματα σε πιο χορευτικές κατευθύνσεις. Οι **Satellites** προέρχονται από την underground σκηνή του Tel Aviv και μοιράζονται στο ομώνυμο ντεμπούτο τους ολόκληρη τη μαγεία της ψυχεδελικής Ανατολής. Δισκάρα, λέμε!

P.S.: Μιλώντας για εξωτική ψυχεδέλεια –κάπως πιο light– μη χάσετε το «*Livsgaranti*» των Σουηδών **Orkan** που κυκλοφορεί σε μερικές μέρες!

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CXXXX

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

για την εξωτερική σου εμφάνιση και σου λέει να μη δίνεις αξία στον εαυτό σου, τι κάνεις;

Άκου, φίλη μου, αυτό ακούγεται ΤΟΞΙΚΟ. Είναι ψυχολογικός πόλεμος, και μάλιστα, όταν προέρχεται μέσα από την εστία της ασφάλειας και της φροντίδας, όπως είναι η οικογένεια μας, τα πράγματα γίνονται ακόμη πιο σοβαρά. Δεν ξέρω πόσο χρόνων είσαι, τι οικονομική άνεση έχεις, πόσο συχνά έρχεσαι αντιμέτωπη με το εν λόγω άτομο και ποιες είναι οι δυνατότητες σου να ξεφύγεις, αλλά θα ήταν σημαντικό να απομακρυνθείς από την τοξικότητα και να θέσεις τα όρια σου. Αν δεν νιώθεις άνετα να το κάνεις εσύ, μίλησε σε κάποιον που εμπιστεύεσαι και ζήτησε του τη βοήθεια του. Μην το αφήνεις να περνάει στο ντούκου. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να ισοπεδώνει την αυτοπεποίθησή σου και την αυτοεκτίμησή σου.

Θα μιλήσω ανοιχτά. Είμαι 26 ετών και δεν έχω καταφέρει να έρθω σε οργασμό με κανέναν από τους συντρόφους μου, παρά μόνο μόνη μου. Νιώθω τόσο weirdo, που το ομολογώ έτσι ανοιχτά. Τι γίνεται λάθος;

Να μη νιώθεις καθόλου, μα καθόλου παράξενα. Δεν γνωρίζω καμία φίλη μου που να μην «ταλαιπωρήθηκε» με τους πρώτους της συντρόφους να φτάνει σε οργασμό. Θέλει υπομονή, επιμονή και έναν σ' αλήθεια καλό παρτενέρ, που να έχει όρεξη, διάθεση και χρόνο να αφιερώσει σε σένα. Θα σου έλεγα, λοιπόν, αρχικά να βγάλεις από πάνω την ταμπέλα, που σου έχεις βάλει, να αφιερείς ελεύθερη. Να διεκδικείς αυτό που θες, να κάνεις αυτό που θες, να ψάχνεσαι και το σημαντικότερο να επικοινωνείς –χωρίς ντροπές– τα κουμπιά και τις τεχνικές, που οδηγούν εσένα σε οργασμό. Χαλάρωσε, απόλαυσε το και επικοινωνήσε το!

Το δικό μου «Μίλα μου βρόμικα» έχει πολλά ερωτηματικά. Είμαι σε μια σχέση εδώ και δύο χρόνια, όλα κυλούσαν ομαλά, είχαμε τα ξεπερνούσαμε δε. Μέχρι που ήρθα αντιμέτωπη, Τζένη, με γυμνές φωτογραφίες της πρώην του (να σημειωθεί πως ήταν αρκετά χρόνια πίσω η σχέση αυτή). Τις είχε αποθηκευμένες στο λάπτοπ του ακόμη. Έπεσα πάνω τους, όταν έψαχνα ένα αρχείο, που είχα αποθηκεύσει. Πφφφ. Δώσε μου τα φώτα σου, σε παρακαλώ.

Κοίτα τώρα να δεις τι γίνεται. Όλοι έχουμε πρώην, παρελθόν, ζωή και αναμνήσεις. Το θέμα είναι αυτές οι αναμνήσεις να μη δημιουργούν σκιές στο παρόν μας. Φαντάζομαι ότι θα γκρεμίστηκε κάπως ο κόσμος σου. Δεν υπάρχει άλλη λύση, εκτός από τη συζήτηση, αλλιώς θα σκάσεις, φίλη μου. Θα το γυροφέρνεις συνεχώς στο κεφάλι σου και θα μπαίνεις σε υποψίες ακόμη και με το παραμικρό. Είναι ώρα να βγουν στο φως σκέψεις και συναισθήματα και να σταματήσει εδώ η φάση «κρύβω πράγματα κάτω από το χαλί». Μπορεί να σημαίνουν κάτι αυτές οι φωτογραφίες, μπορεί και τίποτα απολύτως. Μπορεί να τις σβήσει, να ξεμπερδέυετε. Ρώτα τον, λοιπόν, και πες του κι εσύ από την πλευρά σου πως ακριβώς αισθάνεσαι.

Αν κάποιο άτομο από την οικογένειά σου, σε βρίζει κάθε φορά

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παιδαρικό τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω... 38χρονος στρατιωτικός, 50χρονη λογίστρια, 63χρονος επιχειρηματίας, 26χρονη ιδιωτική υπάλληλος, 43χρονος στέλεχος ναυτιλιακής εταιρείας, 54χρονος δικαστής, 35χρονη ιατρός, 49χρονος βιομήχανος, 60χρονη εισοδηματίας-συνταξιούχος. «ΠΑΠΠΑΣ», Ομήρου 38, Κολωνάκι, τηλ. 210 3620.147, 6944137189 www.pappas.gr

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Η τελευταία εβδομάδα του Απριλίου έχει έντονη αστρολογική «δράση», για σένα όμως χρωματίζεται από πιο απαλά nuances, απόρροια των όψεων που σχηματίζει η Αφροδίτη με τον Ποσειδώνα (27/4) και τον Δία στους Ιχθείς (30/4) μέσα στον «αθέατο» 12ο οίκο του ωροσκοπίου σου, επηρεάζοντας ιδιαίτερα το 3ο δεκαήμερο. Έχεις ανάγκη να ξεφύγεις big time από την πεζή καθημερινότητα και καθώς διανύουμε θεωρητικά περίοδο διακοπών, ανάλογα και με τη φύση της δουλειάς σου, θα ήταν ευχής έργον να κανόνιζες ένα ταξιδάκι ή έστω μια μικρή απόδραση αυτές τις μέρες, ιδανικά με τον σύντροφό σου. Η όλη ατμόσφαιρα άλλωστε θα είναι ιδιαίτερα ρομαντική, με το μυαλό να φεύγει από τα πρακτικά και τα δύσκολα των επαγγελματικών, ευνοώντας έτσι τις ονειροπολήσεις, την έκφραση των συναισθημάτων, την ενασχόληση με την τέχνη και τη δημιουργία -οι καλλιτέχνες του ζωδίου θα έχουν φουλ έμπνευση, αλλά και τις εξιδανικεύσεις σε νέες γνωριμίες, βγάζοντας ακόμα τάση για μυστικές/ παράνομες σχέσεις που οδηγούν σε αδιέξοδα, οπότε προσοχή. Το Σάββατο πραγματοποιείται η Ηλιακή Έκλειψη στον Ταύρο, φέρνοντας πιθανώς αλλαγές στα οικονομικά και τα επαγγελματικά σου.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Η εβδομάδα που ξεκινά είναι σημαντική για σένα, Ταύρε μου. Έχεις εύνοια σε συζητήσεις διαπραγματεύσεις στα επαγγελματικά, με συνεργάτες και ομάδες ανθρώπων που δουλεύουν σε συλλογικά πρότζεκτς, βρίσκοντας πιθανόν συμμάχους για μελλοντικά πλάνα. Αν υπήρχαν δυσκολίες τώρα μπορεί να βρεθεί κοινό έδαφος για συνεννόηση, αρκεί να αποφύγεις να «ωραιοποιήσεις» τις καταστάσεις. Το ίδιο και για τα προσωπικά σου, κυρίως αναφορικά με νέες γνωριμίες αλλά και ειδύλλια... ακόμα και με φίλους, αφού δεν πρέπει μπερδέψεις τον ενθουσιασμό του καινούργιου με τον αληθινό έρωτα. That being said, αυτές οι όψεις είναι σούπερ για να βγεις, να βολτάρεις και να διασκεδάσεις με τα αγαπημένα σου πρόσωπα λόγω των ημερών, «Ξαναπιάνοντας» επίσης το ρομάντζο με το αμόρε σου. Το Σάββατο πραγματοποιείται η Ηλιακή Έκλειψη στο Ζωδιό σου, όντας ταυτόχρονα μια «εκρηκτική» Νέα Σελήνη. Το σύνθημα είναι ένα: ολική αλλαγή εδώ και τώρα, without looking back.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Ο τομέας των επαγγελματικών σου ενεργοποιείται δυναμικά. Υπάρχει αρκετή κινητικότητα μέσα από σκέψεις, συζητήσεις, επαφές που μπορούν να λειτουργήσουν βοηθητικά για τα σχέδιά σου, φέρνοντας θετικές εξελίξεις, ταυτόχρονα όμως θα επικρατεί και αρκετή «θολούρα», με την έννοια ότι δεν θα είσαι σε θέση να ξεκαθαρίσεις μέσα σου την κατεύθυνση που πρέπει ν' ακολουθήσεις, γι' αυτό μη βιαστείς να πάρεις αποφάσεις. Το κριτήριο σου θα «ο-ξυνθεί» με την είσοδο του κυβερνήτη σου Ερμή στο Ζωδιό το Σάββατο, ξεδιαλύνοντας σκέψεις και δράσεις μέσα στο επόμενο διάστημα (πριν φυσικά γυρίσει ανάδρομος μέσα στον Μάιο). Την ίδια μέρα πραγματοποιείται η Ηλιακή Έκλειψη στον Ταύρο, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους στο τέλος 1ου - αρχές 2ου δεκαημέρου, μέσα στον «σκοτεινό» 12ο οίκο του ωροσκοπίου σου, εστιάζοντας σε θέματα δουλειάς και υγείας. Επειδή αυτές τις μέρες θα έχεις μια γενικότερη ατονία και αναστάτωση, είναι σημαντικό να ξεκουράζεσαι όσο περισσότερο μπορείς βρίσκοντας χρόνο για τον εαυτό σου, αποφεύγοντας παράλληλα να μεγεθύνεις τα συναισθήματά σου.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Η εξωστρέφειά σου είναι στο φουλ, συμπίπτοντας και με τις ημέρες των διακοπών του Πάσχα, οπότε είναι η ώρα να βγεις, να διασκεδάσεις, να δεις φίλους και γνωστούς, αλλά και να ανανεώσεις τη σχέση σου, κανονίζοντας ένα ταξιδάκι ή κάποιες μικρές αποδράσεις που «σπάνε» τη μονοτονία της ρουτίνας σου. Οι αδέσμευτοι μάλλον θα έχουν και ευκαιρίες για νέες γνωριμίες, εμπειρίες και «περιπέτειες» που καλό είναι να διατηρήσουν τη γοητεία του «αγνώστου», χωρίς να βαφτιστούν αμέσως «ρομάντζα του ονείρου» γιατί παίζουν και εξιδανικεύσεις. Ακόμα, δεν αποκλείεται μερικοί να έχουν τώρα θετικές εξελίξεις σε θέματα σπουδών, επαγγελματικών και νομικών υποθέσεων. Το Σάββατο πραγματοποιείται η πρώτη Έκλειψη της χρονιάς στον Ταύρο, μια Ηλιακή Έκλειψη - Νέα Σελήνη, ως επί το πλείστον όχι αρνητική για το δικό σου ζώδιο, που σε καλεί να αναθεωρήσεις ανθρώπους και καταστάσεις στην κοινωνική σου ζωή, απομακρύνοντας εαυτόν από άτομα που λειτουργούν περιοριστικά για την εξέλιξη σου λόγω διαφορών στα θέλω και τις απόψεις σας, εντάσσοντας νέα πρόσωπα στη ζωή σου, που σου ταιριάζουν καλύτερα σ' αυτή τη φάση.

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Με την Αφροδίτη στους Ιχθείς να είναι ιδιαίτερα «ενεργή» την τελευταία εβδομάδα του Απριλίου, ο τομέας των στενών προσωπικών σου σχέσεων καθώς και των οικονομικών σου ενεργοποιείται δεόντως. Βρίσκεται σε μια πιο «εσωτερική φάση», που χαρακτηρίζεται από έντονα συναισθήματα, απωθημένα και φοβίες που πρέπει να διαχειριστείς με υγιή τρόπο, προκειμένου να περάσεις «παρακάτω» στη ζωή σου. Αυτό θα γίνει με το να βάλεις τον εαυτό σου στη διαδικασία να σκεπτεί πιο αισιόδοξα και θετικά, συγχωρώντας τον πιθανόν για παλιά λάθη, νιώθοντας αληθινά ευγνώμων για ό,τι καλό υπάρχει ήδη στη ζωή σου, χωρίς να καταπιέζεσαι άλλο. Ο μαγνητισμός και η σεξουαλικότητά σου θα σε υψηλά επίπεδα αυτές τις μέρες, βγάζοντας μια ανάγκη να έρθεις πιο κοντά με την ανθρωπότητα, να μοιραστείς συναισθήματα, αλλά και να τολμήσεις περισσότερο στο ερωτικό κομμάτι αν είσαι ελεύθερος. Εύνοια μπορεί να υπάρξει και στα οικονομικά, προσοχή όμως σε ρίσκα και περιττά έξοδα.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Αρκετά εξωστρεφής και «γεμάτη» κοινωνικά η τελευταία εβδομάδα του Απριλίου για σένα Παρθένε μου. Αυτές οι μέρες είναι ιδανικές για να βγεις, να χαρείς, να ξεδώσεις με φίλους, συγγενείς, γνωστούς, ακόμα και συνεργάτες από το γραφείο, συσφίγγοντας σχέσεις γύρω από γιορτινά τραπέζια και χαλαρές εξόδους. Δεν αποκλείεται να υπάρχουν και επαγγελματικές επαφές, συζητήσεις, ακόμα και νέες προτάσεις ή συμφωνίες για μερικούς. Παράλληλα, ο ρομαντισμός και η διάθεση να εκφράσεις το συναίσθημά σου με τον άνθρωπό σου μπορεί να δώσει στιγμές «ανάτασης» στην ερωτική σου ζωή, ιδίως αν συνδυαστεί και με ένα ταξιδάκι που θα «λειάνει» τυχόν διαφορές μεταξύ σας. Καινούργιες γνωριμίες και φλερτ είναι μέσα στο πλάνο για τους αδέσμευτους και καλύτερα να αρεθείς στο «κλίμα της στιγμής» χωρίς να νοιάζεσαι για το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα, αποφεύγοντας ωστόσο τις εξιδανικεύσεις. Το Σάββατο πραγματοποιείται η πρώτη Έκλειψη του 2022 στον Ταύρο, που δεν είναι αρνητική για το δικό σου ζώδιο και μπορεί να αποτελέσει την αφορμή που περιμένες για να ανοίξεις τα φτερά σου στο εξωτερικό, αναφορικά με τα επαγγελματικά ή τις σπουδές σου.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Αυτή την εβδομάδα το focus πρέπει να δοθεί σε σένα και τις ανάγκες του οργανισμού σου μέσα στην καθημερινότητα, με όλα τα υπόλοιπα να «έπονται». Βρισκόμαστε σε περίοδο διακοπών και αδειών, επομένως πρέπει να εκμεταλλευτείς αυτές τις μέρες για να κοιμηθείς, να γεμίσεις τις μπαταρίες σου και να διαμορφώσεις έτσι το πρόγραμμά σου, ώστε να μπορείς να «απομονωθείς» λιγάκι, κάνοντας και κάποιο δώρο αξεξίας στον εαυτό σου, όπως ένα μασάζ ή μια περιποίηση σε κάποιο spa. Αν πάλι ξέφυγες με το φαγητό και τις πασχαλινές λιχουδιές, αυτές οι όψεις θα σε βοηθήσουν να «ανασυνταχθείς» και να κάνεις καλύτερες διατροφικές επιλογές, ενσωματώνοντας και κάποια μορφή άσκησης. Ακόμα δεν αποκλείεται να προκύψουν θετικές εξελίξεις σε θέματα εργασίας για μερικούς, όπως μια νέα πρόταση συνεργασίας, μια ευκαιρία καριέρας ή μια αλλαγή στις συνθήκες της ήδη υπάρχουσας που σου ταιριάζει περισσότερο, ενώ εύνοια θα υπάρχει και σε job interviews. Η Ηλιακή Έκλειψη στον Ταύρο που πραγματοποιείται το Σάββατο «δείχνει» τα οικονομικά σου, ιδίως όσα αφορούν κοινά αποκτήματα, περιουσιακά, κληρονομικά, συνεταιρισμούς, φέρνοντας πιθανώς αλλαγές εισοδήματος.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Σημαντική αυτή η εβδομάδα για σένα Σκορπιέ μου, καθώς ολοκληρώνεται με μια Ηλιακή Έκλειψη απέναντί σου στον Ταύρο, με αρκετές ωστόσο βοηθητικές όψεις στο ενδιάμεσο. Θα έχεις αυξημένη αισιόδοξια και διάθεση για βόλτες, αγορές, τραπεζώματα, εξόδους με παιδιά, φίλους, συγγενείς και σύντροφο, αλλά και ενασχόληση με σπορ και δημιουργικές δραστηριότητες. Παράλληλα θα υπάρχει και δυνατό ερωτικό ενδιαφέρον, αφού θα επικρατεί μια γλυκιά ατμόσφαιρα ρομαντισμού, που επιτρέπει την εκδήλωση συναισθημάτων προς την άλλη πλευρά και τις «αγαπησιάρικες» συζητήσεις με το αμόρε, ιδανικά δίπλα στη θάλασσα. Ερωτικές εξομολογήσεις και νέες γνωριμίες που κάνουν την καρδιά να «χοροπηδά» είναι πιθανές για τους ελεύθερους, ωστόσο καλύτερα να αποφύγεις τις ωραιοποιήσεις «με το καλημέρα», ενώ για τους καλλιτέχνες του ζωδίου αυτές οι μέρες φέρνουν έμπνευση αλλά και ευκαιρίες αναγνώρισης του ταλέντου τους. Το Σάββατο πραγματοποιείται η πρώτη Έκλειψη του 2022 στον Ταύρο, προμηνύοντας κομβικές -ίσως και ξαφνικές- αλλαγές σε σχέσεις, γάμους και συνεργασίες, που αλλάζουν τα δεδομένα.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Αυτή την εβδομάδα η διάθεσή σου θα είναι αρκετά χαλαρή έως και «γυχελική» κάποιες στιγμές, θέλοντας να βάλεις ένα φρένο στο «γρανάζι» της καθημερινότητας. Και γιατί όχι, αφού, θεωρητικά τουλάχιστον, βρισκόμαστε σε περίοδο διακοπών, οπότε μπορείς να διαφοροποιηθείς από το συνηθισμένο σου πρόγραμμα, περνώντας όμορφες στιγμές με τα αγαπημένα σου πρόσωπα, βλέποντας φίλους και συγγενείς με τους οποίους είχατε καθεί, χωρίς ωστόσο να θέλεις να «κουνηθείς» και πολύ από τη βάση σου, είτε αυτό λέγεται σπίτι, είτε εξοχικό, είτε ξενοδοχείο αν βρίσκεσαι σε ταξίδι. Προτιμάς τις «cozy καταστάσεις», ερχόμενος και σε καλύτερη επαφή με τα συναισθήματά σου, γεγονός που σε «γαληνεύει» αρκετά. Το Σάββατο σχηματίζεται η Ηλιακή Έκλειψη - Νέα Σελήνη στον Ταύρο, που αφορά θέματα υγείας και εργασίας. Καλείσαι να πάρεις στα σοβαρά τη φροντίδα σου, βελτιώνοντας κακές συνήθειες που σε στρεσάρουν στερώντας σου ενέργεια και ευεξία. Παράλληλα μπορεί να προκύψουν και αλλαγές στη δουλειά σου, τόσο αναφορικά με τον χώρο, όσο και με τον τρόπο που εργάζεσαι, π.χ. ωράρια, πόστο, αρμοδιότητες.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Άνετα και αρκετά αισιόδοξα, ως επί το πλείστον, ξεκινά η εβδομάδα, με επαφές και συναντήσεις με φίλους, αδέρφια, συγγενείς, σύντροφο ή και κοντινούς συνεργάτες από τη δουλειά, βοηθώντας ακόμα σε νέες γνωριμίες και φλερτ για τους αδέσμευτους. Η σύνοδος Αφροδίτης-Ποσειδώνα στους Ιχθείς την ίδια μέρα αυξάνει τις τάσεις φυγής, κάνοντας σχεδόν «επιτακτική» την ανάγκη για ένα ταξίδι, μια εκδρομή, για να αλλάξεις παραστάσεις, να δοκιμάσεις καινούργιες γεύσεις και να ζήσεις διαφορετικές εμπειρίες, ύστερα από δύο χρόνια «Covid-routine». Στο ίδιο «μοτίβο» και η σύνοδος Αφροδίτης-Δία το Σάββατο, οπότε κανόνισε έτσι τα πλάνα σου μέσα στην καθημερινότητα, ώστε να καταφέρεις να ανανεωθείς λιγάκι και να διασκεδάσεις. Βοηθητικές θα είναι αυτές οι όψεις και για θέματα σπουδών, επαγγελματικών διαπραγματεύσεων, ενώ μπορεί να υπάρξουν και ενδιαφέρουσες ερωτικές εξομολογήσεις για μερικούς. Το Σάββατο πραγματοποιείται η Ηλιακή Έκλειψη - Νέα Σελήνη στον Ταύρο, που μπορεί να αλλάξει τα δεδομένα στα αισθηματικά σου, φέρνοντας από τη μια εκπλήξεις, καθώς σχηματίζει σύνοδο με τον Ουρανό, αλλά και πιθανά νέα ξεκινήματα σχέσεων από την άλλη.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Με το εξάγωνο Ερμή-Δία την Τετάρτη και τις συνόδους της Αφροδίτης με τον Ποσειδώνα την ίδια μέρα και με τον Δία το Σάββατο αντίστοιχα, ο τομέας των οικονομικών και των βαθύτερων συναισθημάτων σου θα σε απασχολήσουν. Θα θελήσεις να φροντίσεις τον εαυτό σου και τα πρόσωπα που αγαπάς, ξεδούοντας παραπάνω χρήματα για δώρα και αγορές αγαθών που μπορούν να σε «ανεβάσουν» και ψυχολογικά, πράγμα φυσικά όχι «κακό», αφού βρισκόμαστε σε περίοδο γιορτών με αυξημένες σχετικές «υποχρεώσεις» σε παιδιά, βαφτιστήρια, σύντροφο, όμως καλό θα ήταν να μην ξεφύγεις εντελώς από το μπάζετ σου. Δεν αποκλείεται να υπάρξει κάποια θετική εξέλιξη σχετικά με τα επαγγελματικά, ωστόσο καλύτερα να αποφύγεις το ρίσκο. Όσο πλησιάζουμε στο κλείσιμο της εβδομάδας αν ανάγκη να βρίσκεις χρόνο μέσα στη μέρα για σένα, προκειμένου να αποφορτίξεις ψυχολογικά θα αυξάνεται, καθώς το Σάββατο πραγματοποιείται η πρώτη Έκλειψη της χρονιάς στον Ταύρο. Πρόσκειται για μια Ηλιακή Έκλειψη - Νέα Σελήνη σε σύνοδο με τον κυβερνήτη σου Ουρανό, που φέρνει ξαφνικές αλλαγές και ανακατατάξεις στον χώρο του σπιτιού και της οικογένειας, σε πρακτικό και συναισθηματικό επίπεδο.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Με περισσότερη «ανεμελιά» υποδέχεσαι την τελευταία βδομάδα του μήνα, καθώς οι πλανήτες από το ζωδιόσου σχηματίζουν μια σειρά θετικών όψεων. Έτσι, μπορείς να κάνεις σχέδια για ένα ταξιδάκι ή για μια μίνι απόδραση σε έναν κοντινό παραθαλάσσιο προορισμό, «ονειρευόμενος» ουζάκια με το αμόρε και χαλαρές συζητήσεις με το παρεάκι. Η σύνοδος Αφροδίτης-Ποσειδώνα την ίδια μέρα εντείνει τις τάσεις φυγής από το κλεινό άστυ, αλλά και τη ρομαντική διάθεση για ερωτικές εξομολογήσεις, φλερτ και γλύκες με τον άνθρωπό σου, κάνοντας την ενασχόληση με στιδήποτε άπτεται των επαγγελματικών και των πρακτικών της ζωής «δυσκολάκι». Αυτό θέλει λίγη προσοχή, καθώς δεν πρέπει να παρσυρθείς σε βιαστικές αποφάσεις και δεσμεύσεις για σημαντικά ζητήματα που μπορεί να μεταβιώσεις, παραμένοντας βέβαια καταπληκτική στο να «μαγνητίζεις» τους πάντες στο πέρασμά σου και να εκδηλώσεις όλη σου την τρυφερότητα στο ταίρι και τα αγαπημένα σου πρόσωπα. Αν ασχολείσαι με τις τέχνες, η έμπνευση θα πιάσει «νέες κορυφές», φέρνοντας ίσως και κάποια ευκαιρία αναγνώρισης.. **A**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάξεις και τον ωροσκόπο σου*

Σ Α Β Β Α Τ Ο

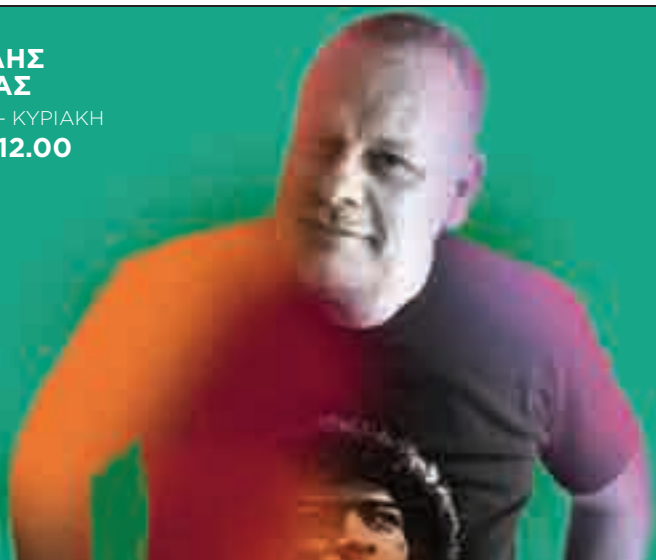

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η

To soundtrack της πόλης

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΧΑΛΙΚΙΑΣ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
10.00 - 12.00

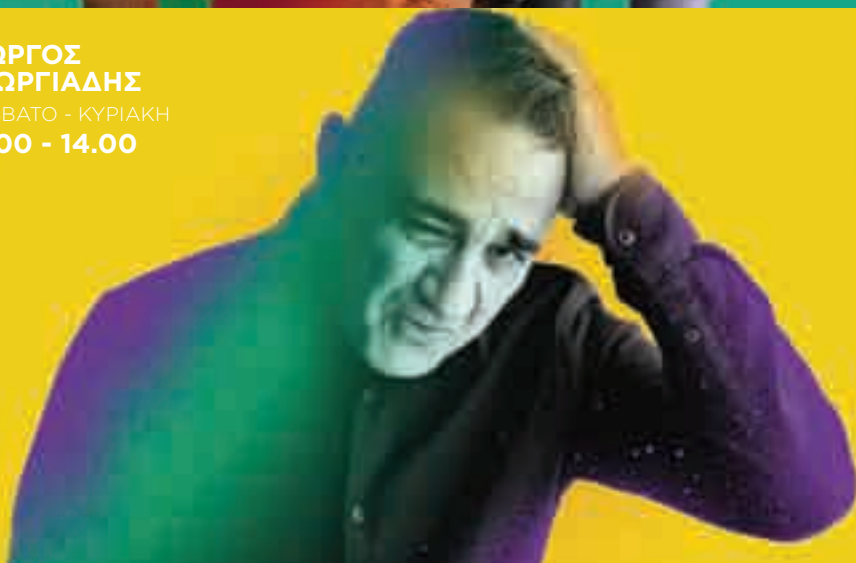
**ΛΗΔΑ
ΦΑΡΑΚΟΥΚΗ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
10.00 - 12.00

**ΓΙΩΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
12.00 - 14.00

**ΔΗΜΗΤΡΑ
ΒΛΑΧΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
12.00 - 14.00

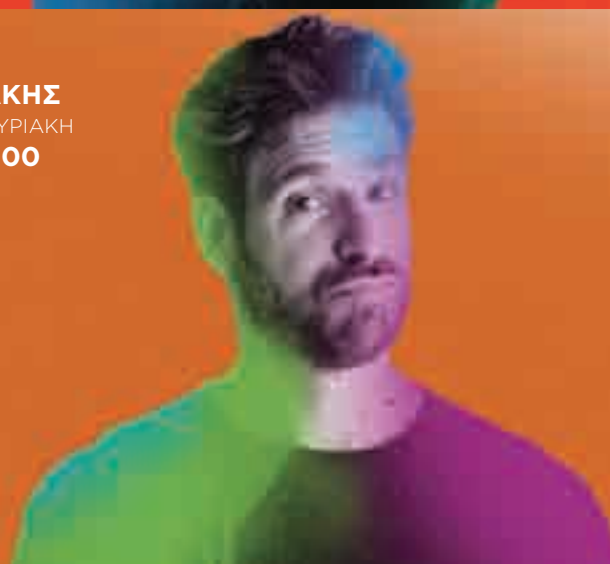
**ΤΑΝΙΑ
ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
14.00 - 16.00

**ΓΙΩΡΓΟΣ
ΠΑΣΠΑΡΑΚΗΣ**

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ
16.00 - 18.00

FLIPSIDE
**ΝΙΚΟΣ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
00.00 - 02.00

KEEP IT REAL
**ΧΡΗΣΤΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ
00.00 - 02.00

Εδώ και 5 χρόνια βάζουμε τη βιωσιμότητα στο επίκεντρο

Η Lidl Ελλάς, για 5η συνεχόμενη χρονιά, ανήκει
στις **SUSTAINABLE COMPANIES** και στις
THE MOST SUSTAINABLE COMPANIES IN GREECE.

Μια ακόμη σημαντική διάκριση που αποδεικνύει έμπρακτα ότι
για εμάς στη Lidl Ελλάς, η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι απλά
ενας στόχος, αλλά ένα αναπόσπαστο κομμάτι του οράματός
μας για ένα καλύτερο αύριο.

